

Hedwig Courths-Mahler

Lahori napsugara

Martina Dornberg az édesanyja elvesztése után nagybátyjánál, a paradicsomi szépségű Szumátra szigetén talál új otthonra. Itteni gondtalan, boldog ifjúságát ismét szörnyű szerencsétlenség árnyékolja be. A hozzá legközelebb álló két embert tigrisvadászaton halálos sebesülés éri. Visszatér-e valaha a felhőtlen boldogság az árva fiatal lány életébe?

Martina magába roskadva ült fekete ruháskájában a kandalló melletti karosszékben. Borzongva összehúzta a vállát, és a kandallóban izzó parázsra meredt.

A belső szobából most hangok hatoltak el hozzá. Távoli, valószerűtlenül csengő hangok. A szegény kis árva, akinek édesanyját alig egy órája kísérték utolsó útjára, semmi melegséget, semmi vigaszt nem lelt bennük. Az anya most a park egyik félreeső sarkában pihent, a gesztenyefák alatt, melyek messzire terjesztették ágaikat a csöppnyi, megáldott földdarab, fölé, ahová Rainau lakói temették halottaikat. Itt helyezték örök nyugalomra már Martina apját is, a maga választotta vég után, melyet tapintatosan „vadászbaleseteként emlegetett mindenki. Az anya halála azonban egy szenvedésekkel teli élet természetes befejezése volt.

Martina folyton arra gondolt, amit az anyja nem sokkal halála előtt mondott:

- Ne sirass, ha meghalok, drága kislányom! Nekem jó lesz, olyan nagyon jó. Megszabadulok minden fájdalomtól, minden kintól. Csak magad miatt kell majd sírnod, szegény gyermekem. De ha Isten meghallgatja az imám, nem fogja hagyni, hogy olyan szomorú legyen az életed, amilyen az enyém volt.

És aztán átadott neki egy lepecsételt borítékot, benne egy kis könyvvel, és azt mondta:

- Add oda ezt a könyvet szeretett bátyámnak, Georg bácsikádnak, amikor viszontlátod. Remélem, már nincs messze az a nap. Ez a naplóm, Georg bácsi olvassa el, és őrizze meg tizennyolc éves korodig! Akkor olvasd el te is, és tanuld meg belőle, hogy az ember csupán játékszer a kérlelhetetlen sors kezében. Jól vigyázz rá!

Martina féltő gonddal rejtette el szegényes szobájában, néhány holmija közé a könyvet tartalmazó lepecsételt borítékot. Jól tudta, miért nem akarta az anyja, hogy férje rideg szívű, részvétlen rokonai bepillantsanak a naplójába.

A lány megint megborzongott, és jeges félelemmel fülelt a belső szoba irányába. Ott gyűlt össze az egész atyafiság, hogy döntsenek a sorsáról. Édesanyjának csupán egyetlen hozzátartozója volt, a bátyja, Georg, de ő távoli országokban időzött, és nem is sejtette, hogy szeretett húga alig harmincöt évesen távozott az élők sorából.

Az anyja betegágya mellett átvirrasztott éjszakáktól és a sok sírástól kimerült lány feje egyre mélyebbre hanyatlott. Holtfáradt volt, és a legszívesebben édesanyjával együtt kivitette volna magát a családi temetőbe. Az alig tizennégy éves teremtés teljesen egyedül ápolta a súlyos beteget. A házban senkinek sem volt ideje a sápadt, halk szavú Maria asszony és kislánya számára. E két ember a ház valamennyi lakójának csak terhet jelentett - szívesen kitaszították volna őket maguk közül, ha nem tartanak a pletykától.

A nemkívánatos rokonokat a tetőtérbe száműzték, a két kis padlásszobába. Oda küldték fel nekik a sovány kosztot, mióta Maria asszony az ágyat nyomta. Kit érdekelt kettejük sorsa?

Pedig Martina anyja tizenöt évvel ezelőtt sugárzóan boldog menyasszonyként költözött be Rainaubába.

A Dornberg család tagjai akkoriban nem tudták eléggé körüludvarolni. Theodor Dornberg úr, Martina nagyapja hízelgő szavak kíséretében kezét csókolt neki, és „kedves leánykámnak” nevezte. A nagyanya megsimogatta a kezét, és minduntalan a karjába vonta, két sógornője,

Melanie és Helene pedig biztosították arról, hogy a legkedvesebb barátnői lesznek. Maria asszony férje, Rupert Dornberg átemelte a küszöbön szép, fiatal feleségét, és édes beceneveket suttogott a fülébe.

És mindez csak azért, mert a gazdag örökösnyt látták benne, aki megszabadítja Rainaut az adósságok terhétől, és egy csapásra gondtalan életet biztosít valamennyi lakója számára. Azt várták tőle, hogy arany terem majd a lába nyomán, mert a gazdag Feldner bankár lánya volt, és csupán egyetlen bátyjával kellett osztoznia a hatalmas örökségen.

Úgy rajongták körül, mint egy istennőt, aki megváltja őket a gondokkal teli élettől. De azután fájdalmas gyorsasággal megváltozott minden.

Az eljegyzést nemsokára követte az esküvő, és látszólag a legnagyobb rendben mentek a dolgok. Maria azonban gyanakodni kezdett, vajon Rupert nem számításból vette-e feleségül.

Feltevése hamarosan rémisztő bizonyossággá vált. Egy napon az a hír érkezett Rainaubába, hogy Feldner bankár agyonlőtte magát, mert egy balul sikerült tőzsdei spekuláció miatt csődbe ment. Áldatlan zavar uralkodott a Feldner bankházban, egyik pillanatról a másikra minden elveszett.

Maria kövé dermedt a hír hallatán, de csak akkor bénult meg igazán a rémülettől, amikor a család valamennyi tagja szörnyű vádakkal esett neki. A férje arcáról is lehullott a maszk ezen az órán, és Maria most már tisztán látta szánalomra méltó valódi énjét. A férfi egyetlen szóval sem kelt felesége védelmére, amikor egy csaló lányának nevezték, aki, maga is csaló lévén, befurakodott egy tiszteletreméltó nemesi familiába. Sőt a családja pártjára állt, és ridegen közölte Mariával, hogy becsapva érzi magát. Azt remélte, hogy jó partit csinál vele, és a legkevésbé sem állt szándékában egy vagyontalan nőt feleségül venni.

Maria, ez a finom, törékeny nő védtelenül állt a becsmérő szavak keresztüzében. Kétségbeesett benutság szállta meg.

Hiszen még csak el sem menekülhetett a tajtékzó család elől, mert anyának érezte magát, és ez örökre hozzájuk láncolta. Egyetlen szóval sem tudott válaszolni a szidalmakra, teljesen felkészületlenül érte ennyi aljasság.

A szegény fiatal nő élete ettől kezdve pokol volt Rainauban. Egy jó szót sem szóltak hozzá, senki sem állt mellé. A férje bántó módon elhanyagolta, és ő bizonyára hallgatott volna a sötét hatalmak hangjára, melyek a halálba hívták, ha a gyermeke nem tartja vissza ettől.

Néhány hónap múlva Georg Feldner eljött Rainaubába, hogy búcsút vegyen a hűgától. Elmondta neki, hogy teljesült a leghőbb vágya, ki tudta fizetni az apja összes adósságát. A Feldner bankház idegen kézbe került. Neki azonban mindent pénzzé kellett tennie, hogy eleget tudjon tenni valamennyi követelésnek.

- Semmink sem maradt, Maria, semmink. Eladtam a lovamat, a könyveimet és minden személyes tulajdonomat, hogy megszerezsem az útiköltséget, mert nem maradhatok Németországban. Szumátrára megyek a barátomhoz, Jan van Kossumhoz.

Maria különös tekintettel nézett rá.

- Jan van Kossumhoz?

- Igen, Maria, hiszen tudod, hogy az apjának kereskedelmi lerakata és nagy földbirtoka van Szumátrán. Jan odatelepült, hogy vezesse az üzletet. Annyiszor kért már, hogy látogassam meg. És most, amikor tudomást szerzett a bankházunk összeomlásáról, azt sürgönyözte: „Gyere, segíték”.

Maria szemét elfutotta a könny.

- Az áldott lélek! Ez rá vall.

- Igen, Jan nemes, előkelő ember, ha nem is szép az arca.

A nő a szemére szorította a kezét.

- Tudom, Georg, mit akarsz ezzel mondani. Ő volt a drágakő, amit meggondolatlanul elhajítottam, s egy csillogó üvegszilánkot emeltem fel helyette.

- Szegény Mariám.

Miután Georg elutazott, Maria már csak egyvalakitől várhatott szeretetet és irgalmat. Elisabeth Volmar, Rupert legidősebb húga, aki már évekkal ezelőtt férjhez ment, és volt egy tízéves fia, részvételtjes szívvel állt mellette. Sajnos, mindig csak látogatóba jött Rainaubába, mert kapitányi tisztelet betöltő férje a közeli városban állomásozott. Már azelőtt is ismerte Mariát, hogy az eljegyezte magát a bátyjával. Most ő egyedül fogta a pártját, és alkalomadtán a férje is lándzsát tört a védtelen teremtés mellett.

Elisabeth a kis Martina születésekor is azonnal eljött Rainaubába, és odaadóan ápolta anyát és gyermekét.

Maria Dornberg néhány hónappal Martina születése után kapott először levelet a bátyjától. Georg az írta, hogy egészségben megérkezett Szumátrára, és hogy Jan van Kossum rábízta birtoka egy részének az igazgatását. Magasabb a bére, mint amennyire szüksége lenne, így még el tudna tartani néhány, számára kedves embert. És mivel tudta, mennyire boldogtalan Maria házassága, egy napon így írt húgának az egyik levelében:

„Maria, gyere el hozzám! Fogd a gyermeked, és hagyd el azt a házat, ahol halálra kínoznak. Nem való neked ilyen rideg környezet, tönkre fogsz menni. Gyere, várlak!”

A nő erre szomorúan azt válaszolta:

„Ha akarnám, sem szabadna megtennem, mert Rupert elvinné tőlem a gyereket, hogy megbüntessen. Nincs bátorságom elmenekülni, s túlzottan büszke is vagyok ahhoz, hogy ilyen becstelen lépésre szánjam el magam. Azt tehet velem, amit akar csak a gyermekemet nem engedem elvenni.”

Georg tudta, hogy a húgán nem lehet segíteni.

És Mariára még ennél is nehezebb évek köszöntöttek. Rupert apjának lebénult a lába, egész nap tolószékekben ült, és abban lelte egyetlen örömét, hogy kárörvendő megjegyzésekkel és igazságtalan szemrehányásokkal kínozza a menyét. A szemében Maria volt a hibás mindenért - még az ő betegségeért is. Rupertnek egyre nagyobb erőfeszítésbe került, hogy valahogy a felszínen tartsa Rainaut - és végül a játékasztalhoz hajtotta a végzet. Az első estén nagyobb összeget nyert, amely lehetővé tette számára, hogy kifizessen néhány nagyon nyomasztó adósságot, így egy kicsit fellélegezhetett. De a játék ördögétől többé nem szabadulhatott. Megpecsételődött a sorsa.

Amikor a kis Martina tizenegy éves volt, az apját egy napon holtan hozták haza. Állítólag elesett, amikor becserkészett egy vadat, és elsült a fegyvere. A golyó a szíve közepén találta el. Valójában agyonlőtte magát, mert

előző este roppant összeget játszott el becsületszóra. Ezt a becsületszót a későbbiekben nem váltotta be sem ő, sem más.

Szörnyű napok következtek Rainaurában. A hitelezők csak a béna tulajdonos iránti részvétből nem engedték, hogy bekövetkezzék a katasztrófa. Az idős férfinak fel kellett vennie egy intézőt, és a tolószékből igazgatta a birtok ügyeit. Valamennyi nőnek keményen kellett dolgoznia, szinte emberfeletti volt a teljesítményük. Maria is latba vetette minden erejét, hogy segítsen.

Most már természetesen elhagyhatta volna Rainaut, és elmehetett volna Szumátrára a gyermekével, de képtelen volt arra, hogy ilyen súlyos döntést hozzon. Be kellett vallania magának, hogy legyengült teste nem bírna ki egy hosszabb trópusi tartózkodást.

Sokáig betegeskedett, és végül már fel sem tudott kelni a betegágyából. Érezte, hogy a végét járja. Egy napon összeszedte minden erejét, és a halál közelségének biztos tudatában levelet írt a bátyjának. Martina vitte el az írást a postára anélkül, hogy tudta volna, mi áll benne.

Néhány héttel később Maria meghalt. Martina egyedül volt vele. Az éjszaka közepén hagyta el az utolsó sóhaj az anyja ajkát. Ő fogta le kis kezével a szemét.

Martina sóhajtván felállt, és az előcsarnokon átvágva felment a padlásra, ahol eddig anyjával lakott. Szeretettel végigsimított a halottas ágyon, arcát odaszorította egy könyvhöz, melyet az anyja még utoljára a kezében tartott, azután lehanyatlott egy székre. Nagyot sóhajtván elővett egy kulcsot, melyet egy zsinóron a nyakában hordott. Kinyitott vele egy szekrénykét, és egy kis

dobozt vett elő. Abban volt legfelül a vastag boríték az anyja naplójával. A lepecsételt borítékon ez állt: „Bátyámnak, Georg Feldner-nek”.

Martina megsókolta az ismerős betűket, majd félretette a csomagot. A dobozkában különféle emlékek voltak: egy színes üveggyöngy nyaklánc, melyet nagynénje fia, Gerd Volmar hozott egyszer neki, azután egy helyes kis könyvjelző, amit szintén a fiú festett, valamint egy ezüstgyűszű és egy világoskék szalag. Ezt Martina a kezébe vette és megsimogatta. Egy hajszalag volt, amit Elisabeth néni ajándékozott neki a tizenegyedik születésnapjára. Természetesen kettőt adott, és Martina a copfjába kötötte őket a születésnapja alkalmából. Azon a napon látta Gerdet utoljára. Martina ide-oda futkározott a park gyepén, a jövőbeli hadnagy pedig Boccherini egyik menüettjét füttyülte. A lány a rá jellemző bájjal táncolni kezdett. Gerd ekkor átölelte, megsókolta, majd elcsente tőle az egyik szalagját, és azt mondta:

- A szívemen fogom hordani, amíg a feleségem nem leszel. Minden lovnak viselnie kell a hölgye színét.

Martina kicsit mérges volt, amiért Gerd elvette tőle a szép szalagot, ele az olyan könyörgőn nézett rá, hogy végül megenyhült, és nem követelte vissza.

Ó, milyen kedves és jó volt hozzá Gerd mindig! Mennyire boldoggá tette, amikor eljött Rainauba. De már három éve nem látta. A fiú akkoriban vesztette el gyors egymásutánban az apját és az anyját.

Azóta nem volt Rainauban, mert nem jött ki itteni rokonaival.

Vajon gondol-e rá néha? Vajon őrzi-e még az ő kék szalagját?

„Biztosan elfelejtett már, és én talán soha többé nem látom viszont” -gondolta Martina.

Nem is sejtette, hogy Gerd Volmar éppen szerelembe esett, és emiatt a szolgálaton kívül minden másról megfeledkezett.

Természetesen részvétellel gondolt a kis Martinára, amikor megkapta a lány anyjának halálhírét. De segíteni éppoly kevésbé tudott rajta, mint az anyján, és Martina még gyerek volt. Az ifjú hadnagy szemében a kis unokahúg jelentéktelen személy volt.

Martina nagyot sóhajtott, miközben a Gerddel töltött boldog napokra és órákra gondolt, és csak most vette észre, milyen késő lett. Összehajtogatta a kék szalagot, és a többi emlékekkel együtt visszatette a ládikóba, majd elzárta kis értékeit a szekrénybe. Gyorsan lefeküdt, mert reggel nagyon korán kellett kelnie. Még elalvás közben is Gerdre gondolt és felsóhajtott.

- Ó, ha legalább ő eljönne egyszer, hisz Georg bácsi olyan messze van! - Az utolsó gondolata azonban drága édesanyjának szólt, aki a parkban nyugodott: - Anya, kérlek, ne hagyj ennyire egyedül!

Néhány hónap telt el Maria Dornberg halála óta. Meleg, napos szeptemberi reggel volt. Martina kint állt a kert hatalmas gyepén, és a cselédekkel teregette a mosott ruhát a kifeszített kötelekre.

Melanie nagynénje úgy vélte, hogy Martinának mindent meg kell tanulnia. A mosásnál is derekasan kellett segédkeznie. A lánynak egyformán kedves volt minden munka. Ettől sem idegenkedett, és kifejezetten boldog és elégedett lett volna, ha nem bánnak vele ilyen ridegen.

A karcsú alak éppen felnyújtózott, hogy egy terítőt tegyen fel a kötélre, és annyira elmerült a munkában, hogy észre sem vette, amikor egy természetes, napbarnította úr megállt a kerítés mellett. Az idegen meglepődött, amikor megpillantotta Martinát, és hitetlenkedve nézte. A szeme elkerekedett, és amikor a lány egy újabb ruhadarabot vett ki a nagy kosárbő, rákiáltott:

- Martina!

A lány összereszt, és ijedten pillantott rá gyönyörű, szürke szemével. Szőke hajába belebelekaptott a szél. Úgy állt ott, mintha megbabonázta volna a rámeredő férfi, akinek barna arcában valósággal világított a szeme. A lepedő, melyet ki akart teregetni, kicsúszott a kezéből, és a földre esett.

Ugyanebben a pillanatban feltűnt Melanie néni, és nagy patáliát csapott.

- Hát képtelen vagy összeszedni magad? Ilyen haszontalan teremtést még nem hordott hátán a föld. A lepedő ott hever a fűvön, és most újra ki kell mosni. Ahelyett, hogy levennél a vállunkról valami munkát, még többet csinálsz. Nagy kereszt vagy nekünk. Figyelmetlen perszóna! Csak bosszúság van veled. Gyorsan vedd fel a lepedőt, és azonnal mosd ki, a cselédeknek nincs rá idejük. De csipkedd magad, időben ki kell teregetni, hogy még megszárita a nap.

Így becsmérelte az unokahúgát. Nem látta a kerítésnél álló idegent, aki minden szót hallott. A férfi összevonta a szemöldökét, és dühösen nézett Melanie néniére. Amikor Martina szó nélkül lehajolt a lepedőre, egy nagy lendülettel átugrott a kerítésen, és odalépett hozzá. Kivette a kezéből a lepedőt, és dühösen a kötélre hajította.

- Erre bizonyára külön szolgák vannak Rainauban - mondta nyersen.

Melanie néni rámeredt.

- Mi jut eszébe? Mit keres itt? - förmedt rá a férfira.

Az ügyet sem vetett rá, csak megfogta Martina vörös kis kezét, és így szólt:

- Kicsi Martina, pont olyan agyondolgozott kezed van, amilyen az anyádé volt, amikor évekkal ezelőtt meglátogattam. Hát nem ismered meg Georg nagybátyádat?

A lány örömtől ragyogó szemmel nézett fel rá.

- Georg bácsi? Drága Georg bácsi!

A férfi a karjába vonta.

- Hogy hasonlítasz az édesanyádra, drága gyermekem! Odavezetsz hozzá?

A lány szemét ellepték a könnyek.

- Hozzá sajnos már nem vezethetlek, csak a sírjához. Anyám néhány-hónappal ezelőtt meghalt.

Martina elmondta a nagybátyjának, hogyan távozott édesanyja az élők sorából azon az éjszakán, midőn egyedül virrasztott az ágyánál. És most Georg sem tudta visszafojtani a könnyeit. Eszerint nem csalt a húga rossz előérzete, melynek a hónapokkal ezelőtt írt, utolsó levelében hangot adott. Ebben beszámolt a betegségéről, és arra kérte Georgot, hogy viselje gondját a lányának, ha ő meghalna. A férfi nem habozott sokáig. Először beszélt Jan van Kossummal, azután amilyen gyorsan csak lehetett, elindult az óhazába, hogy végre magával vigye szeretett testvérét és annak gyermekét.

Georg Feldner némán kézen fogta Martinát. Nem tudott megszólalni, mintha vasmarok szorította volna össze a torkát. Így lépkedtek egymás mellett a parkon át, mely lassanként már őszi színekbe öltözött. Melanie döbbenet nézett utánuk.

- Oda kell vinned hozzá, Martina - mondta Georg rekedten.

Azután kéz a kézben, némán álltak a gesztenyefák alatt, Maria sírjánál.

Georg Feldner hosszú ideig meredt a sírdombra, melyen hervadt koszorúk között egy csokor friss őszirozsa feküdt. Martina hozta kora reggel. A lány fátyolos tekintettel állt bácsikája mellett.

A férfi magához tért és felegyenesedett. Belekarolt Martinába, és maga mellé vonta egy keskeny kis fapadra, mely a sír mellett állt, egy gesztenyefa alatt.

- Most pedig mondd el még egyszer részletesen, hogyan halt meg édesanyád! Elüldögélünk itt egy kicsit a közelében... - mondta, miközben elcsuklott a hangja.

A lány mesélni kezdett - először halkán és akadozva, azután egyre szabadabban és folyékonyabban. Megkapó tisztasággal beszélt el anyja szenvedésének történetét, már amennyit megértett belőle. És akár egy forrás, mely ha egyszer elötör, többé már nem lehet gátak közé szorítani, úgy tört ki a bensejéből mindaz, amit oly sokáig magában tartott - az a határtalan fájdalom, amit szegény édesanyja nyomorúsága miatt érzett.

A saját sorsáról, arról, amit neki magának is el kellett szenvednie, egy szót sem szólt. Ez nem tűnt számára olyan fontosnak. Csak az anyját ért igazságtalanságról, a számtalan

megaláztatásról beszélt, és a fiatal teremtés szavaiban olyan szenvedély csengett, amelytől egyszerűen jóval érettebbnek tűnt a koránál.

Georg Feldner némán hallgatta. Egyetlen szóval sem szakította félbe, de nehézkesen vette a levegőt.

Amikor a lányt végül annyira elragadta az indulat, hogy a torkát fojtogató sírás elnémította, a karjára tette a kezét.

- Jól van, no, később majd tovább mesélsz. Szegény kis Martinám, azért jöttem, hogy magammal vigyelek.

A lány különlegesen szép, tiszta szeme erre felragyogott. Átkulesolta a férfi kezét, aki érezte, hogy reszket az izgalomtól.

- Ez igaz? Veled mehetek, most rögtön... messzire Rainautól?

- Igen, Martina.

A lány ekkor görcsös zokogással a karjába vetette magát.

- Georg bácsi, drága Georg bácsi, hogyan köszönjem meg?

A férfi megsimogatta Martina haját.

- Szegény gyermekem, hát ennyire megráz, hogy kiszabadulsz innen? Ez mutatja csak igazán, mennyire szenvedtél.

A lány erőt vett magán, de az arca meg-megrándult az izgalomtól.

- Nem arról van szó, amit itt el kellett szenvednem, az nem volt olyan elviselhetetlen. De hogy állandóan ezek közt az emberek közt legyek, és a rokonaimnak nevezzem őket, ez iszonyatos. Nem ordíthatom bele az arcukba, ami a szívemet nyomja: ti öltétek meg az anyámat! Folyton erre kell gondolnom, amikor rájuk nézek, és nem tudok szabadulni ettől a gondolattól. Ez soha véget nem érő kín. És te ettől akarsz megváltani? Nem tudok elég hálás lenni érte, Georg bácsi!

A férfi megrendülten nézett le rá.

- Szegény gyermekem, ha eddig kételkedtem volna abban, hogy elvihetlek-e egy egészen más, idegen környezetbe, most eloszlana bennem a kétely. Az érzelmkitörésem után már biztos vagyok benne, hogy bárhol jobb helyed lesz, mint Rainauban.

A lány szeméből most már patakozottak a könnyek. Az anyja sírjára vetette magát.

- Anya, édesanyám, hallod ezt? Elmegyek Rainauból, itt hagyom őket, akik halálra kínoztak téged. A sírodat is itt hagyom, anya. De te velünk jössz. A szereteted nem engedi, hogy egyedül távozzam innen, a szellemed minden utamra elkísér majd, tudom - zokogta.

Georg hagyta, hogy kisírja magát, nem zavarta meg, mert érezte, hogy a könnyek jót tesznek majd neki. Oly sok terhet kellett cipelnie fiatal szívében.

Melanie beszámolt a szüleinek és a nővérének Georg Feldner érkezéséről. Ékesszólóan írta le a férfi ápolat, előkelő külsejét, és kijelentette, hogy minden biztonnyal pénzhez jutott.

Ideges türelmetlenséggel várták mind a négyen, hogy Georg Feldner üdvözlje őket, és felfedje előttük látogatásának okát.

A férfi végre megérkezett. Kézen fogva vezette Martinát, amikor a szobába lépett. A lánynak ragyogott a szeme, és tüzelt az arca.

Georg könnyedén meghajolt a négy hölgy előtt, majd a ház urához fordult.

- Bocsásson meg, amiért bejelentés nélkül betörtem a házába. Nem fogok sokáig zavarni. Nincs sok mondanivalóm. Azért jöttem, hogy az unokahúgomat, Martinát el vigyem Rainauból - mondta nyugodtan.

A négy ember felfigyelt, és hideg, üres tekintettel meredtek a férfira.

- Mit jelentsen ez? - fortyant fel Martina nagyapja.

Georg nyugodt és higgadt maradt.

- Nem fejeztem ki magam elég világosan? Magammal akarom vinni az unokahúgomat, Martinát.

- És ugyan hova, ha szabad kérdeznem? - gúnyolódott Dornberg.

- Szumátrára - felelte Georg Feldner kurtán.

Az öregúr megpróbált tekintélyt parancsolóan felegyenesedni. Bosszantotta Feldner nyugodt, büszke magatartása. És hirtelen kötelességének érezte, hogy örködjön unokája sorsa fölé.

- Szumátrára? A vadonba? A gyerekek talán ugyanazt a kalandos, nomád életet kell élnie, amit önnek?

Georg határozottan, szinte fenyegetően nézett rá.

- Nem élek nomád életet, de még ha így is lenne, Martinának akkor is jobb lenne nálam, mint ebben a házban, ahol cselédmunkát kell végeznie, és ahol végig kellett néznie, ahogy agyongyötörték szegény anyját. Meg akarom akadályozni, hogy az unokahúgom osztozzon az anyja sorsában, és tönkremenjen az itteni rideg, szeretetlen elbánástól.

Az öregúr elsápadt, és a hölgyek arca is elszíneződött az izgalomtól.

- Mit enged meg magának, Feldner úr? Nem tűröm, hogy ilyen hangon beszéljen velem, még ha gyenge öregember vagyok is!

Georg különös tekintettel nézte ezt a négy embert. Azután, pillantását a ház urára szegezve, metsző éllel így felelt:

- Csak a kora és az állapota menti meg attól, hogy keményebben bánjak önnel. Mert a család fejeként elsősorban önt terheli a felelősség mindazért, amit a húgommal és a gyerekével tettek ebben a házban. Vannak dolgok, melyek fölött világi bíró nem ítélezhet, és hogy más módon vonjam önt felelősségre, abban megakadályoz az állapota.

Az öregúr arca eltorzult.

- Megengedhetetlen hangot üt meg a házamban. Legyek bármilyen öreg és beteg is, ezt nem tűrhetem. Távozzon innen!

- Szívesen, de csak az unokahúgommal együtt.

- Martina itt marad!

E szavak hallatán a lány remegve bújt nagybátyjához, és belekapaszkodott a karjába.

- Ne félj, Martina! - mondta Georg, és gyengéden átkarolta. Az öregúrhoz fordulva így folytatta: - Martina velem jön. Az anyja hatalmazott fel arra, hogy magammal vigyem. A nővérem a legszentebb hagyatékaként testálta rám, és szeretném én látni azt az embert, aki akadályozni mer végakarata teljesítésében! Menj, Martina, szedd össze a szobádban az édesanyádról rád maradt kedves emlékeket! Semmi mást ne hozz el ebből a házból! Siess, gyermekem, ég a talaj a talpam alatt.

Martina félénken pillantott a négy emberre, akik olyan furcsán néztek rá. Még mindig nem merte elhinni, hogy ütött a szabadulás órája.

- Mehetek, nagypapa? - kérdezte bizonytalanul.

De a nagybátyja megfogta a vállát, és finoman kitolta a szobából.

- Menj, kislányom, most már senki másra nem kell hallgatnod, csak rám.

- Azt majd meglátjuk! - hördült fel a ház béna ura. - Hívom a rendőrséget!

Georg higgadtan odafordult hozzá.

- A saját érdekében jobb lenne, ha nem tenné. Meglehet, hogy nemkívánatos feltűnést keltene, ha nyilvánosan is fel kellene tárnom, mi készített arra, hogy elvigyem a házuktól az unokahúgomat.

Az öregúr szitkozódva magába roskadt.

Georg kimért udvariassággal meghajolt.

- Megszabadítom önöket kellemetlen társaságotól, és kint várom meg Martinát.

Most Martina nagyanyja emelkedett fel.

- Csak nem akarja, hogy az unokánk búcsú nélkül menjen el tőlünk?

Georg komolyan pillantott az öregasszony sápadt arcára.

- Martina elköszönhet önöktől, de csak az én jelenlétemben. - Ezzel meghajolt és kiment.

A négy ember szótlanul meredt utána. A ház ura végül magához tért, és az asztalra csapott.

- Még egy ilyen arcátlan fickót! Nem fogja megkapni a gyereket!

A felesége idegesen tördelte a kezét.

- Néhány héttel ezelőtt örültünk volna, ha valaki leveszi a vállunkról ezt a terhet. Engedjük, hogy nyugodtan elmenjen! A nagybátyjának láthatólag nincsenek anyagi gondjai. És ha egy napon elveszik tőlünk Rainaut... ha már nem fogjuk tudni megakadályozni, akkor Martina legalább jó helyen lesz.

Melanie és Helene, akik az előbb még az apjuk véleményén voltak, egymásra néztek. Meglehet, hogy az anyjuknak igaza van. Legkésőbb az apjuk halála után a hitelezők érvényt szereznek majd a jogaiknak, és Rainau kalapács alá kerül. Ezért nem lenne jobb, ha legalább Martinától megszabadulnának? Épp elég gondjuk lesz azzal is, hogy a maguk számára fedezet szerezzenek.

Rövid latolgatás után biccentettek.

- Anyának igaza van, jobb lesz így.

Már csak az öregúr dühöngött Georg Feldner viselkedése miatt. Akaratos jelleme berzenkedett attól, hogy engedjen, de végül belátta, hogy nincs más választása.

Martina, miután elhagyta a helyiséget, remegő térdekkel felszaladt a szobájába. Egy barna kartondobozba sietve betette mindazt, ami kedves volt neki. Nem vitt magával sok mindent, csak az édesanyja naplóját tartalmazó ládikót, a Gerdtől kapott emlékeket és az anyja egyik képét, mely az éjjeliszekrényen állt, és fiatal, boldog menyasszonyként ábrázolta az elhunytat. Azután néhány könyvet, amit az anyja, Gerd és Elisabeth néni ajándékozott neki, és egy fehér ruhácskát, melyre az édesanyja horgolt csipkeszegélyt. Ez volt minden. Az aranymedált, melyet Maria a haláláig viselt egy aranyláncon, még Georg bátyja ajándékozta neki. Ebbe tette bele a halála előtt az egyik levágott hajtincset, és Martinának adta emlékül.

A lány a nyakába akasztotta a láncot, és elrejtette a ruhája alá. Gyorsan becsomagolt még néhány fehérneműt, amit az anyja varrt neki.

Azután zsinórral átkötötte a dobozt. Ez a szegényes csomag volt minden poggyásza. Még egyszer körülnézett a szobában, még egyszer gyengéden végigsimította az anyja ágyát, azután lesietett a lépcsőn. Odalent Georg bácsi várta.

- Most menj, és köszönj el tőlük! — mondta a férfi.

Martina rémülten nézett az ajtóra.

- Ó, csak szidalmakat: fogok kapni!

A férfi megfogta a kezét.

- Veled megyek - mondta, és bekopogott az ajtón. Amikor Melanie éles hangján behívta őket, belépett Martinával a szobába.

- Az unokahúgom el akar búcsúzni önöktől.

A fiatal lány félénken lépett oda rokonaihoz. Kezet nyújtott nekik, de beszélni képtelen volt. Szeretetteljes szavak nem jöttek a szájára, hazudni pedig nem akart. Nem tudta sajnálkozó mondatokkal könnyíteni a távozását, csak komolyan és némán nézte a megkeményedett arcokat. Sem a nagyapja, sem a két nagynénje nem mondott neki istenhozzádot, csak a nagyanyja szorította meg kissé határozottabban a kezét, és így szólt:

- Vigyázz magadra, Martina, Isten kísérjen utadon!

Az idős hölgy talán most először érezte, hogy Martina az ő vére is, és mégicsak egyetlen fiának a gyermeke. És ha nem is volt képes nagy érzésekre, mégsem tudott olyan hideg maradni, mint a többiek.

Martinára különös hatást gyakoroltak ezek a szegényes szavak. Kissé összerezzent, és kérdően nézett az öreg hölgy szemébe, mely bizonytalanul rászegeződött. Azután gyorsan lehajolt, hogy megcsókolja a kezét. Hirtelen ráébredt, hogy a nagyanyja nem okozott annyi fájdalmat neki, mint a többiek, és ez megindította lágy szívét.

- Köszönöm, nagymama, Isten óvjon! - mondta halkán, azután gyorsan visszament a nagybátyjához.

Az némán meghajolt, majd Martinával együtt elhagyta a szobát és a házat. Még egyszer kimentek Maria sírjához, és búcsút vettek tőle. Aztán elindultak a városba.

A délután folyamán sorra járták az üzleteket. Georg felszerelte az unokahúgát az útra: fehéreneműket, cipőket, ruhákat és kalapokat vett neki. A szegényes külsejű Martinából néhány óra leforgása alatt jól öltözött, csinos ifjú hölgy lett. A férfi szándékosan nem vett neki fekete ruhákat, mondván, hogy ilyen holmi nem való a trópusokra, és elmagyarázta, hogy nem kell külső jelét adni a gyásznak. Csak a szívben élő gyász a fontos.

Miután visszatértek a szállodába, Martina a nagybátyja nyakába borult, hogy köszönetet mondjon mindenért. Azután átadta neki a lepecsételt borítékot az anyja naplójával.

A férfi betette a bőröndjébe, és azt mondta, hogy másnap fogja felbontani a gőzösön.

- Már holnap elutazunk, Georg bácsi?

- Igen, tizenegykor. Először Amszterdamba megyünk, ahol a barátom, Jan van Kossum házában fogunk lakni. El kell intéznem ott néhány dolgot. Azután pihenünk egy kicsit a hegyekben, hogy megerősödve indulhassunk Szumátrára.

A lány nagybátyja keze után nyúlt, és megcsókolta.

- Drága, drága Georg bácsi!

A férfi szinte restelkedve tiltakozott.

- De kislányom, mit csinálsz? Zavarba hozol! Van még valami kívánságod?

Martina bólintott, és bátortalanul nézett rá.

- Úgy szeretnék búcsúlevelet írni Gerdnek! Hisz tudod, milyen jó és kedves volt hozzám mindig. Nem akarok elmenni Németországból anélkül, hogy el ne köszönnék tőle.

- Nagyon szereted?

- Anyyira jó volt az anyámhoz és hozzám, mindig bátran kiállt mellettünk, ahogy az édesanyja is. De már régóta nem láttam, a tizenegyedik születésnapom óta. Az eltelt évek alatt egyszer sem jött el Rainaubá. Nem volt igazán jóban a nagyszüleimmel és a nénikéimmel.

- Na, ez mellette szól. Írjál csak neki bátran!

Martina boldogan bólintott.

- Így fogok tenni.

Miután megcsodálta a sok szép, új holmit, leült a szállodai szobája ablakánál álló íróasztalhoz, és írni kezdett.

„Drága, drága Gerd! Talán már rég elfelejtettél, hisz oly régen nem láttuk egymást. De én nem felejtettem el, és soha nem is foglak. Mivel most elutazom szeretett Georg bácsikámmal, édesanyám bátyjával - messzire, Szumátrára megyünk még utoljára el akarok köszönni tőled. Te és a szüleid mindig olyan jók voltatok hozzánk. Ezért mindig hálával fogok emlékezni rád.

Nagyon szívesen megyek el Georg bácsival Rainauból. Tudod, hogy csak akkor volt jó ott, amikor édesanyámmal kimehettünk a szabadba, el a nagyszülők és nagynénik közeléből. Így tehát könnyű szívvel utazom el egy távoli, idegen országba. Georg bácsi olyan nagyon kedves hozzám, hogy úgy érzem, mintha a mennyországban járnék. De tőled azért el akarok köszönni.

Kedves, drága Gerd! Legyél mindig boldog, és én a jövőben is imádkozni fogok érted, ahogy eddig tettem. A jó Isten akkor örökké veled lesz. Ugye, nem fogsz egészen elfelejteni? Én Téged bizonyosan nem. Tiszta szívemből kívánok neked minden jót. Bizonyára soha többé nem látjuk viszont egymást.

Sírig hű unokahúgod, Martina

Utóirat: Nagyon szomorú voltam, amiért nem tudtál eljönni anya temetésére, mert szörnyen egyedül éreztem magam. Üdvözlettel:

Martina"

A lány felsóhajtott, és még egyszer átolvasta a levelet. Egyáltalán nem tetszett neki, valahogy merevnek tűnt, nem olyanra sikerült, amilyennek szerette volna. De fiatal életében még nem írt sok levelet. Elégedetlensége ellenére borítékba tette, és megcímezte. Így legalább

ha Gerd megkapja a levelet, tudni fogja, hogy ő Georg bácsival Szumátrára ment, és már nincs Rainauban. Ez volt a legfontosabb.

Valószínűleg soha nem látja viszont Gerdet, és ezt nagyon sajnálta. Hisz annyira szerette a fiút, aki egykor a szíven akarta viselni a tőle kapott szalagot, míg ő egy napon a felesége nem lesz.

Martina zavartan elmosolyodott. Gerd ezt természetesen nem mondta komolyan, csak tréfálkozott, és bizonyára már rég el is felejtette az egészet. Hisz most büszke katonatiszt volt, ő pedig csak egy buta kislány.

És szerénységében olyan szilárdan meg volt győződve arról, hogy Gerdnek nem lesz ideje válaszolni az ő levelére, hogy a borítékra elfelejtette ráírni jövődöbeli címét, annál is inkább, mert ő maga sem tudta.

Amikor nagybátyja - aki időközben részletes beszámolót írt Jan van Kossumnak Maria haláláról és Martináról - érte jött, hogy vacsorázni vigye, megkérdezte, elkészült-e a levéllel, majd eljuttatta azt a postaládába.

Aztán a hatalmas étkezőbe vezette a lányt, és egy csomó ínycséget rendelt neki.

Martina úgy érezte magát, mintha elvárásolták volna. Rajongó tisztelet és hála öntötte el a szívért nagybátyja iránt.

„Bárcsak viszonzhatnám egyszer mindazt, amit értem tesz!” - gondolta.

Martina számára új élet kezdődött. Először nyolc hétre Amszterdamba utazott a nagybátyjával, ahol Jan van Kossum szüleinek szép házában lakott.

Miután Georg Feldner elintézte üzleti ügyeit Hollandiában, néhány hétre elment Martinával egy téli üdülőhelyre, a bajor hegyekbe. A hófödte magányban együtt töltötték karácsony ünnepét. Pompás napok voltak ezek mindkettejük számára a végeleáthatatlan téli táj kellős közepén. Martinát egyre bensőségesebb szálak fűzték nagybátyjához, és az egyre jobban a szívébe zárta a leányt.

Február elejéig maradtak az üdülőben. Georg Feldner írásban közölte Jan van Kossummal, hogy február közepén hajóra szállnak Bremen-havenben.

1914. február 18-án került sor erre.

A gőzösön zajló élet természetesen nagyon érdekelte Martinát. Teljesen új világba csöppent. Georg bácsinak sok mindent el kellett magyaráznia neki. A lány mindent tudni akart, és Georg Feldner nagy örömét lelte abban, hogy csillapítsa unokahúga tudásszomját.

Amikor a fedélzeten sétálgattak, vagy egymás mellett ültek a kényelmes nyugágyakban, Georg sokat mesélt a szumátrai életről. Lahori - ez volt Jan van Kossum telepének neve - a nagybácsi szavai nyomán megelevenedett Martina előtt. A férfi leírta a szép, oszlopokkal díszített házat, a hegytetőn lévő paradicsomi kertet, a rizs-, kávé- és gyapotföldeket, a pálmaligeteket és a csodás virágokat. Beszámolt az ottani körülményekről, és hű képet festett Jan van Kossumról. Nem tudta elég pompás színekkel ecsetelni nemes jellemét, és elmesélte Martinának, mennyi mindent köszönhet a barátjának, miként mentette meg őt a szörnyű helyzetből, melybe az apja csődje sodorta.

Azt is elmondta, hogy Jan van Kossum egykor feleségül akarta venni Martina édesanyját, aki visszautasította őt, mert úgy érezte, nem szereti eléggé.

- De Jan van Kossum nem vett el más nőt, nem tudta elfelejteni az édesanyját - fejezte be Georg a történetet.

Martina álmódzó szemmel révedt maga elé. Életében először hallott ilyen nagy és szent szerelemről, és gyermeki fantáziájával valóságos hősnek látta Jan van Kossumot.

ilyen zavartalan összhangban telt a tengeri út. Georg Feldner közben elolvasta a húga naplóját. Esténként vette elő, amikor Martina már lefeküdt. Ahogy a csendes estéken lapozgatta a naplót, gyakran dühödten felugrott, és először le kellett csillapodnia, hogy folytatni tudja az olvasást. Csak most ismerte meg igazán húga gyötrelmes sorsát.

Lepergett a szeme előtt Maria szenvedésekkel teli életének minden küzdelme és kínja, minden megaláztatás, melyben része volt.

És a tengernyi nyomorúságot áthatotta a tiszta, anyai öröm, melynek mindenért kárpótolnia kellett a sorsát némán tűrő asszonyt, valamint az a határtalan hála, amit Elisabeth Volmar, annak férje és kistia iránt érzett. De a legmelegebb szavakkal bátyjáról és Jan van Kossumról írt, akik a hosszú évek során mindig szerető szavakkal, nemegyszer pénzzel is támogatták.

Amikor egyszer a férfi megint a naplót lapozgatta, utána még hosszú ideig ült, fejét a kezére támasztva, és eltöprengett húga szavain. A szeme könnyben úszott. Eszébe jutott, hogy Jan egykor Rainau madonnájának hívta az asszonyt. Valóban - Mariának ezer szenvedést kellett kiállnia. Majd arra gondolt, hogy Jannak el kell olvasnia a könyvet. Sok dolog fájdalmat fog okozni neki, de olyasmit is talál majd benne, amiből vigaszt meríthet.

Március elején a gőzös befutott Georg Feldnerrel és Martinával Szumátra fővárosába, Palembangba, ahonnan már másnap útnak indultak egy folyami gőzössel felfelé a Moesin, Lahoriba.

Martina most első alkalommal élte át a Szumátra bensejébe vezető varázslatos utat. Csodálkozó szeme előtt feltárult a trópusi világ minden csodája. Láta a Moesi partját szegélyező fenséges őserdőt, ahol a frissítő eső után káprázatos pompával kelt életre minden, látta a rizsföldek közt fekvő maláj falvakat és az ég felé magasodó, karcsú pálmákat.

Újabb és Újabb képek bilincseltek le a figyelmét, és Georg mindent elmagyarázott neki, amit tudni akart.

Késő délután befutott a gőzös a kikötőbe, nem messze Lahoritól. Itt néhány szolga és két ökrös szekér várta őket, az egyik a csomagokat vitte, a másik pedig Martinát és nagybátyját. A második szekér határozottan előkelőbben festett, kényelmes, párnázott ülések voltak rajta. A szolgák gyorsan felrakták a csomagokat, és aztán a kis csapat megindult felfelé a kávé- és rizsföldeken, pálmaligeteken és trópusi virágok erdején át, melyek édeskés illatot árasztottak, és a színek valóságos orgiájával nyugtázták le a szemet.

A táj szépsége egyre fokozódott, ahogy mind feljebb jutottak, és a fennsíkon, a Jan van Kossum házát körülölelő kertben bontakozott ki teljes pompájában.

A birtok tulajdonosa jobb kezét a szeme fölé tartva a házához vezető lépcső legfelső fokán állt. Büszke, tekintélyt parancsoló jelenség volt. Láta az érkezőket, s elébük sietett.

Ahogy az ökrös szekerek megálltak, leemelte Martinát, és sugárzó örömmel nézte az arcát.

- Isten hozta Lahoriban! Milyen bájos fiatal nő lett magából! És mennyire hasonlít az édesanyjára, Martina - mondta mélyen megindulva, és megsimogatta a lány kis kezét.

Martina felnézett a magas férfira. Teljesen másnak képzelte. Azt hitte, nemes metszésű, szép arca van. Jan van Kossum természetesen nem felelt meg ennek a képnek. Határozott, durva arcvonásai nem voltak szépek, de aki belenézett jóságos, kék szemébe, az megfedkezett szabálytalan arcáról.

Martina hamar túltette magát ezen a csalódáson. Megszorította a férfi nagy kezét, amilyen határozottan csak tudta, és bizalommal tekintett rá.

- Kedves Kossum úr, köszönöm, hogy ilyen szívélyesen fogad. Georg bácsikám mondta, hogy hajlandó nekem otthont nyújtani csodaszép házában. Ezért nem lehetek eléggé hálás önnek.

A férfi hosszú ideig vizsgálta Martina arcát. Azután Georghoz fordult, és meghatottan így szólt:

- Minden vonásában hasonlít az anyjára, de a tekintete nem olyan elkínzott, amilyen az anyjái lehetett. És nem is legyen olyan, amíg mi ezt meg tudjuk akadályozni.

Georg határozottan megszorította a kezét.

- Ha Isten is úgy akarja. Martina jó és kedves gyermek.

Jan erőt vett az izgalmán, és anélkül, hogy levette volna a szemét a lányról, bevezette a házba.

Az előcsarnokon át két nagy, világos szobába vitte, amelyeknek a berendezése tökéletesen megfelelt az európai ízlésnek. Igazi leányszobák voltak fehér bútorokkal, színes, virágmintás függönyökkel.

Martina szeme elkerekedett.

- Itt fogok lakni?

Georg is csodálkozott.

- Jan, ezt újonnan hoztad Martinának? Jan vidáman nevetett.

- Hát nem csinos? Tetszik magának, Martina?

A lány gyorsan vette a levegőt az izgatottságtól, és mindkét kezét a szívére szorította. Azután nagy, sűrű csillagszemével felnézett a férfitra.

- Ó, kedves Kossum úr, ez túl szép nekem! Hogyan köszönhetném meg a jóságát?

- Úgy, hogy azonnal elfelejti a „Kossum úr” megszólítást, és Jan bácsira cseréli. Mert én is ugyanolyan jogokra tartok ám igényt, mint Georg bácsikája, és féltékenyen fogok ügyelni rá, hogy semmi módon ne rövidüljek meg.

A lány bizonytalanul nézett a férfi jóságos szemébe. Aztán egy hirtelen érzéstől hajtva átkarolta a nyakát.

- Akkor tegezned kell engem, Jan bácsi, és meg kell engedned, hogy hálából megcsókoljalak.

Ezzel a férfi szájára tapasztotta fiatal, üde ajkát.

Jan van Kossumot különös érzés járta át. A karjában tartotta Maria lányát, és az ajkán érezte az ajkát. Ez teljesen felkavarta. Boldog volt, amiért rögtön az első órában elnyerte Martina bizalmát. Megsimogatta a haját, és ünnepélyes esküvel megfogadta magában, hogy hű barátja és védelmezője lesz a gyermeknek.

Georg Feldner megindultan állt, és némán nézte a két embert. Boldogan elmosolyodott, mert tudta, hogy a húga akarata szerint cselekedett, amikor a maga és barátja védnöksége alá helyezte Martinát.

Évek teltek el. Martina Jan van Kossum szeme fénye lett. Bájos lánnyá serdült, és akarata ellenére minden körülötte forgott a házban. „Lahori napsugarának” nevezték.

Eközben Európában tombolt az iszonyatos első világháború, és Lahori-ban is nyugtalanul várták a haditudósításokat tartalmazó friss újságokat. Ezekben az években sem Jan, sem Georg nem utazott Európába. Georg kimondhatatlanul örült, amiért ő és az unokahúga röviddel a háború kitörése előtt elmenekültek Németországból, mert az onnan érkező hírek kétségbeejtőek voltak.

Martina félelemmel teli, nagy szemekkel nézett a két férfitra, amikor híret vették, hogy kitört a háború. Nagyon sápadt lett, és hosszú ideig csak révedt maga elé. Amikor ezen az estén felment a szobájába, megállt az ablak előtt, és aggódva nézett ki a trópusi éjszakába. A szívére szorította a kezét, és újra meg újra elsuttogta ugyanazt a nevet:

- Gerd! Gerd!

A két úr, akik azt hitték, nagyon jól ismerik Martinát, és akik egyébként úgy olvastak a lelkében, mint egy nyitott könyvben, nem sejtették, hogy a szíve egyik rejtett zugában van egy titkos kamra, melyben Gerd Volmar emlékét őrzi.

De Martina élete annyira szép volt a Kossum házban, annyi fény és melegség vette körül, hogy szomorú gondolatok csak ritkán lepték meg, amikor teljesen egyedül maradt. A két úr saját gyermekeként óvta és védte.

Eljött a lány tizennyolcadik születésnapja. Ahogy minden évben, ez alkalommal is ajándékok özöne várta az ünnepi asztalon. A két úr kifigyelte és teljesítette Martina minden apró óhaját. Az anyja naplója is ott volt a többi ajándék között.

Martina könnyben úszó szemmel állt az asztal előtt, és felváltva ölelte át két bácsikáját, akiknek a szíve egyforma hűséggel viseltetett iránta. A lány öröme gazdagon megjutalmazta őket.

A Jan van Kossum házában található értékek közt volt egy drága zongora. Jan nagyon szerette a zenét, és mesterien zongorázott. Martina soha nem vett zongoraórákat, bármennyire is vágyott erre, amíg Rainauban élt. Az anyja szívesen tanította volna, de a nagyszülők és nagynénik nem nézték jó szemmel ezt a szerintük felesleges lármával járó, időrabló elfoglaltságot.

Jan bácsi hamar felismerte Martina zenei tehetségét. Attól a naptól kezdve rendszeresen órákat adott neki, és igazán meglepő volt a lány fejlődése.

Ráadásul Jan bácsi felfedezte Martina gyönyörű énekhangját is, és rövid idő múlva alig telt el este, hogy ne muzsikáltak volna Lahoriban. Ilyenkor Martina lágy, édes hangja belezengett a trópusi éjszakába. Jan bácsi mesterien kísérte, Georg bácsi pedig csak ült, és sugárzó szemmel hallgatta őket.

Martina ma is, tizennyolcadik születésnapja estéjén, énekelve róttá le háláját mindazon jószágért, amiben része volt.

Titokban megtanult egy dalt, amelyről Jan bácsi gyakran beszélt - Beethoven egyik dalát. A férfi nagyon tisztelte a zeneszerzőt, és csodálatosan tudta játszani Holdfény szonátáját. Georg bácsi hozatta meg a lánynak a dal kottáját, de a barátjának nem szólt erről. Így Martina ma este Jan bácsi elé tette a kottát a zongorára.

- Ezt akarom elénekelni neked, Jan bácsi - mondta a férfihoz bújva.

Az a kottára nézett, azután meglepődve a lányra emelte szemét, melyben különös fény égett. De egy szót sem szólt. Ezt a dalt Maria Feldnertől hallotta először hosszú évekkel ezelőtt - és attól a naptól fogva tudta, hogy szereti őt. Most pedig itt állt mellette a lánya, és ugyanazt a dalt akarta elénekelni neki.

Felütötte a kottát, és játszani kezdett. Azután felcsendült Martina édes hangja is.

A két úr áhítatosan figyelt. Jan bácsinak könnyek szöktek a szemébe. Miközben a szerelmes dalt kísérte, minduntalan felpillantott a lányra. Különös érzés tört rá - hirtelen rájött, hogy Martina már nem gyermek, hallotta átszellemült hangján, hogy fiatal nővé érett, aki benseje legmélyéből meríti érzéseit.

És a férfi lelkében Martina alakja eggyé olvadt halott édesanyja képével - többé már nem tudta különválasztani kettejüket. Megfoghatatlan fájdalom lett úrrá rajta, amiért az életéből hiányzott a legszebb és legfontosabb dolog: egy szeretett és szerető nő bensőséges közelsége.

Martina iránti érzései teljességgel megváltoztak ezen az estén. Nem ébredt benne szenvedélyes vágy védenice iránt, de már nem tudott önzetlen atyai jóindulattal gondolni rá. Nem kívánta, hogy több lehessen Martina számára, mint eddig, de nyugtalanság szállta meg, mert tudta, hogy egy napon elveszítheti, amikor a lány egy másik férfinak adja majd szívét.

„Soha, soha nem szabad elmennie tőlem!” - gondolta.

De alighogy ez az eszébe ötlött, máris korholni kezdte magát.

„Azt akarod, hogy ez a virágszál itt hervadjon el, távol a világot? Irigyen egyedül akarsz örülni az illatának? Annyira önzőek és kicsinyesek az iránta táplált érzéseid, hogy megtagadnád tőle a legnagyobb boldogságot, csak mert nem te lehetsz az, aki megajándékozta vele? Te életed alkonyán jársz, ő pedig egy feslő bimbó. Mit érne az életed, ha irigyen a boldogsága útjába állnál?”

Így tépelődött magában.

És amikor véget ért a dal, gyengéden megfogta Martina kezét.

- Nagy örömet szerezte nekem ezzel a dallal. Csodálatosan énekeltél, szöszikém, és ezért még egy meglepetésben lesz részed.

A lány kérdően nézett rá.

- Még egy meglepetésben?

A férfi kényszerítette magát, hogy vidám legyen.

- Igen, kis dalos madaram. Ki kell végre repülnöd Lahoriból, nehogy azt hidd, hogy kalitkába zártunk.

A lány boldogan felnevetett.

- Ó, ilyen kalitkára vágytam mindig, az egész életemet ebben akarom tölteni.

- Ne ígérj túl sokat, virágszálam! Nem vagy kíváncsi rá, hova fogsz repülni?

- Palembangba, Jan bácsi.

A férfi a fejét rázta.

- Abban nincs semmi különös. Nem, messzebbre annál, Padangba. Ott majd változatosságot és szórakozást találsz az európai társaságban, táncolni fogsz, koncertekre és színházba jársz, és udvaroltatsz magadnak.

Martina felszabadultan nevetni kezdett.

- Ki udvarolna nekem?

- A fiatalurak.

- Azok nem érdekelnek.

- Nos, majd meglátjuk. Mindenesetre egy időre ki kell jutnod innen, nehogy komor gondolatok törjenek rád.

A lány erre a nyakába borult.

- Jan bácsi, ha te és Georg bácsi mellettem vagytok, soha sem törnek rám komor gondolatok.

- De itt nincsenek gavallérok, akik udvarolhatnának egy ifjú hölgynek.

Martina hamiskás mosollyal nézett rá.

- Ó, nálatok érdekesebb és büszkébb gavallérokat semmiképp sem találok Padangban. De ennek ellenére szívesen elmegyek oda, ha ti ketten velem jöttök.

- Tehát nélkülünk nem akarsz Padangba utazni?

- Sem Padangba, sem máshova. Mindig veletek akarok lenni, mindig.

Jan van Kossum lelkét ekkor kimondhatatlan béke és nyugalom szállta meg. Mosolyogva Georgra nézett.

- Na, öreg, holnap Padangba utazunk, és bevezetjük a társaságba a gyermekünket.

Martina összecsapta a kezét.

- Ó, mennyire örülök! Egészen elöntött a forróság. De most meg kell bocsátanotok nekem, későre jár, és ha holnap ilyen hosszú útra indulunk, most inkább lefeküdnék.

Ezzel felment a szobájába, és a két úr egyedül maradt.

- Lélekben még gyermek, de külsőleg már fiatal nővé érett - mondta Jan.

Georg meglepetten felpillantott.

- Úgy találod? Nekem még nem tűnt fel.

- Nekem viszont igen, és ezért néha ki kell vinnünk a világba. Emberek közé kell mennie.

De Georg a fejét rázta.

- Csak most lett tizennyolc éves, Jan! Boldog és elégedett itt. Őrizzük meg ezt a békét, amíg csak lehet! Ráér még megismerni az életet.

- Úgy véled, Georg? Nem vétkezünk ellene, ha önző módon fogva tartjuk a magányunkban?

Georg mosolyogva megrázta a fejét.

- Egészen biztosan nem. Ezen a kérdésen csak évek múlva kell törnünk a fejünket. Jan, őszintén kívánom, hogy ne túl korán jöjjön el az a férfi, aki elrabolja tőlünk Martinát. Kemény vizsgákon kell majd átesnie, bárki legyen is. Most még nyugodtan elvihetjük a kislányt Padangba, hisz még gyermek. De hidd el, minél tovább megőrizzük a lelki békéjét, annál jobb neki.

Georg nem is sejtette, milyen boldoggá teszik a szavai Jan van Kossumot.

A padangi kirándulás után a megszokott kerékvágásban folytatódott az élet Lahoriban. Martina továbbra is a ház jó tündére volt, és ha a két úr felváltva Palembangba utazott, hogy elintézzék üzleti ügyeiket, mindig nagyon siettek haza védencükhöz.

Időnként, ha egy üzlet úgy kívánta, mindketten útra keltek. Martina ilyenkor elkísérhette őket.

Egy ilyen hajóút érdekes változatosságot jelentett, és Martina mindig nagyon örült, ha bácsikái magukkal vitték. Egy napon, amikor Palembangba értek, épp befutott egy gőzös, mely azt a hírt hozta, hogy véget ért a háború, és Németországban kikiáltották a köztársaságot. Georg bácsi egyszerűen nem tudott megnyugodni. Nagyon elkedvetlenítette a hír. Háború és éhínség zilálta szét az ő szép, büszke hazáját, most pedig legyőzte az ellenség túlereje, és köztársaság lett. Képtelen volt felfogni mindezt.

Jan azonban úgy vélte, hogy Németország ki fog lábalni a válságból, és idővel minden elrendeződik majd.

Nemsokára mindhárman visszamentek Lahoriba. Nagyon csendes volt az útjuk. Martina is komolyan és elgondolkodva nézett maga elé. Bácsikáihoz hasonlóan az ő gondolatai is távoli hazájában jártak. De számára egyetlen ember testesítette meg a hazát: Gerd Volmar.

Hónapok múltak el anélkül, hogy megnyugtató hírek érkeztek volna Németországról. Georg Feldnert nyomasztotta a tudat, hogy az országban nagy a belső nyugtalanság. Ha lehetett, megkímélte Martinát az efféle értesülésektől.

Így majdnem két év telt el a padangi kirándulás óta, mire Lahori lakói megint arra gondolhattak, hogy elutaznak Hollandiába és onnan Németországba.

Egy napon Martina és két bácsikája a verandán reggelizett, amikor Jan van Kossum közölte a lánnyal, hogy a jövő hónapban végre Európába utaznak. Martina arca először kipirult, azután egészen elfehéredett az izgalomtól.

A szívére szorította a kezét.

- Tényleg, Jan bácsi? Ez igaz?

A férfi látta, mennyire felizgatta Martinát a hír.

- Ennyire fontos neked, hogy odamenj? - kérdezte.

A lány bólintott, azután felugrott, és átölelte bácsikája vállát.

- Igen, Jan bácsi. Nem akartalak gyötörni benneteket a honvágyammal, nehogy hálátlannak tűnjek. De amióta béke van, folyton arra gondoltam, mikor utazunk végre Németországba.

A férfi megsimogatta Martina haját.

- Hát mégis hazavágyik az én dalos madaram?

A lány bizalommal telve az arcához szorította az övét.

- Egy kicsit. De most már minden rendben van.

Aztán átröppent Georg bácsihoz, és megcsókolta két oldalról az arcát.

- Hallottad, Georg bácsi? Jövő hónapban Németországba utazunk. Te is úgy örülsz ennek, mint én?

Bácsikája mosolyogva bólintott.

- Kimondhatatlanul boldog vagyok. Néha már azt hittem, hogy soha nem fog eljönni ez a nap. Gyakran úgy éreztem, többé nem látom viszont a hazámat. De ki jön ott a hegyen?

Néhány malájra mutatott, akik felfelé kaptattak a hegyen, de nem a Molti partjának oldalán, hanem a másik irányból.

Martina és Jan megfordultak, és nézték a nagyrészt hagyományos maláj ruházatot viselő férfiakat. Csak néhányukon volt nadrág és európai kalap a turbán helyett. A felsőtestüket semmi nem takarta. Néhány tíz-tizenkét éves gyerek kísérte őket, akik szinte teljesen meztelenek voltak.

- Ezek a dzsungel melletti faluból valók, ismerem a vezetőjüket - mondta Jan csodálkozva. - Úgy tűnik, mondani akarnak valamit. Hallgassuk meg őket!

Az emberek egyre közelebb értek, és a vezetőjük, aki megpillantotta a verandán álló urakat és a fiatal hölgyet, hozzájuk vezette csapatát.

A veranda előtt megálltak, könyörögve emelték fel a kezüket, miközben egymás szavába vágva beszéltek.

Jan van Kossum teljes testmagasságában kihúzta magát, és összecsapta a kezét.

- Nyugalom, emberek! Ha mindannyian egyszerre beszéltek, nem értem, mit akartok tőlünk. Beszéljen a vezetőök, a többiek pedig hallgassanak! -mondta nyugodtan és határozottan.

A vezető, aki láthatólag a legidősebb volt köztük, üdvözlésképpen mélyen meghajolt, bal kezével megérintve a homlokát és a mellkasát.

- Uram, a dzsungelben, a falunk közelében vadászik egy tigris. Az elmúlt éjszakákon a házakig merészkedett, és elvonszolta az állatainkat. Rettegésben tart minket, már senki sem merészkedik ki a rizsföldekre. Elkerüli a csapdáinkat, nem tudjuk megölni.

Tegnapelőtt éjjel széttépte a falu egyik lakóját, aki az állatai után akart nézni. Most eljöttünk hozzád, uram, te bátor vagy és erős, és jó fegyvereid vannak. És mindenki tudja a faluban, hogy te meg a fehér barátod kitűnő vadászok vagytok. Sok emberünk dolgozik a földjeiden, uram, segíts nekünk! Öld meg a tigrist, és add vissza a békénket, és mi jótevőnként fogunk áldani téged.

Jan van Kossum és Georg Feldner érdeklődéssel hallgatták a férfit. Mindkettőjük szemében felcsillant a vadászszenvedély. Azonnal tűzbe jöttek, és egymásra néztek.

- Nem jöttetek hozzánk hiába, emberek. Segítünk nektek, és ha Isten is úgy akarja, leterítjük a tigrist. Menjetek előre, és álljatok készenlétben, hogy fel tudjátok hajtani nekünk az állatot. Mi addig magunkhoz vesszük a fegyvereinket, és amilyen hamar csak lehet, követünk benneteket.

Az emberek nagy zszivallyal adtak hangot örömüknek, és hálálkodva elvonultak.

Így a két úr felszerelve, néhány szolga kíséretében tigrisvadászatra indult. Az európai útról egyelőre megfélemedtek.

Martina gyengéden elbúcsúzott tőlük.

- Gyertek haza egészségben és minél előbb! Isten legyen veletek! - kiáltotta utánuk.

És a két férfi még egyszer vidáman visszaintett. Úgy indultak vadászatra, mint valami ritka ünnepre.

Martina addig nézett utánuk, míg el nem tűntek a szeme elől. De aztán megborzongott a forró napsütésben. Hirtelen úgy érezte, mintha teljesen egyedül maradt volna az idegen országban.

A férfiak a falu bejáratánál várták a két fehér vadászt. Nagyon kicsi falu volt, mindössze húsz kisebb-nagyobb kunyhóból állt. Közvetlenül mellette terült el a hatalmas őserdő, melynek egy részét az emberek már művelhetővé tették.

A falu lakói élénken mutogatva és hangos kiáltással vették körül a vadászokat. Azok megpihentek egy kicsit, és kiadós étkezéssel erősítették magukat és szolgálóikat.

Azután Jan beszélgetésbe elegyedett a falu férfiakkal. Kiválóan értett hozzá, hogy tekintélyt parancsoló nyugalmával kiszedje belőlük, amit tudni akart.

Majd kihajtott egy marhát az őserdőbe, hogy az odacsalogassa a tigrist, és kiválasztott néhány férfit, aki elvezeti őket, és felhajtja nekik az állatot.

Így a pihenő után kezdetét vette a vadászat. A csapat elindult a dzsungelen át. Nemsokára megtalálták a fiatal marhát, széttépvé hevert az erdő szélén.

- Hatalmas és erős fenevad lehet, vagy már régóta nem jutott zsákmányhoz - mondta Jan.

A két vadász tudta: a tigris vissza fog térni, hogy tovább lakmározzon a széttépett állatból. Feltételezhetően megzavarta valami. A két férfi sietve megtette a szükséges előkészületeket. Fűzfavesszőkből font ketrecféleséget erősítettek két erős fa ágai közé. Azután egy távolabbi, biztos helyre küldték a felhajtókat és a szolgálóikat, nehogy a tigris megszimatozza őket. Majd mindketten felmászta a magaslesre, és vártak.

Úgy tűnt, mintha az éjszaka soha nem akarna véget érni. De aztán pirkadni kezdett. Az ég vörösen izzott a dzsungel mögött, és egyre élesebben rajzolódta ki a fák és bokrok körvonalai. A két vadász végigkémlelte a környéket - és hirtelen meglátták, ahogy az óriási, csíkos test utat tör a dzsungel magas aljnövényzetében, és lassan feléjük közeledik.

Mindkettejükben fellángolt a vadászszenvedély, amikor a bestia végre feltűnt, és sóvárogva kitért a pofával közelített a zsákmányhoz. Most már tisztán látszottak a pompás állat körvonalai. És ekkor Jan van Kossum elsütötte a fegyverét. A golyó halálos biztonsággal talált célba. Az állat sajátos hangot hallatott, amelyet egy jól irányzott tüdőlövésnél szoktak adni a leterített vadak. Még ugrott egy hatalmasat, de a mozdulat kellős közepén lezuhant a talajon burjánzó páfrányok közé.

Egy pillanatig teljes volt a csend. Jan van Kossum egy követ dobott a tigris felé - az már nem mozdult. Semmi kétség, kimúlt.

A két férfi most óvatosan lemászott a fáról. Jan van Kossum ment elől. Fegyverét lövésre készen tartva, óvatos léptekkel közelített az állathoz.

De hirtelen meghallotta, ahogy mögötte Georg felkiált:

- Jan, vigyázz! A nőstény tigris!

A férfi összeresztette. Nem tudta, melyik irányból fenyegeti a veszély.

Georg látta, hogy barátja mögött feltűnik egy másik, hatalmas állat - a nőstény. De nem tudta célba venni, mert Jan a lövonalban állt. Senki sem sejtette, hogy egy tigrispárról van szó, mindenki csak egy tigrisről beszélt, így sem Georg, sem Jan nem készült fel a második bestiára. És Jan egy percre cserbenhagyta a lélekjelenléte, mert nem tudta, merről fenyegeti a veszély.

- Mögöttes, jobbra! - ordította Georg, barátja életéért aggódva, és célzott, hogy szükség esetén mégis megkísérelje a lövést.

Jan ekkor fegyverét lövésre emelve megfordult, és látta, hogy a tigris alig néhány lépésnyire tőle ugrásra készül.

Nem volt ideje arra, hogy nyugodtan célozzon, és elsütötte a fegyverét, miközben Georg megpróbált szabad lövonalat keresni.

Jan keze megremegett az izgalomtól - a lövése csupán súrolta az állatot, mely vérszomjasán vetette rá magát, és mancsával a mellkasára csapva, lerántotta a földre.

Georg elsápadt a rémülettől, de tudta, hogy most csak hidegvérrel mentheti meg barátja életét. A bestia feje e pillanatban közvetlenül Jané mellett volt. Georg csak úgy tudott löni, ha egészen közel megy hozzájuk. Saját biztonságáról megfeledkezve odaugrott és célzott.

- Maradj nyugton, Jan! - kiabálta rekedten, és a tigris nyaka és feje közé célozva lött. Órjöngő izgalma ellenére nem vétette el a lövést, de a megsebzett állat most az új ellenség felé fordult. Utolsó erejével ráugrott Geogra, őt is a földre terítette, és miközben maga alá temette, mancsával feltépte a nyaki ütőerét.

Ez volt az utolsó kép, amelyet Jan van Kossum látott. A férfi a fájdalmak és a fenyegető veszély ellenére sem vesztette el az eszméletét. Most azonban nagyot nyögve mély ájulásba zuhant.

Iszonyatos csend lett. A biztos állásukon várakozó emberek hallották a lövéseket és Georg kiáltását. Nem mertek elmozdulni a helyükről. De Jan van Kossum szolgája már nem bírta tovább. Néhány férfi kíséretében egyik fától a másikig lopkodott előre - mígnem megpillantotta a küzdőteret.

A látvány rémülettel töltötte el. Két óriási tigris hevert az erdő szélén, de az ő ura is a földön feküdt, vértől csatakosan és látszólag élettelenül és az egyik tigris alatt meglátta Feldnert, aki szintén nem adott életjelet.

Felkiáltott az iszonyattól, és hangosan jajveszékelve hívta a többieket. Hihetetlen zűrzavar tört ki a hír hallatán. Az emberek egymást túlkiabálva, jajongva siettek a küzdőterre, készenlétben tartva többé-kevésbé kezdetleges fegyvereiket.

Miután megdobálták kövel a tigriseket, és megállapították, hogy valóban kimúltak, elhajították fegyvereiket, és először megpróbálták kiszabadítani Georg Feldnert a tigris alól. Hosszas küszködés árán sikerült is nekik, de rémülten látták, hogy már megtört a tekintete - halott volt, elvérzett a nyakán lévő sebből, melyet a haldokló tigris ejtett rajta.

Csak ezután kezdtek foglalkozni Jan van Kossummal, akinek mellkasán iszonyatos seb tátongott.

Vizet hoztak és lemosták az arcát, miközben egyikük vérzéscsillapító gyógyfüveket tett a sebre, nehogy Kossum is elvérezzen. Amikor megnedvesítették az arcát, a férfi hörögve magához tért.

- Georg! - nyögte, és megpróbált fölegyenesedni, hogy körülnézzen.

A pillantása Georg holttestére esett. Fájdalmas sóhajtással visszahanyatlott.

- Halott? - kérdezte fölé hajoló szolgáját.

Az tehetetlenül simogatta ura kezét, és némán bólintott.

Jan megrendülten lehunyta a szemét.

- Georg! Szegény Martina!

Képtelen volt tovább gondolkodni, megint elveszítette az eszméletét.

Időközben néhány ember hevenyészett hordágyat készített fatörzsekből és pálmalevelekből.

Ráfektették Jan van Kossumot, és a faluba vitték. Tákoltak egy másik hordágyat is Georg Feldner tetemének, hogy azt is elszállíthassák. Néhány férfi hátramaradt, és lenyúzta a tigrisek bundáját.

A faluban az öreg maláj orvos azonnal bekötözte Jan van Kossumot. Az idős férfi, aki csodadoktornak számított, valami titokzatos gyógyfőzetet csepegtetett a sebre, mielőtt bekötözte volna, amitől hirtelen elállt a vérzés. Ez egyelőre megmentette Jan életét, aki különben barátjához hasonlóan elvérzett volna.

Iszonyatos sebe kezelése közben a férfi újra magához tért. Szívós, erőteljes szervezete egy időre úrrá lett a gyengeségen. Az első gondolata Martináé volt. Magához intette a szolgáját.

- Gyorsan... menj haza! Készítsd elő Martina kisasszonyt... nagyon kíméletesen! - És az orvoshoz fordulva követelte: - Vigyetek haza, amilyen gyorsan csak lehet!

Úgy érezte, hogy az ő élete is már csak egy hajszálon függ, és nem akart meghalni anélkül, hogy még egyszer ne látna volna Martinát.

Ezen a gyötrelmes órán, amikor barátjának elvesztése még saját állapotánál is fájdalmasabban érintette, és amikor minden érzés feltolult a lelkében, vakító fényként hasított bele a tudat, hogy szereti Martinát - nem úgy, ahogy egy apa szereti a lányát, hanem úgy, ahogy egykor Martina anyját szerette, egy érett férfi mélységes gyengédségével, akinek az a legfőbb boldogság, hogy védelmezheti az imádott nőt. Bár a testi fájdalomon nem tudott úrrá lenni, az agya lázasan dolgozott tovább. A barátja elvesztése okozta bánat és a Martina sorsa miatti aggodalom nem hagyta nyugodni. Mi lesz szegény árvával, ha ő most meghal? Georg csupán szerény tőkét hagyott maga után, melyet itt töltött évei során takarított meg. Ezt Martina örökölné, de ez az összeg nem lenne elég ahhoz, hogy megmeneküljön a nélkülözéstől.

Mi lenne az ő kis napsugarából, bájos Martinájából? Egyedül maradna egy idegen országban. És a rokonai, azok a kapzsi, szűkkeblű emberek rávetnék magukat az ő örökségére, és a lánynak semmije, de semmije nem maradna. Nem, nem - nem szabad meghalnia, mielőtt nem biztosítja Martina jövőjét. Nem szabad meghalnia, még nem...

Martina egy nyugágyban feküdt, az árnyékos verandán. Előtte egy tálcán csésze és kiskanál. Épp az imént kortyolgatta ki a finom feketét, és ízletes süteményt evett hozzá.

Egy német újságot tartott a kezében, amelyet az egyik szolga hozott fel a postával.

Szomorú szemmel olvasta a vezércikket, amely Németország végnapjairól beszélt, a pártok közti ádáz gyűlölködésről, az országban uralkodó nyugtalanságról és más aggasztó dolgokról. Nehéz volt a szíve. A bácsikái után vágyódott, hogy megbeszélhesse velük ezeket a szörnyű híreket. Régóta nem érezte ennyire levertnek magát, és egyszerűen nem tudta, mi bántja.

Tegnap egész nap nyugtalanul járkált a házban, és éjszaka nem jött álom a szemére; rossz érzéssel töltötte el, hogy teljesen egyedül van a cselédséggel. Ma pedig a gondolatai szakadatlanul a tigrisvadászoknál jártak.

Csak ne essen bajuk! -fohászkodott magában. Bárcsak itthon lennének! De azután rögtön korholni kezdte magát, amiért ennyire elcsüggedt, és megpróbált valami elfoglaltságot találni, hogy elterelje gondolatait a távollévőkről. Így vette a kezébe a német újságot is, de abban is csak nyomasztó híreket talált. Hangos sóhajjal összehajtotta az újságot, de a pillantását szórakozottan a hirdetési rovaton felejtette. És hirtelen feltűnt neki egy szó, mely vastagon nyomtatott betűkkel állt az egyik hirdetés kellős közepén: „Rainau.”

Összerezent és felegyenesedett. A tekintete megállapodott a néven, mely hidat vert közte és a múltja között.

Elolvasta a" hirdetést, melyből kiderült, hogy a birok az eddigi tulajdonos, Theodor Dornberg halála miatt eladó. A hitelezők kínálják eladásra. A hirdetés végén egy mondat állt, melytől arcába szökött a vér:

„Az érdeklődők Rainau jelenlegi intézőjéhez, Gerd Volmar úrhoz fordulhatnak kérdéseikkel, aki készségesen meg fog adni mindért felvilágosítást.

"

Martina mozdulatlanul ült, és döbbenet meredt a szövegre, Gerd Volmar nevére. Hirtelen életre kelt benne minden, amit eddig magába zárt. Gerd tehát Rainauban van, ő lett Rainau intézője. Valószínűleg a nagyapa hitelezői alkalmazták, vagyis él - hála Istennek - ó, hála Istennek, él! És már nem katona. Tehát Németország bukása az ő életét is fenekestül felforgatta? Bizonyára elment Rainaubá, miután a tiszti pályának búcsút kellett mondania, hogy segítsen nagyapjának a birtok igazgatásában.

És most, hogy a nagyapa meghalt, el kell adni Rainaut, az anyja sírjával, a hatalmas parkkal és minden mással együtt, ami szegényes gyermekkorához tartozott.

Vajon mi lett a nagymamával és a két nagynénivel - és mi lett Gerddel?

Martina fiatal szívét érthetetlen fájdalom szorította össze. Maga elé révedt, és a bensejét olyannyira betöltötte a Gerd utáni vágy és a sorsa miatt érzett aggodalom, hogy mindenről megfeledkezett maga körül. Most még inkább várta két bácsikája hazatértét, mert beszélni akart velük a hirdetésről, és hallani akarta a véleményüket.

Végül felállt, és lassan elindult a házat körülvevő verandán. De sétája kellős közepén hirtelen megállt, és figyelni kezdte, nem jönnek-e már a bácsikái. Hát még mindig nem tűnnek fel a hegyoldalon?

Miközben lenézett, megpillantott egy maláj bennszülöttet a távolban. Összehúzta a szemét, hogy jobban lásson, és hamarosan felismerte Jan bácsi szolgáját, aki elkísérte urát a vadászatra. Egy pillanatra meghökkent. Miért jön haza a szolga egyedül? Megmagyarázhatatlan félelemtől és aggodalomtól hajtva a férfi elé futott, ki a tűző napra.

- Kimlo, miért jössz egyedül, hol a gazdád, hol van Feldner úr? Miért nem jöttek veled? - kiabálta a szolganak, aki zihálva sietett oda hozzá.

- Úrnöm, Kossum úr küldött hozzád. Ne ijedj meg... én... én azt a feladatot kaptam, hogy kíméletesen közöljem veled, hogy... a gazdám nem jön haza épségben - mondta bizonytalanul.

Martina elsápadva rámeredt.

- Nem jön haza épségben? Kimlo, mi a baj? Olyan furcsa az arcod. Beszélj már! Megtaláltátok a tigris? Beszélj már végre, ne kínozz tovább! Mondj el mindent, úgy, ahogy történt!

Kimlo erre összeszedte magát.

- Úrnöm, Kossum úr súlyosan megsebesült, most hozzák hazafelé. Feldner urat is hozzák, de ő... ő...

Az utolsó szó egyszerűen nem jött a szájára.

Martina kövé dermedve leste a férfi ajkáról a szavakat. : - Mi történt Feldner úrral? - suttogta.

Kimlo nagy levegőt vett.

- Szegény úrnöm! Feldner úr meghalt.

Martina a halántékára szorította a kezét. Hangosan felnyögött. De nem eredtek el a könnyei, hogy enyhítsenek bénító fájdalmán. Elszorult a torka. Küzdött a gyengesége ellen, és azt mondogatta magának, hogy most nem szabad magára, a fájdalmára gondolnia. Össze kell szednie minden erejét, hogy segíteni tudjon Jan bácsikájának.

Először is kényelmes fekhelyet kell készítenie a sebesültnek, aztán... egy orvost... egy orvost!

Martina remegve visszasietett a házba. És ezen az órán hősies erőfeszítéssel felülemelkedett önmagán, mert segíteni akart, segítenie kellett a jóttevőjén.

Miután elkészült a betegágy, és orvosért is küldtek, Martina Kimlóval együtt a hazatérők elé sietett. Alig vitte a lába, a térdre reszketett. De összeszedte minden erejét. Annyira féltette Jan bácsit, aki még életben volt, akin talán még segíteni tudott, hogy úrrá lett a gyengeségén.

Amikor a távolban megpillantotta a menetet a két hordággal és a tigrisbundákkal, elborzadt és úgy megtántorodott, hogy Kimlónak meg kellett támasztania. De ő elrántotta a karját, és az első hordágy felé támolygott, melyen Jan bácsi feküdt. Útközben térdre rogyott, minden erő elszállt belőle.

Jan van Kossum, akit a bennszülöttek kiáltása magához térített mély ájultságából, látta a földön térdelő Martinát. Egy intéssel megálljt parancsolt, mire kísérői letették a lány elé a hordágyat.

Indulás előtt egy könnyű kendővel takarták be a sebesültet. A feje fölé két hatalmas pálmalevélből készítettek napellenzőt.

Martina csak a pálmalevelek alatt pihenő sápadt arcot látta a férfiből.

- Jan bácsi! Jan bácsi! - többet nem tudott kinyögni.

A férfi szemében gyengéd aggodalom tükröződött. Felülkerekedett nyomorúságos állapotán, és Martina felé nyújtotta jobb kezét, amit mozgatni tudott.

- Szegény Martinám... szomorú hazatérés. Bárcsak meg tudtalak volna kímélni ettől! Légy bátor és erős... drágám... túl... túl gyenge vagyok hozzá, hogy támaszt nyújtsak neked - suttogeta tompán.

A lány bácsikája kezére szorította az ajkát.

- Ó, ha a szívembe látnál! - nyögött fel kétségbeesetten.

- Belelátok - válaszolta a férfi megrendülten.

Martina erre magához tért, és nyugalmat parancsolt háborgó lelkére. Minden erejét összeszedve felemelkedett, és gyengéden végigsimította Jan homlokát.

- Ne beszélj! Bátor leszek. Ne gondold másra, csak arra, hogy meg kell gyógyulnod. Nem bírom ki, ha téged is elveszítelek - mondta szívet tépő hangon.

A férfi leírhatatlan pillantással nézett fel rá.

- Nem... nem szabad elveszítened engem... most nem... - válaszolta, és megint elsötétült előtte a világ.

Martina határozottan kihúzta magát.

- Gyorsan vigyétek haza! - parancsolta a bennszülötteknek.

Azután bizonytalan léptekkel odament a másik hordágyhoz, melyen Georg Feldner tetemét hozták. A két férfi megállt a hordággal. Martina félrehúzta a holttestre terített kendőt. Előtűnt Georg Feldner sértetlen feje. A halál fensége megdicsőítette az arcát. A maláj orvos bekötözte a tigris tépte szörnyű sebet, hogy ne látszódjék. Így az nem torzította el a férfi arcát, mely méltóságot és békét tükrözött.

Martina megrendülve hajolt fölé.

- Georg bácsi, drága bácsikám, miért kellett így lennie? Hát nem voltunk boldogok a mi gyönyörű Lahorinkban? - suttogeta, és megcsókolta a sápadt homlokot.

És most, ahogy visszagondolt az elmúlt boldog napokra, végre eleredtek a megváltó könnyek. Patakokban folytak a szeméből, az egész testét rázta a görcsös zokogás. Nem tudott és nem is akart védekezni ellene.

Hiszen Jan bácsi nem látta, hogy sír. De a sérült férfi képe hirtelen magához térítette. Erőt véve gyengeségén, amilyen gyorsan csak tudta, követte a hordágyvivőket. Őrizni akarta a betegágyat, amíg meg nem érkezik az orvos Palembangból.

Egy teljes napba és éjszakába telt, mire végre megérkezett az orvos, mert hosszú volt az út Lahoriba. Martina csupán egyetlenegyszer surrant ki Jan betegszobájából, hogy imádkozzon Georg bácsikája fölött, azután visszament a sebesülthöz.

Jan, amikor éppen nem aludt, félig öntudatlan állapotban volt, de valahányszor felnyitotta a szemét, azonnal megpillantotta Martina sápadt arcát. A lány érte szenvedett - és ez a tudat boldogító érzéssel töltötte el kínjai közt.

Másnap, nem sokkal dél előtt végre megérkezett a holland orvos, dr. Swarts. Martina elébe szaladt, és a betegágyhoz vezette.

Miután az orvos a lehetőségekhez mérten ellátta Jant, átment a szomszéd szobába, ahol Martina nyugtalanul várakozott.

- Doktor úr?

Milyen határtalan félelem rejlett ebben a két szóban és a lány könnyörgő szemében!

A férfi megfogta Martina kezét.

- Nyugodjon meg, Dornberg kisasszony! Kossum úr beszélni akar magával. Kímélje meg minden izgalomtól, és lehetőleg egyezzen bele minden óhajába! Az állapota súlyos... nagyon súlyos.

A lány az ajkára szorította összekulcsolt kezét, mintha el kellene fojtania egy sikolyt. Csupán halk nyöszörgés jött ki a torkán. De azután olyan önfegyelemről tett tanúbizonytságot, amelyet senki sem nézett volna ki ebből a fiatal teremtésből.

Ahogy közeledett Jan van Kossum betegágyához, teljes nyugalmat parancsolt magára. Jan tágra nyílt szemmel nézett rá. Ünnepléses komolyság tükröződött a tekintetében.

Martina letérdelt az ágya mellé.

- Jan bácsi, beszélni akarsz velem?

A férfi megfogta a kezét.

- Martina, az orvos azt mondta, hogy már csak rövid időm van hátra. Rendeznem kell a földi dolgaimat.

A lány magába roskadt, és tenyerébe rejtette dúlt arcát.

- Ne hagyd egyedül, Jan bácsi - suttogta elcsukló hangon.

Nem látta azt a bensőséges szeretettel teli, fájdalmas tekintetet, mely a fején nyugodott. A férfi egy darabig nem tudott szólni. Csak azután folytatta, hogy Martina kínlódva felegyenesedett.

- Hallgass meg... kevés az erőm.

- Ne beszélj sokat, Jan bácsi - kérte a lány aggódva.

- Csak a legszükségesebbet, Martina. A végakaratomat, hogy te legyél az egyedüli örökösöm, le tudom írni egy papírra. De a Hollandiában élő rokonaid talán megtámadnák ezt a végrendeletet. Ennek nem szabad megtörténnie. Martina kincsem, csak akkor lesz nyugtom, ha biztosítva látom a jövődet. És erre a rendelkezésemre álló rövid idő alatt csupán egyetlen lehetőség van. Ne rémülj meg, ha megnevezem ezt a lehetőséget, Martina! Csak miattad kell így lennie, hogy biztosítsam a jövődet. Martina... feleségül kell jönnöd hozzám, hogy a jog és törvény szerinti örökösöm legyél. Akarod?

A lány összerezzen, és elkerekedett szemmel nézett bácsikájára, miközben sötét pír öntötte el az arcát.

- Jan bácsi... a feleséged? Hisz ez lehetetlen. Ó, drága Jan bácsi, te olyan vagy, mintha a rokonom lennél... egy jószágos, drága apa... de hogy a feleséged legyek, nem, ez lehetetlen.

A férfi fájdalmas arckifejezéssel lehunyta a szemét.

- Gyermekelem, hisz ez csak formáság, ami semmit nem változtat a kapcsolatunkon, Te a szeretett kislányom vagy, és az is maradsz. Örökbe fogadhatnálak, de az hosszú időbe telne.

Ahhoz viszont nem kell sok idő, hogy a törvényes feleségem legyél, és azután senki sem vitathatja el tőled az örökséged. Ne kelljen sokat beszélnem, drágám, bízz bennem, csak a javadat akarom. A nagybátyád értem halt meg, saját magát sodorta veszélybe, hogy engem megmentsen. Engedd, hogy a jövőd biztosításával rójam le hálámat az önfeláldozásáért. És erre csak akkor van lehetőségem, ha feleségül jössz hozzám. Hiszen csak névleges lesz a házasságunk. Ugye teljesítetd ezt a kívánságom?

Martina nem ellenkezett sokáig. Az orvos azt mondta, hogy ne okozzon izgalmat Jan bácsikájának, és teljesítse minden óhaját. Habozhatott-e még ezek után?

Megfogta a férfi kezét, azután bizalommal teli szemmel ránézett.

- Jan bácsi, melletted akarok maradni. Legyen minden az akaratod szerint!

A férfi vonásait ekkor valósággal megdicsőítette az öröm.

- Köszönöm, Martina. Visszaadtad a nyugalmamat.

A lány megcsókolta a kezét.

- A köszönet téged illet. Egyedül téged. Már annyi jót tettél értem, és most a kínjaid közepette is gondolsz rám.

- Ne feledd, hogy a nagybátyád az életét áldozta értem.

- Te is feláldoztad volna érte a magadét. És most már ne beszélj többet!

- Csak még az orvossal kell váltanom néhány szót. Jöjjön be dr. Swarts!

Martina behívta az orvost. Jan van Kossum ekkor nyugodtan és érthetően azt mondta:

- Dornberg kisasszony a menyasszonyom, doktor úr. Azt akarom, hogy amilyen gyorsan csak lehet, összeadjanak bennünket. Kérem, azonnal küldjön le valakit a Moesin a holland állomásra. Jöjjön ide egy tisztviselő, már minden papír itt van. Mindkettőnket ismernek az állomáson.

Az orvos Martina sápadt arcára nézett.

- Legyen minden a kívánsága szerint, Kossum úr. Még ma idejön egy pap, hogy örök nyugalomra helyezze Feldner urat. Utólagos engedelmével még Palembangból intézkedtem. Ilyen körülmények között akár a mai nap folyamán megtarthatják az esküvőt. Nem kell többet mondaniuk, mindent elintéztek. Most pedig próbáljon aludni egy kicsit!

Jan van Kossum elégedetten bólintott. Megfogta Martinának a betegágyon nyugvó kezét, és lehunyta a szemét. Látszólag aludt, de erősen fogta a törékeny kis kezét, érezni akarta a magáiban - mintha csak az életbe kapaszkodna.

- Maradj mellettem! - mondta még. És a lány nem mozdult a helyéről, még akkor sem, amikor észrevette, hogy Jan elaludt.

Bár már a huszadik évében járt, és külseje érett nőre vallott, még nem egészen volt tisztában az előtte álló esemény jelentőségével. Akkor sem habozott volna tovább, ha biztosan tudja, hogy bácsikája életben marad és meggyógyul, mert sziklaszilárdan bízott benne.

Eppen lenyugodott a nap, amikor Martina Dornberget és a betegágyban fekvő Jan van Kossumot összeadták. A házasságot a holland törvények szerint, szigorú és megtámadhatatlan szabályossággal kötötték.

A szertartás után Jan van Kossum azonnal aláírta jogerős végrendeletét, mely szerint a hű szolgáltnak és tisztviselőknak szánt adományokat leszámítva minden vagyonát ifjú felesége örökli majd a halála után.

Egyúttal Martina a nagybátyja, Georg Feldner javait is örökölte.

Így a jövője emberi számítás szerint biztosítva volt. Egy gazdag férfi feleségéként semmiben nem kellett hiányt szenvednie.

Amikor Jan van Kossum ily módon gondoskodott a szeretett lényéről, egy időre elhagyta az ereje. Túl sok energiáját emésztette fel, hogy elérje a célját. Mély álomba zuhant.

Még az esküvő előtt örök nyugalomra helyezték Georg Feldner földi maradványait a hegyoldalban lévő pálmafák alatt. Egy szót sem szóltak erről Jan van Kossumnak, nehogy felizgassák. Martina egy szolgálót küldött a férfi betegágyához, miközben ő megadta a szeretett

bácsikájának a végtisztességet. Miután visszatért a frissen hantolt sírtól, megmosta kisírt arcát, és újból elfoglalta helyét Jan bácsi ágya mellett.

Csak most, hogy túl voltak az esküvőn, és a férfi mélyen aludt, egyezett bele abba, hogy ő is ledőljön néhány órára. Holtfáradt volt, és már alig tudta egyenesen tartani magát. Mivel Jan van Kossum szinte az egész éjszakát végigaludta, Martinát sem keltették fel.

Másnap reggelre úgy tűnt, hogy javult a férfi állapota. Az esküvő révén visszanyert lelki nyugalom láthatólag jótékonyan hatott rá.

És az állapota napról napra javult. A szörnyű seb látszólag minden gond nélkül gyógyult, és sebláz is csak az esti órákban lépett fel.

Az orvos tapasztalt szemét azonban nem tudta megtéveszteni ez a felszínes gyógyulás, mert ő tudta, hogy a sérült tüdő lassan, de feltartóztathatatlanul apró szövetdarabkáira bomlik szét.

Az ifjú Kossum asszony, ahogy a cselédség attól kezdve nevezte Martinát, mindennap kiment Georg bácsikája sírjához, hogy friss virágokkal díszítse. Közben pedig a gondolatai minduntalan egy másik sírhoz repültek, mely terebélyes gesztenyefák alatt húzódott meg Rainau parkjában - édesanyja sírjához. De ilyenkor lelki szemei előtt azonnal feltűnt a birtok intézője, Gerd Volmar is, mintha a fiatalember alakja elválaszthatatlanul összekapcsolódott volna Rainauval.

Am ha a gondolatai így elkalandoztak Jan bácsikájától, utána gyorsan és bűnbánóan vissza is tértek hozzá. És Martina sietett, hogy a közelében legyen, amikor felébred.

Néhány nap múlva Jan van Kossum már olyan jól érezte magát, hogy megkérte Martinát olvasson fel neki az újságokból.

Martina először holland, azután német lapokból olvasott neki. Amikor az egyiket a kezébe vette, a hirdetési rovatban ismét megpillantotta azt a közleményt, mely eladásra kínálta Rainaut.

Az elmúlt nyugtalan, gyötrelmes napok folyamán nem jutott hozzá, hogy beszéljen erről Jannel.

Ma viszont felolvasta a férfinak a hirdetést, és elmondta neki, hogy látta már egyszer az újságban, épp azon a napon, melyen őt sebesülten hazahozták.

Elmesélte, mennyire aggódik, mert nem tudja, mi lesz most a nagyanyjával és a nénikéivel, de mindenekelőtt Gerd-del.

Jan szeretettel nézett rá.

- Nem érdekel, hogy mi lesz a nagyanyáddal és a nénikéiddel. A szegény anyád és ellened elkövetett vétkeik miatt megérdemlik a sorsukat. De az unokabátyádon, Gerden szívesen segítenék, mert tudom, hogy ő jó volt hozzád.

A lány bizalommal telve a férfiéhoz szorította az arcát.

- Drága, jó Jan bácsi, én is ezt szeretném, ha módomban állna. Ha gazdag lennék, tudnám, mit kell tennem.

- Mit tennél akkor, Martina?

A lány felegyenesedett, és kisímitotta homlokából a haját.

- Ó, egyszerűen megvenném Rainaut! Akkor enyém lenne az a földdarab a gesztenyefák alatt, ahol az édesanyám fekszik. Senki idegen nem mehetne oda. És a gyep is az enyém lenne, ahol Gerddel játszottam régen. És ő maradna továbbra is Rainau intézője. Ő ápolná anyám sírját, tudom, most is ápolja, hiszen ő olyan jó.

Jan alig mert levegőt venni. Csak nézte a lány izgatott arcát, vágyakozva csillogó szemét.

Martina önfeledten hozzásimult.

- Ha meggyógyulsz, Jan bácsi, elutazunk Németországba. Elmegyünk majd Rainaubá is, és én mindent megmutatok neked. Meg kell gyógyulnod, bácsikám! Imádkoztam, hogy csoda történjen. Isten csodát tehet, és megtarthat téged a te Martinádnak.

A férfi nehezen lélegzett - jól tudta, mi az igazság. De nem mozdult. A lány arca hűvös, puha virágsziromként nyugodott az övében. Érezte, hogy boldogság járja át a lelkét, és szent áldásként élvezte ennek minden másodpercét.

- Mire gondolsz, Jan bácsi? - kérdezte Martina, amikor a férfi csak nem akart válaszolni.
- Kisütöttem valamit, Martinám.
- Mít, Jan bácsi?

A férfi Martina örömteli sikolyát várva a szemébe nézett.

- Meg akarom venni neked Rainaut, legyen ez a nászajándékom.

A lány összereszt, és elsápadt az izgalomtól.

- Jan bácsi, ezt... ezt nem mondod komolyan.

- De igen, gyermekem, a lehető legkomolyabban mondom. Ha Rainau még eladó, megveszem neked. És Gerd, az unokaafivéred megtarthatja az intézői állását, ha akarja. Akkor biztos lenne a megélhetése, és neked nem kellene aggódnod érte. A nagynénéd pedig felőlem élhet tovább kegyelemkenyéren Rainauban. Te bizonyosan nem fogod úgy megkeseríteni a napjainkat, ahogyan ők tették veled és az édesanyáddal.

Martina térdre rogyott a férfi ágya mellett.

- Jan bácsi, drága Jan bácsi, határtalan a jóságod - mondta, hangjában kimondhatatlan gyengédséggel.

A férfi arcán fájdalmas mosoly tűnt fel.

- Légy bátor, gyermekem! Látod, milyen jó, hogy ilyen sokáig élhettem, és elrendezhettem a sorsodat? Tehát, ha én már nem leszek, ne maradj tovább Szumátrán, ez a hely nem való egy egyedülálló nőnek. Először menj el Hollandiába, ahol berendezkedhetsz a szüleid házában. Minden készen fog állni a fogadásodra, érkezz bármikor. Amszterdamból aztán annyiszor utazhatsz Németországba, ahányszor csak akarsz. Ha sikerül megvennem neked Rainaut, már holnap reggel táviratozni fogok ez ügyben, akkor Rainauban tölthetsz minden nyarat. Ha pedig Németországban rendeződnek a viszonyok, akár teljesen át is települhetsz oda. A vagyonomnak köszönhetően, ami a halálom után rád fog szállni, semmiben nem szenvedsz majd hiányt. A holland bankom a lehető legnagyobb körültekintéssel fogja kezelni az összeget. A barátomat, Boolkman bankigazgatót keresd majd Amszterdamban! Eddig ő intézte a pénzügyeimet, és ezt a jövőben neked is készséggel meg fogja tenni. Már értesítettem is.

Martina hálás gyengédséggel megcsókolta a férfi kezét.

- Egyengeted minden léptemet, és nem feledkezel meg semmiről, te jóságos, jóságos ember!

Jan egy darabig csak nézett rá. Ezekben a napokban nem először tűnt fel neki, mennyire komoly és érett a lány viselkedése.

Csak a vele való viszonyában maradt meg gyereknek. Valami megindító aggodalom töltötte be az egész lényét.

- Egyáltalán nem vagyok olyan jó, Martina, csak szeretlek - mondta végül gyengéden.

Martina megsimogatta a férfi haját.

- De igen, végtelenül jó vagy. Te vagy a legjobb ember, akit ismerek. És nem csak hozzám vagy jó, hanem másokhoz is. Természetesen a leginkább hozzám, és ezért nem tudok elég hálás lenni.

- Tehát megígéred nekem, hogy a halálom után mindent a kívánságom szerint teszel majd?

- Megígérem, Jan bácsi. Tudom, hogy mindent a lehető legjobban elrendeztél. De hagyj meg nekem a reményt, hogy csoda történik, és te mellettem maradsz.

Jan fürkészőn pillantott fel rá.

- Ki tudja, hogy az jó lenne-e neked - mondta különös hangsúllyal.

Martina szeme elkerekedett.

- Hogy az jó lenne-e nekem? Ó, Jan bácsi, hát mi lehetne nagyobb boldogság számomra, mint az, ha te mellettem maradsz?

A férfi nehézkesen vette a levegőt.

- Csakis azért mertelek ilyen szorosan magamhoz kötni, mert tudom, hogy már csak rövid időm van hátra. Ha egy napon majd beleszeretsz egy másik férfiba, akkor szabadnak kell lenned.

Martina megrémült, és félénken tekintett a szemébe. Furcsa érzés tört rá, valami megmagyarázhatatlan félelem.

- Jan bácsi, én soha, soha nem akarok szabad lenni, hisz számomra te

vagy a legdrágább ember a világon - mondta gyorsan, mintha magát is meg akarná győzni erről. Könnyű borzongás járta át a testét. Most nem mert a bácsikája szemébe nézni.

A férfi azonban nem vette észre, mit játszódik le Martinában, mert lehunyt szemmel feküdt, és boldogan hallgatta a szavait: „...én soha, soha nem akarok szabad lenni, hisz számomra te vagy a legdrágább ember a világon.”

Igen, most még ő volt számára a legdrágább ember, most még... És be kellett érnie ennyivel. Ha egyszer egy másik férfi lép Martina életébe, akit még nála is jobban megszeret majd, akkor ő már nem lesz - már nem fogja érezni, mennyire fáj, ha ez a drága teremtés valakit jobban szeret nála.

Jan van Kossum összeszorította a fogát, és elnyomta magában a forró vágyat, mely elemi erővel tört fel benne, és arra ösztönözte, hogy harcoljon a halál, az elmúlás ellen. Nem, nem! Féltre az efféle vágyakkal! Nem azért nyerte meg Martina beleegyezését ehhez a házassághoz, hogy azután hasznot húzzon belőle. Azért vette feleségül, hogy joga legyen védelmeznie, és hogy biztosíthassa a jövőjét. Örülnie kellett annak is, hogy ezt egyáltalán megtehetette. Miután végiggondolta mindezt, letisztult, nyugodt tekintettel nézett fel a lányra.

- Nos, módomban áll, hogy megvegyem neked Rainaut. Adj egy darab papírt, táviratozni akarok Boolkman úrnak Amszterdamba. Ő fogja megvásárolni a birtokot, és alkalmazni fogja Gerd Volmart intézőnek. Holnap reggel már Palembangba lehet a távirat.

Boolkman úr Jan van Kossumnak és feleségének veszi meg majd a birtokot. Már értesítettem az esküvőnkéről, de azt nem tudja, hogy te milyen kapcsolatban állsz Rainauval. Egy darabig még nem is kell megtudnia. Nem akarom, hogy túl korán derüljön ki Rainauban, ki lesz a jövőbeli tulajdonos. Úgy gondolom, egy napon majd örömet fog okozni neked, ha Rainau úrnőjeként felfeded, a kiléted a rokonaid előtt. Vagy tévedek?

A lány álmodozva mosolygott.

- O, Jan bácsi, mi mindenre gondolsz! Természetesen izgalmas lenne egy napon ismeretlenül beállítani Rainauban, és kipuhatolni, hogy mennek ott a dolgok, mielőtt felfedném a kilétem. Milyen szemeket meresztene akkor Gerd?

Martina révetegen nézett a távolba, ajka körül lágy mosoly játszott.

- Nagyon fog örülni, hogy viszontlát téged - mondta a férfi, miközben elragadtatással figyelte.

Martina felriadt az álmodozásból.

- Remélem, velem leszel akkor - mondta, és nagy levegőt vett.

- Nem leszek veled, de a szeretetemet elkísér minden utadon. És történnék veled bármi a jövőben, gondolj mindig arra, hogy adósom vagy a boldogsággal. Csak akkor fogod teljesíteni minden kívánságom, ha tökéletes asszonyi boldogságra leszel.

A lány bácsikája nyílt tekintetében nézett, aztán megrendülten a kezébe temette az arcát.

- Jan bácsi, számomra nincs nagyobb boldogság, mint ha veled lehetek - mondta remegő hangon.

Jan van Kossum megírta a Boolkmannak szóló táviratot, és odaadta a lánynak.

- Vidd el Kimlónak! Azonnal induljon vele Palembangba, hogy amilyen gyorsan csak lehet, továbbítsák. És most aludni szeretnék, Martina, fáradt vagyok... és neked is nyugalomra van szükséged.

Hetek teltek el, melyek folyamán Jan van Kossum állapotában nem állt be jelentős változás. Martina odaadóan ápolta a beteget, aki türelmetlenül várta Boolkman választát. Először a következő távirat érkezett: „Rainau megvásárolva”.

Jan mosolyogva Martina kezébe tette a táviratot.

- Nos, Rainau kis úrnője, örülsz az új birtokodnak?

Martina magánkívül volt a boldogságtól, és sírva fakadt izalmában. A férfinak nem kevés erőfeszítésébe került, hogy megnyugtassa.

Mialatt Boolkman részletes híradását várta, érezte, hogy egyre jobban közeledik a vég. A baleset óta különös, valóságos életet élt. Mégis hálát adott Istennek minden napért, amivel megajándékozta. Örült e rövid haladéknak, mert láthatja Martina édes arcát, és hallgathatja lány hangját. A lány csak akkor tért nyugovóra, amikor ő aludt, mert ha fáradhatatlan ápolónője nem volt mellette, érezni vélte a halál lehetőségét. Amint azonban Martina feltűnt, még a nap is ragyogóbb fényvel világította be elhamvadó életét.

Kimondhatatlan kint jelentett számára, hogy ilyen erőtlen és elesett. Neki, aki soha életében nem volt beteg, már az is felért egy halálos ítélettel, hogy testileg ennyire függ a környezetétől. A kínjain egyedül Martina tudott enyhíteni. És a lány ezt olyan hősies önfegyelemmel tette, hogy Janon gyakran megindultság vett erőt. Tudta, érezte, mekkora erőfeszítésébe kerül Martinának, hogy látszólag nyugodtan és derűsen időzzen az ágya mellett. Láta időnként megremegő ajkán, elfehéredő arcán, rémült tekintetén, mennyire szenved érte és vele.

Így éltek egymás mellett, kimondhatatlan áldozatot hozva a másikért, és közben mosoly ragyogta be az arcukat, hisz boldogok voltak, amiért egyáltalán meghozhatják ezt az áldozatot.

Jan sebe külsőleg szinte teljesen begyógyult, egyre nehézkesebbé váló lélegzete azonban elárulta, hogy tüdejének állapota folyamatosan romlik.

Egy napon Jan van Kossum hívására eljött hozzájuk Haverkamp úr, a fiókvezető Palembangból. Magával hozta a postát is. Jan van Kossum azért rendelte magához, hogy megkérje, találjon vevőt valamennyi szumátrai lerakatára.

Miután a férfi az eladáshoz szükséges részleteket megbeszélte a főnökével és elbúcsúzott, Jan van Kossum egy időre egyedül maradt. Fájdalommal töltötte el a gondolat, hogy idegen kezekbe kell adnia szeretett Lahoriját. De nem tehetett mást. Martina nem maradhatott egyedül Szumátrán az ő halála után.

Amikor a lány benyitott a szobába, Jan mosolyogva így szólt:

- Most nézzük át a postát! Látok itt egy terjedelmes írást, ami Boolkman igazgató úrtól érkezett, az lesz a legérdekesebb.

Martina is elmosolyodott.

- Add csak ide, én akarom felbontani.

Miután a lány átnyújtotta a borítékot, Jan néhány sűrűn teleírt lapot és egy fényképet vett elő belőle - egy körülbelül harmincéves férfi képét. Érdeklődéssel nézte a jellegzetes, férfias arcot, a komoly, nyílt tekintetet.

Aztán szótlanul visszatette a képet a borítékba, és először elolvasta az írást. Martina eközben a többi levelet bontotta fel, és nem látta, hogy Boolkmanéban egy kép is volt.

Az igazgató részletesen beszámolt róla, hogyan és milyen körülmények között vásárolta meg Rainaut.

"... Tehát, kedves Barátom, megvettem Rainaut. Az intézőt, Gerd Volmart tíz évre szerződtettem, és még a két nagynéninek is találtam feladatot. Nem csak a szívjóság vezérelt ebben, hanem kedvére akartam tenni Volmar úrnak. Bármennyire ellenszenves is volt számomra a két idős hölgy, láttam, hogy szorgalmasan és ügyesen gazdálkodtak. De a lényegre visszatérve, az Ön óhajainak megfelelően intéztem mindent.

Bár úgy látszik, kedves Barátom, hogy Ön nagyon jól értesült a rainai viszonyokról, én azért mellékelek egy képet Volmar intéző úrról. Ebből láthatja, hogy igen figyelemreméltó és megnyerő a külseje. És meg kell mondanom, hogy maradéktalanul meggyőződtem. A rátermettségéről az üzleti könyvekből szereztem bizonyosságot, de a beosztottjai véleménye is ezt támasztotta alá, akik igen elismerően nyilatkoztak róla. Legalább ilyen elismerést érdemel azért is, hogy katona létére Németország összeomlása után habozás nélkül új hivatást keresett, melyben ilyen kiváló teljesítményt tud felmutatni. Erős akaratú, lendületes, szorgalmas és megbízható. Azt hiszem, az Ön új birtoka a lehető legjobb kezekben van nála.

A jellemrajzát kiegészítendő még hozzátenném, hogy pontosan olyan melegszívűnek tűnik, amilyen szűkkeblűek és kicsinyesek a nagynénikéi, akiket egész életükben fojtogattak a mindennapos gondok. A fiatalember idegenül és elutasítással szemléli őket, mégis minden lehetőt megtett annak érdekében, hogy segítsen rajtuk. Így még az örökrészéről is lemondott a javukra. Rainau eladási árából az adósságok levonása után százezer márka maradt. Rajta és a két nagynénin kívül már csak a nagybátyja lánya él, és ő ennek a lánynak és a két hölgynek a javára lemondott az örökrészéről.

Ez annál is inkább értékelendő, mivel meglehetősen vagyontalan. Azért számoltam be Önnek erről a nemes tettről, hogy megnyugtassam intézője megbízhatósága felől.

Minden mást kívánsága szerint intéztem. Előkészítettem az amszterdami házát, az öreg szolgák várják gazdájukat és ifjú feleségét. A pénzügyeket legjobb lelkiismeretem szerint rendeztem, és történjen bármi, az ön ifjú felesége hűséges és rátermett tanácsadót fog találni a személyemben. Pontosán úgy fogom vezetni hitvese ügyeit, ahogy Ön azt megszokta tőlem. Természetesen remélem és kívánom, hogy az egészségét illető aggodalmi alaptalanok legyenek, és hogy Önt is hamarosan Amszterdamban üdvözölhessem. Tudja, hogy nem szívesen veszítenék el egy olyan kedves és tiszteletreméltó barátot, mint ön. Isten segítse a mihamarábbi gyógyulásban, hogy személyesen mutathassa be ifjú feleségét.

Tisztelettel ajánlom magamat hitvesének. Szívélyes üdvözléssel:
hű barátja, H. Bookman"

A levél végére érve Jan fellélegzett. Felnézett Martinára, és megfogta a kezét.

- Szerencse fel, Rainau úrnője!

A lány arcát elöntötte a pír.

- Nyélbe ütötték az üzletet?

- Igen, kedvesem, Rainau a tied. És Gerd Volmar tíz évre a birtok intézője.

Martinának torkában dobogott a szíve, maga sem tudta, miért. Nehezen lélegzett.

- Ó, Jan bácsi, ez olyan, mint egy mese. Beszélj egy kicsit Rainauról és a lakóiról!

- Beszél helyettem ez a levél. Egy csomó újdonságot találhatsz benne, és itt van még egy fénykép is Gerd unokabátyádról.

Jan elővette a képet a borítékból, és odanyújtotta a lánynak. Az remegő kézzel nyúlt érte, majd ránézett. A szeme elkerekedett, és a szíve olyan eszeveszett ütemben kezdett verni, hogy elsápadt.

Tehát ő Gerd.

Idegenkedve nézte az egykori játszótárs határozott, érdekes arcát, melynek már egyetlen részlete nem tűnt ismerősnek számára, csupán a szem, az a jóságos, nyílt tekintetű szem. De már az is megváltozott. Most valahogy férfiasabbnak tűnt Gerd pillantása, látszott rajta, hogy megjárta a háborút, és megismerte a halál közelségét.

Martina vonásain mélységes megindultság tükrozódott. Hirtelen az arca elé kapta a kezét, és sírni kezdett. Nem tudta visszatartani a könnyeit. Ahogy Gerd szemébe nézett, hirtelen minden megelevenedett benne, amit egykor átélt és végigszenvedett. Egy pillanatig úgy érezte, mintha átölelné a fiú karja, és szinte hallani vélte a hangját: „Ne sírj, kicsi Martina! Nem szabad sírnod, az fáj neked.”

Ezt mondogatta neki Gerd gyengéd szeretettel, amikor ő a karjában sírta el a bánatát.

Jan van Kossum nyugtalanul nézte fiatal feleségét.

- Martina, mi a baj? - kérdezte aggódva.

A lány nagy nehezen erőt vett magán, és Jan párnájába temette az arcát.

- Drágáján bácsi... annyira megindított, hogy ilyen hosszú idő után újra belenézhettem Gerd szemébe. Arra gondoltam, mennyire jó és kedves volt hozzám mindig. És mégis... ez a kedves arc, amely olyan ismerősnek tűnt álmaimban, mostanra teljesen idegenné vált. Én mindig olyannak képzeltem magam elé, amilyen kiskorában volt, a nevetős, vidám arcával. Mostanra

férfi lett belőle, és olyan különös komolysággal néz rám. Az ő képén vettem észre, milyen sok idő telt el azóta, hogy utoljára láttam, és hogy mennyire idegenné váltunk egymás számára. Ez nagyon fáj.

Jan megsimogatta a lány haját. Ösztönösen megérezte, hogy Gerd Volmar jóval többet jelent Martinának, mint bármely más ember a földön, jóval többet, mint amennyit ő maga jelenthetett neki. A férfi a távolba révedt.

Vajon Gerd Volmar testesíti meg azt a boldogságot, amely német hazájában várja Martinát? Vajon ő az, akit a lány megajándékozna a szívével? És vajon tudná-e értékelni ez a férfi, ha ekkora boldogság jutna osztályrészéül?

Egyre nehezebben lélegzett, de igyekezett összeszedni magát. Azután a tőle megszokott jószágos hangon így szólt:

- Légy nyugodt, drágám, rövid időn belül viszont fogod látni Gerdet, és akkor megint közelebb kerültök egymáshoz. Minden rendbe fog jönni. Gyere, nyugodj meg, és olvasd el Boolkman barátom levelét! Már azután is jóval közelebb fogod érezni magadhoz az unokabátyádat. Boolkman sok szépet és jót ír róla. Látni fogod, hogy a becsületes szívéen és jószágos lelkületén semmit sem változtatott az idő. És egyéb újságokat is megtudhatsz a levélből.

Martina felegyenesedett, és letörölte a könnyeit.

- Drága Jan bácsi, milyen ostoba vagyok, hogy itt sírdogálok neked. De már megnyugodtam. Add ide a levelet, kérlek!

Miközben Martina olvasott, egyre ragyogóbban fénylett a szeme.

Mindaz, amit Boolkman Gerdről írt, heves érdeklődést ébresztett benne. A fiatalember jellemrajza nyomán minden idegenkedése megszűnt - igen, ez valóban Gerd volt, az ő fiatalkori igaz, jó barátja és bátor védelmezője, a legforróbban szeretett ember a múltjában.

Amikor a levél végére ért, megint elővette Gerd fényképét, és sugárzó szemmel mélyült el a látványban.

Jan van Kossum szótlánul figyelte eközben. Fájdalmas tekintettel nézte tüzelő arcát, és érezte, hogy Gerd Volmar lesz az a férfi, akit Martina meg fog ajándékozni a szerelmével. Nem tudta, mi ébresztette benne ezt az érzést, mely lassanként bizonyossággá érett - talán egyfajta látnoki képességről volt szó. Fájdalmat okozott neki a jövő képe, de úrrá lett fájdalmán.

„Isten segítsen, hogy boldog legyél, én szabaddá teszem az utadat ehhez a boldogsághoz a halálommal” - gondolta.

Martina végre félretette a képet, és ábrándos tekintettel nézett a férfira.

- Most már valóban nem érzem olyan idegennem, Jan bácsi. Újból ismerősnek tűnnek a vonásai. De hidd el, ha váratlanul talákoztam volna vele az utcán, nem ismerem rá. Túl régóta nem láttuk egymást. Gerd sem ismerne meg.

Egészen furcsa dolgot fogok tenni, ha elmegyek Rainaubá. Nem fedem fel majd a kilétem, amíg ő maga nem ismer rám. Most már a te nevedet viselem, és neki fogalma sincs róla, ki az a Kossum asszony. És neked sem szabad elárulnod, ha velem leszel.

Jan lemondóan mosolygott.

- Nem leszek veled.

Martina a szájára tette a kezét.

- Ne fossz meg minden reménytől! Hisz látod, napról napra javul az állapotod, és dr. Swarts is azt mondta, hogy Isten csodát tehet. Úgy tűnik, egészen bizakodó.

-Jól mondd, úgy tűnik... - válaszolta a férfi halkán.

Martina tűzbe jött.

- Vasszervezeted van, és én mindennap imádkozom ezért a csodáért. És álmomban mindig velem vagy, amikor Európába utazom. Múlt éjjel azt álmodtam, hogy sétálok veled a rainai parkban, és anyám sírjához vezetlek. Csak nem hagyod, hogy egyedül menjek?

Jan megsimogatta a lány kezét.

- Nem, gyermekem, nem hagyom, hogy egyedül menj. A szeretetem minden utadra elkísér majd. És ha egy napon igaz boldogságra lelsz, gondoldj arra: ezt Jan bácsi imádkozta ki nekem az égből. Most lenéz rám, és örül a boldogságomnak.

Martina megindultan a kezébe rejtette az arcát. Érezte, milyen emberi nagyság rejlik a férfi szavaiban.

- Nem akarok olyan boldogságot, amiben te nem osztozol - mondta kétségbeesetten.

Jan szeme felragyogott.

- Drágám, szedd össze magad! Lélekben mindenképp veled leszek, amikor elmegy anyád sírjához. És akkor az édesanyád meg fogja mondani nekem, hogy helyesen cselekedtem-e.

Martina megcsókolta a férfi kezét.

- Drága bácsikám, senki sem tehetne többet értem, mint amit te tettél. És ha el kell veszítenem téged, nincs az a boldogság, ami kárpótolna, mert tudom, hogy senki más nem szerethet úgy engem, ahogyan: te szeretted.

A férfi lehunyta a szemét, hogy Martina ne lássa a benne kigyúló fényt.

- Tündérlégy, igazad van... senki más nem tud úgy szeretni, ahogy én szeretlek... még a túlvilág küszöbén is.

Martina megrendülten lerogyott mellé.

- Meghasad a szívem miattad - mondta fojtott hangon.

Jan felemelte a lehajtott kis fejét, és bölcs komolysággal nézett le rá.

- Isten őrizzen ettől, gyermekem! És most hagyj magamra, kérlek, pihenni szeretnék... fáradt vagyok.

A lány felemelkedett, és közben lehullott az öléből Gerd képe.

- Megtarthatom, Jan bácsi?

- A tied - bólintott a férfi mosolyogva.

Martina megcsókolta a homlokát, és halkán kiment.

Jan leírhatatlan pillantással nézett utána, azután lehunyta a szemét, mintha meg akarná őrizni ezt a képet.

Majd kimerülten elaludt - és nem ébredt fel többé.

Amikor Martina másnap reggel belépett bácsikája szobájába, azonnal látta, mi történt. Fojtott sikollyal térdre rogyott a halott ágya mellett. Kezét puhán, akár egy virágszirom, a jóságos szemre tette, mely már soha többé nem néz rá.

- Jan bácsi, drága Jan bácsi, hát egyedül akarsz hagyni? - zokogta, de az már nem hallotta a hangját.

Aztán ajkát a halott kezére tapasztva magába roskadt.

Egy szempillantás alatt összeszaladt a cselédség. Martina észre sem vette őket. Mélységesen megrendült, mert tudta, hogy a leghűbb, legkedvesebb és legönfeláldozóbb barátját veszítette el. Megszűnt dobogni egy nemes szív, mely csak érte dobogott.

Jan van Kossumot a barátja mellett temették el, a hegyoldalban álló pálmafák alatt. Gould asszony és férje - Jan van Kossum egyik barátja, aki azt fontolgatta, hogy megveszi Lahorit, nehogy rossz kezekbe kerüljön -azonnal odasiettek, amint megkapták Kimlo táviratát. A nő gyengéden vigasztalta Martinát, és minden lehetőt megtett azért, hogy enyhítsen a fájdalmán. Gould úr és Haverkamp úr levettek a válláról minden olyan feladatot, ami nehezére eshet egy gyászolóknak.

Martina nem tudott megnyugodni. Egyszerűen nem találta a helyét az új életében, melyből hiányzottján bácsikája, hiába rendezett el az mindent oly gondosan.

Gould úrnak gyengéd erőszakhoz kellett folyamodnia, hogy rábírja Martinát, hagyja el végre Lahorit. Úgy tervezték, hogy először Padangba viszik magukkal, majd onnan a következő hónapban Hollandiába utaznak együtt.

Jama, Martina szolgálója el akarta kísérfni úrnőjét, aki mindig jó volt hozzá.

A lány nehezen vett búcsút a két sírhalomnál kedves barátaitól. Gould asszony alig tudta elvezetni onnan.

Férje segítségével végre feltette Martinát egy ökrös szekérre. Jama egy másik szekéren ült a bőröndökkel. Gouldék Martinával utaztak, és nem sokkal később elkisérték Európába is.

Rainauban felpezsdült az élet, miután az ott élőket már nem nyomasztotta a bizonytalan jövő gondolja. Gerd Volmar most szabadabban tevékenykedhetett, mint annak előtte. Nem kellett folyton attól félnie, hogy nem tud eleget tenni a hitelezők követeléseinek.

Bookman úr azt mondta neki:

- Egyelőre nem a termelékenység fokozása a legfontosabb. Az a fő, hogy növekedjen a birtok értéke, és hogy véget érjen az eddigi rablógazdálkodás. Tegyen meg mindent ennek érdekében!

Gerdnek nem kellett kétszer mondani. Azt felelte:

- Elvégezhetek minden javítást és változtatást, ami szükséges ahhoz, hogy Rainau megint felvirágozzék?

- Nem csak hogy elvégezhet, de el is kell végeznie - válaszolta Bookman.

Gerd ekkor a hivatása iránti veleszületett szeretetével, hihetetlen ügybuzgalomról és szorgalomról tanúbizonyságot téve munkához látott. Meg akarta mutatni, hogy méltó a bizalomra, mellyel megajándékozták. A két nagynéni is dicséretes buzgalommal tevékenykedett a rájuk bízott területeken.

Mindketten megkapták harminchéromezer márkás örökrészüket, és letétbe helyezték azt a Német Banknál. Bár ez az összeg a legnagyobb jóindulattal sem volt jelentősnek nevezhető, a két hölgy még soha életében nem volt ilyen gazdag.

Gerd kijelentette, hogy kideríti Martina tartózkodási helyét, és értesíti, hogy az ő nevére is letétbe helyeztek ugyanennyi pénzt.

Időközben Bookman megírta Gerdnek, hogy Kossum úr meghalt, és az özvegye Hollandiába, majd onnan Németországba utazik, hogy megtekintse új birtokát.

Amikor Gerd megkapta az igazgató levelét, azt mondta nénikéinek:

- Nemsokára ide várhatjuk Rainau úrnőjét, Kossum asszonyt.

A két idős hölgy úgy érezte a hír hallatán, hogy megint ezer gond szakadt a nyakukba. Aggodalmas arcot vágtak, és nyugtalanul néztek Gerdre.

- Mi lesz, ha elküld minket Rainauból? Akkor újból összecsapnak a fejünk felett a hullámok.

A fiatalember elgondolkodva nézte őket.

- Ez természetesen nincs kizárva, bár Bookman igazgató úr azt írta, Kossum úr beleegyezett, hogy egyelőre itt maradjatok. Nincs mit tenni, ki kell várni, hogyan dönt Kossum asszony.

A két hölgy felsóhajtott.

- Ennek soha sem lesz vége! Az egész életünket félelmek között kell leélnünk - mondta Helene néni.

Gerd végigsimította a homlokát, és részvételt nézett nénikéire. Miután egy darabig heves harc dúlt a lelkében, végül a jó szíve kerekedett felül.

- Végül is Rainau intézőjeként jogom van hozzá, hogy magam mellett tartsam a családomat. Beszélni fogok Kossum asszonnyal. Ha nem akarja majd, hogy itt maradjunk a házban, javasolni fogom neki, hogy bocsássa rendelkezésünkre a régi igazgatósági épület első emeletét a négy szobával. Ott még mindig kényelmesebben élnétek, mint egy szűk kis városi lakásban.

A két hölgy bizonytalanul nézett rá.

Gerd, megtennéd? Magad mellett tartanál bennünket?

A fiatalember felnevetett.

- Mi mást tehetnék? Nem hagyhatlak cserben titeket.

Az idős asszonyok a könnyeikkel küszködtek.

- Ó, Gerd, ez nagyon rendes tőled! Hisz tudjuk, hogy nem szívesen élsz együtt velünk.

Gerd megint nevetett, és jóindulatúan így tréfálkozott:

- Az ember mindenhez hozzászokik, még néhány nagynénihez is, akiknek korábban kitért az útjából. Egyébként az utóbbi időben előnyötkre változtatok. "

- De mi lesz, ha... ha egyszer megházasodsz? — kérdezte Melanie néni félénken.

Gerd feltolta a sapkáját a homlokából, és lovaglóstorával a csizmájára csapott.

- Erre egyelőre nincs kilátás. Most kisebb gondom is nagyobb annál, hogy szoknyák után fussak. Ezenkívül mostanában nem kedvez az idő a családalapításhoz. De majd elvállik, mi lesz. Mindenesetre amíg van egyetlen szobám, ahová visszahúzódhatok túlaradó kedvességetek elől, addig ki fogom bírni. De vajon ti kibírjátok-e, hogy együtt éljete a keményfejű unokaöcsétekkel? Szerintem inkább ez a kérdés.

- Ó, Gerd, annyira jó vagy hozzánk! Ezt soha nem fogjuk elfelejteni!

- Nem, bizonyosan nem fogjuk, nagy hálával tartozunk neked.

A fiatalember gyorsan leintette őket.

-Az isten szerelmére, nehogy dicshimnuszokat zengjetez nekem, mert menten kerek oldok. Le kell végre szoknotok erről. Én nem értetek teszem, amit tesztek, hanem kizárólag a magam öröme. Ezért berzenkedem a köszönetnyilvánításoktól. Tehát egyelőre ne emésszék magatokat! Várjuk meg Kossum asszony érkezését, akkor majd beszélek vele. Próbáljátok meg nélkülözhetetlenné tenni magatokat Rainauban, ez a legbiztosabb módja annak, hogy itt tarthassalak titeket. És most a viszontlátása. Ki kell mennem a földekre.

Ezzel kisietett a szobából, felült a lovára, és elporzott.

Újabb hónapok teltek el megfeszített munkában. Megkezdődött az aratás, és bő termést ígért. Gerdnek most ritkán volt nyugta, és csak a fő étkezések idején tartózkodott otthon. Esténként holtfáradtan dőlt le az ágyára, és mélyen aludt a következő munkanap reggeléig.

Június elején távirat érkezett Boolkman úrtól:

„Holnap érkezem úrnővel. Kocsit kérek pályaudvarra. Boolkman."

A következő nap szombatra esett. Gerdnek sok dolga volt a bérek kifizetésével, ezért kivételesen már péntek délelőtt kifizette az embereket, és délutánra is négy órányi pihenőt adott nekik, hogy ünnepélyesen köszönthessék úrnőjüket.

Legszívesebben maga ment volna az érkezők elé, de számos teendője megakadályozta ebben.

A vadászokocsit már hosszú ideje rendbe hozatta. A jármű új huzatot kapott, és mint minden más Rainauban, nagyon takarosán festett. Gerd tehát kiküldte a kocsissal a pályaudvarra. Két nagynénje még lázasan munkálkodott, hisz ünnepi köntösbe kellett öltöztetniük az egész házat. Végül időben elkészültek, és buzgalmuknak köszönhetően minden ragyogott a tisztaságtól. A fekete Selyemruhájukat vették fel erre az alkalomra. Gerd épp hogy át tudott öltözni, és akkor lépett ki a házból, amikor feltűnt az úrnőt hozó kocsis. Az emberek ünnepi ruhájukban sorakoztak fel a tornác előtt, az idős hölgyek pedig a tornácon várakoztak kezükben virággal, hogy üdvözlésképpen átnyújtsák majd az úrnőnek.

Gerd elindult lefelé a tornácra vezető széles lépcsőn. A magas, karcsú fiatalember előkelő, megnyerő jelenség volt. Amikor begördült a kocsis, odasietett, hogy kinyissa az ajtaját, és lesegítse Kossum asszonyt. Nyúlánk, fekete ruhás női alakot pillantott meg, aki felemelkedett, és kezét nyújtotta, hogy lesegíthesse a kocsiról.

Martina sűrű, fekete fátlyat viselt, mely eltakarta izgalomtól kipirult arcát. Volt egy kis ideje, hogy összeszedje magát, mielőtt hátravetette volna a fátlyát.

Gerd Volmar és Martina szemtől szemben álltak egymással. Martinának minden erejére szüksége volt, hogy el ne árulja magát. Nyugalmat parancsolt a szívére, és csupán azt nem tudta megakadályozni, hogy hirtelen elpiruljon Gerd pillantásától.

Az csak állt, és mintha a szíve mélyéig hatolna a látvány, nézte a szép, fiatal arcot, melyből élenken sugárzó szempár tekintett rá.

Egy darabig egyikük sem talált szavakat. Martinának úrrá kellett lennie mély megindultságán, Gerd pedig teljesen megzavarodott, mert Kossum asszony egyáltalán nem felelt meg az általa elképzelt képnek. Nem ilyen szép, fiatal hölgyet várt, akinek a lényében valami nagyon felkavarta. Nem sejtette, hogy az unokahúga, Martina áll előtte, de az elbűvölő teremtés tekintete megmagyarázhatatlan módon ismerősnek tűnt számára. Gerd még nem tudott kinyögni egyetlen szót sem, amikor Boolkman úr a hölgyhöz fordult, és így szólt:

- Kossum asszony, engedje meg, hogy bemutassam Gerd Volmar urat, az intézőjét. A hölgyek Volmar úr nénikéi, Dornberg kisasszonyok, akik a háztartást vezették eddig.

A két idős hölgy, aki időközben odaért, csupán egyetlen szót hallott ki az igazgató szavaiból: „eddig”. Úgy hangzott, mint valami elbocsátás, és görcsösen kellett igyekezniük, nehogy elsíriák magukat.

Szerény, esdeklő testtartással nyújtották át a fiatal nőnek a virágokat, és kinyögtek néhány üdvözlő szót. Az ajkuk remegett, a tekintetükben félelem tükröződött.

Martina alig észrevehető habozással nyúlt a virágokért, de aztán gyorsan leküzdötte gyengeségét, és határozott mozdulattal átvette a fekete ruhájától élénken elűtő csokrokat.

Mostanra Gerd is visszanyerte az önuralmát. Tekintete továbbra is a nő arcára tapadt, de már meg tudott szólalni.

- Valamennyien őszinte örömmel üdvözöljük új birtokán, nagyságos asszony, és ígérjük, hogy erőnkhez mérten eleget fogunk tenni a kötelességünknek, és hűen szolgáljuk önt.

Ezzel megfogta a nő felé nyújtott kezét, és a szájához emelte. Különös elfogódottsággal érezte, hogy a kis kéz reszket az övében.

- Köszönöm önnek, intéző úr, és ígérem, hogy szívemen fogom viselni az alkalmazottjaim sorsát.

Gerd szemében örömteli fény gyúlt.

- Ön beszél németül, nagyságos asszony?

- Igen, intéző úr, németül érintkezhetünk egymással - felelte a nő kitérően.

Gerd a beosztottaihoz fordult.

- Emberek, Kossum asszony, az új úrnőtök áll előttetek.

- Éljen sokáig az úrnő! Éljen! - kiabálták az emberek, akiket lenyűgözött a hölgy bájos megjelenése.

Martina arcán mosoly suhant át. Körülnézett, mintha valami álomból ébredne. Barátságos fejbólintással üdvözölte az embereit. Milyen különös volt mindez! Alapjában véve semmi nem változott, a fák egy kicsit magasabbnak tűntek, a ház ellenben mintha összement volna, a nagynénik arca pedig még hervadtabb, a hajuk még őszebb volt, mint annak idején, de ezenkívül semmi nem változott. Csak ő lett más. És a nénikéi most sokkal barátságosabban, szinte alázatosan néztek rá, Gerd pedig - Gerd férfivá érett, büszke, határozott férfivá.

A fiatalember most illedelmesen meghajolt előtte, és a karját nyújtotta neki, hogy a házba vezesse. Martina úgy lépkedett mellette, mint aki nem tudja elhinni, hogy ez igaz lehet. A szíve reszketett, és oldalról figyelte lopva kísézője nemes metszésű arcát.

Legszívesebben megkérdezte volna tőle: hát nem ismered meg? De nem szólt egy szót sem. Nem, Gerd nem ismerte fel, sem ő, sem két idős nagynénje.

Gerd a nagy szalonba vezette, amit csak ünnepi alkalmakkor használtak. Ez volt az egyetlen olyan helyiség Rainauban, amely még viszonylag előkelően volt berendezve. Az előző tulajdonosnak az évek során lassan el kellett adogatnia minden értékes bútorát. A szobák egy része üresen állt, a többiben pedig csak néhány szerény berendezési tárgy árválkodott.

Martina régről ismerte ezt a díszes szalont. Természetesen csak elvétve léphette át a küszöbét, amikor édesanyjának segédkezett a portörlésben.

Most pedig ünnepélyesen ide vezették. Ő, akit annak idején csak kényszerből tűrték meg a házban, most úrnóként tért vissza.

„Ezt neked köszönhetem, egyedül neked, Jan bácsi” - gondolta a lány, és Jama kezébe adta a virágokat, aki az emberek, csodálkozó pillantásától kísérvé követte gazdáját.

- Vidd a szobámba, majd elvezetnek, Jama - mondta a lánynak maláj nyelven, majd Gerdhez fordulva németül folytatta: - Kérem, mutassák meg a szolgálómnak a szobáimat!

A fiatalember kiadta a parancsot, és Jama követte az egyik cselédet.

Martina, Gerd, Boolkman és az idős hölgyek most helyet foglaltak a kerek asztalnál álló, kissé kemény, támlás székeken, és beszélgetni kezdtek. Martinára hirtelen rátörtek az emlékek, és mélyen felkavarták.

Boolkman úr még mindig nem tudta róla, hogy az ifjú özvegy született Dornberg, és Rainauból származik. Ő és a két idős hölgy vitték a szót, mert még Gerd sem lett úrrá a csodálkozásán és egy furcsa érzésen, melyet nem tudott szavakba foglalni, és ami akkor tört rá, amikor először belenézett a hölgy szemébe.

Boolkman úr elmondta, hogy Kossum asszony mindössze néhány hete érkezett Amszterdamba. A Gould házaspárral és Jamával tette meg az utat, majd beköltözött az amszterdami házba, ahol a két öreg szolga mély tisztelettel fogadta. Gouldék néhány napig élvezték a vendégszeretetét, majd a bajor hegyekbe utaztak üdülni. Mindenáron magukkal akarták vinni Martinát, de ő nem tartott velük.

- Remélhetőleg részünk lesz abban az örömben - fordult Gerd az ifjú úrnőhöz -, hogy a nagyságos asszonyt hosszú ideig látjuk Rainauban.

Martina mosolyogva nézett rá.

- Egészen őszig szeretnék maradni.

Vajon miért derült fel Gerd arca e szavak hallatán? Talán örült, amiért ő ilyen hosszú ideig akar maradni?

Gerd nagy levegőt vett. Ahogy elhangzott ez a mondat szép, fiatal úrnője szájából, úgy érezte, mintha az valami nagyon értékes ajándékkal lepte volna meg.

- Ez nagy öröm számunkra, nagyságos asszony - felelte -, de akkor kicsit komfortosabbá kell tennünk a házat. A szobák berendezése, ettől az egytől eltekintve, nagyon egyszerű, és sok üresen áll. Egy elkényeztetett hölgy számára nem elegendő egy ilyen szegényes berendezés. Úgy gondolom, hogy új kocsira is szükségé lesz, mert az a kezdetleges bricska, ami a pályaudvarról idehozta, az egyetlen személyszállító járművünk.

Martina úrrá lett elfogódottságán, és így felelt:

- Mindent el fogunk intézni. Mindjárt megnézem a szobákat. Akár teljesen kicserélhetjük a berendezésüket. Amíg ez meg nem történik, majd feltalálom magam. Kocsit ön is tud venni nekem, igaz?

- Természetesen, nagyságos asszony. Önnek csak azt kell megmondania, milyen legyen.

- Úgy gondolom, egy személyautó lenne a legcélszerűbb. Mi a véleménye, igazgató úr?

Boolkman bólintott.

- Persze, egy csinos, mutatós autó. Volmar úr majd kiválasztja a megfelelőt. Talán ön is elmehetne vele a városba, hogy körülnézzon az üzletekben.

Martina helyeslően bólintott.

- Rendszerben, ezt megbeszéltük. És majd csak találunk egy szobát, ahol ellakhatok, míg a többi át nem rendezik.

Most Melanie néni vette át a szót:

- Hogyne, nagyságos asszony, az édesanyám szobái például viszonylag kényelmesek, azokat ajánlanám önnek. Ideiglenesen már elő is készíttettem őket. De máshol is teljes a rend, a pincétől egészen a padlásig. A nővérem meg én gondoskodtunk róla, hogy a legnagyobb tisztaság uralkodjon az egész házban.

Martina akaratlanul is elmosolyodott. Igen, ez a nénikéire vallott - nemigen fordult elő, hogy akár egyetlen porszem is elkerülte a figyelmüket. Eleinte valami haragfélélet érzett irántuk, de aztán ugyanaz történt vele is, mint ami Gerddel, és az aggodalmas arcokat látva megfeledkezett

a haragjáról. Sőt, részvét támadt benne, amiért ez a két idős ember most szolga módjára függ tőle. A sors valóban csalhatatlan bíró.

- Köszönöm - válaszolta -, hogy mindent rendben tartottak. De gondoskodni fogok arról, hogy a jövőben megkíméljék önöket ettől a fáradságtól.

A két hölgy e szavak hallatán rémülten egymásra nézett. Ez bizonyosan azt jelenti, hogy Kossum asszony a továbbiakban nem tart igényt a szolgálataikra Rainauban. Gerd is hasonlóképpen értelmezte ezeket a szavakat, és elhatározta, hogy megkéri az úrnőt, engedje meg neki, hogy itt tartsa a nénikéit.

Martina nem is sejtette, milyen jelentést tulajdonítottak iménti mondatának. Egy darabig még beszélgettek, majd Martina felállt, és arra kérte a jelenlevőket, vezessék a szobájába, hogy átöltözhessen.

Helene néni maga kísérte fel Martinát első emeleti szobáiba, miközben Boolkman úr és Gerd visszavonult a korábbi tulajdonos dolgozószobájába, hogy megbeszéljenek néhány dolgot.

Amikor kettesben maradtak, Boolkman igazgató mosolyogva így szólt:

- Láthatólag maga is nagyon meglepődött, hogy ilyen fiatal hölgyet ismert meg Kossum asszony személyében. Én is jóval idősebbnek képzeltem, mivel Kossum barátom már ötvenöt éves volt. Pedig írt is a fiatal feleségéről, és mégis legalább harmincöt éves nőre számítottam.

Gerd bizonytalanul nézett az igazgatóra. Vajon tényleg ez hatott rá olyan különösen, amikor meglátta Kossum asszonyt? Csak a nő fiatalsága hozta zavarba? Igen - de a szépsége is. És még valami, aminek nem tudott nevet adni. Mindenesetre úgy érezte, hogy ez a találkozás döntő élmény volt számára. Ezt azonban nem tudta szavakba foglalni, így csak annyit mondott:

- Igaza van, igazgató úr, engem is meglepett a birtok új úrnőjének fiatalsága.

És aztán a két úr rátért az üzletre.

Időközben Helene néni a lakosztályába vezette Martinát, aki, miután egyedül maradt, mindkét kezét a szívére szorította, és a szeméből csak úgy patakzottak a könnyek.

- Jan bácsi, Gerd nem ismert meg! De olyan furcsán nézett rám... olyan furcsán, hogy a torkomban dobogott a szívem... - suttogta maga elé.

E pillanatban lépett be Jama. Martina ugyanis megkérte Helene nénit, küldje fel hozzá a lányt.

- Úrnőm, mit parancsolsz?

Martina erőt vett magán, és Jama felé fordult.

- Át akarok öltözni. Kérlek, hozz egy ruhát!

Jama eltűnt a szomszéd szobában. Martina arra gondolt, hogy gyászruhában hagyta el Rainaut, és gyászruhában is jött vissza ide. Annak idején az édesanyját gyászolta, most pedig Jan bácsit.

Gyorsan átöltözött. Fél óra múlva szolgálták fel a teát az étkezőben, Martina azonban tíz perc leforgása alatt elkészült. Maradt még ideje arra, hogy lesiessen az anyja sírjához, és elmondjon ott egy imát. Úgy érezte, azután meg fog nyugodni.

Utasította Jamát, hogy csomagolja ki a bőröndjeit. Jama meghajolt. Bár európai ruhát hordott, hiszen túl feltűnő lett volna a népviselete, ugyanaz az egyszerű maláj lány maradt, aki néhány hónapja hagyta el a hazáját.

Martina lesietett a lépcsőn, és kiment a szabadba. Senkivel sem találkozott. Fellélegezve futott végig a jól ismert úton a park távoli zugában örökdő, öreg gesztenyefákig.

Megállt az anyja sírjánál, és nézte a négy halmot. Az édesanyja sírját díszítették a legszebb és legfrissebb virágok. Martina a szívére szorította a kezét.

- Ez Gerd műve, a drága jó Gerdé! Mennyire hálás vagyok érte!

Így állt ott egy darabig, majd lehajolt, és megsimogatta a kőkeresztet. Azután komoly arccal a másik három sír felé fordult.

Itt feküdtek egymás mellett azok az emberek, akik életükben olyan távol voltak egymástól. Az anya mellett nyugodott az apa, akinek soha egy jó szava, egy kedves mosolya nem volt

hitveséhez. És itt pihent a keményszívű nagyapa, akitől Martina mindig úgy félt, mellette pedig a nagyanya, aki legalább búcsúzóul megajándékozta egy kedves szóval. Martina soha nem felejtette el ezt az egyetlen jó szót.

Ha most ezek a rideg emberek tudnák, hogy ő a birtok úrnőjeként áll a sírjuk előtt, hogy mégis meghozta Rainaunak azt a gazdagságot, amit szerencsétlen anyja nem tudott...

Még egyszer megsimogatta az anyja sírját, és közben a Lahoriban hátrahagyott, drága halottaira gondolt.

- Ők most velem vannak, anya, és ti hárman együtt néztek le rám. Segítsetek nekem, hogy helyesen cselekedjek, és ne maradjak egyedül... annyira egyedül, hogy elepedek a vágytól egy szerető szív után. Ti mind a hárman azt akarjátok, hogy boldog legyek, segítsetek hát, hogy valóban az lehessen! Csakis Rainauban találhatom meg a boldogságot, ezt ti is tudjátok.

Martina fájdalmasan felnyögött. Megpróbálta összeszedni magát, és lassan elindult a ház felé.

Már egészen közel járt, amikor látta, hogy Gerd lép ki az istállóból. A fiatalember utánanézett az egyik beteg lónak. Amikor megpillantotta Martinát, odasietett hozzá. Acélkék szemében örömteli fény ragyogott, ahogy a fiatal nőre nézett.

- A parkból jön, nagyságos asszony? Szívesen szolgáltam volna önnek vezetőül.

Martina rámosolygott.

- Csak egy kis friss levegőt akartam szívni, intező úr. Nagyon szép a park.

- Igen, közvetlenül határos az erdővel, és régen bizonyára itt is erdő volt. A nagyapám kerítette el még annak idején, amikor nem kellett filléres gondokkal küszködni Rainauban.

A nő bólintott.

- Igen, bizonyára nehéz időket éltek át. Boolkman úr nagyon dicsérte önt.

- Ez nagyon kedves az igazgató úrtól.

- Ó, ő nem kedves, hanem igazságos. Mindenesetre köszönöm önnek, hogy ilyen hathatósan törődött a birtokommal. Remélem, hogy meg tudom hálálni a szorgalmát.

- Jól megfizetik a munkámat.

Martina elmosolyodott. Gerdre vallott, hogy ilyen határozottan elutasította a köszönetet, már gyermekkorában megfigyelte ezt nála. Amint valaki hálálkodni akart neki, kiállhatatlan lett.

- A munkáját talán igen, a Rainau iránt tanúsított érdeklődését viszont nem. Fogadja csak el a köszönetemet, és adjon rá alkalmat mihamarabb, hogy a gyakorlatban is bizonyíthassam a hálámat!

Egy pillanatra úgy tűnt, mintha a fiatalember viaskodna magában, de aztán nyíltan Martina szemébe nézett.

- Nagyságos asszony, akár most rögtön alkalmat tudok adni erre, ha valóban komolyan gondolja. Kérem, bocsásson meg, amiért azonnal a szaván fogom. Egyébként nem szokásom bevasalni mások háláját, és most sem magam miatt teszem, a két nagynéném számára szeretnék kérni öntől valamit.

- Bizonyára nagyon szereti őket.

Gerd kihúzta magát, és hevesen rázta a fejét.

- Nem, nem akarok hazudni, egyáltalán nem szeretem őket, sőt évekig ádáz harcban álltam velük, mert... nos, mert sokat ártottak egy másik rokonomnak, akit nagyon szerettem és tiszteltem, és a kislányának. Kérges szívűek és kicsinyesek lettek az állandó létbizonytalanság miatt. De most, hogy az apjuk halála után többé nincs joguk az otthonuknak tekinteni Rainaut, és szakadatlanul attól rettegnek, hogy egy napon el kell menniük innen, minden irántuk érzett haragom elpárolgott. Már csak szánni tudom őket. És ezért szeretném megkérni önt, engedje meg nekik, hogy itt maradjanak Rainauban. Mindig hasznossá fogják tenni magukat, mert szorgalmasak és ügyesek. És ha önnek szüksége van a szobáikra, a földszinti szobák közül három az övék, akkor nagyobb kiadások nélkül rendbe hozhatnám részükre a régi igazgatósági épület első emeletét. Természetesen a magam költségére tenném, és átvitelném azt

a néhány bútort, amire szükségük van. Legrosszabb esetben én is átköltözöm, és magamhoz veszem őket. Négy szoba áll üresen az épületben, valahogy majd csak berendezkedünk.

Martina lesütött szemmel hallgatta a fiatalembert. Nem akarta, hogy az lássa, mi zajlik a lelkében. Milyen megható jóságra vall, hogy szót emel a számára oly ellenszenves hölgyek érdekében. Martina nem tudott azonnal felelni. Gerd erre elsápadt. Határozottan kihúzta magát, és azt mondta:

- Bocsásson meg, bizonyára tolakodónak tart... terhes önnek a kérésem. De ne feledje, hogy mások érdekében kértem.

Martina ekkor ráemelte a tekintetét, és a fiatalember összerezzent a csodálatos csillagszemek láttán, melyek meleg fénnel ragyogtak rá. Tévedett - vagy ez a szempár tényleg könnyben úszott? Nyugtalanul nézett úrnőjére, aki hirtelen kinyújtotta felé a kezét.

- Hát meg kell bocsátani egy olyan embernek, aki nagyvonalúságában inkább gondol másokra, mint saját magára? Higgycsökkentő, tudom, milyen nehezére esett ez a kérés. De nem kért hiába. Mondja meg a nénikéinek, hogy nem fogom elküldeni őket Rainauból. Egyelőre az igazgatósági épületbe sem kell átköltözniük, azt először alaposan ki fogjuk tatarozni. Erről később még beszélünk. Addig pedig tartsák meg nyugodtan a szobáikat, ez önre is vonatkozik. De a jövőben nem fogadom el, hogy a két idős hölgy szállásért és ellátásért dolgozzék a házban. Ezt azt jelentené, hogy kihasználnom őket. Boolkman igazgató úr eddig elmulasztott bért fizetni nekik, ezt most pótolni szeretném. A hölgyeknek legalább annyi pénzt

kell kapniuk a munkájukért, amennyiből fedezni tudják szükségleteiket.

Gerd fellélegzett, és valósággal sugárzott a szeme.

- Ön nagyon jó és megértő, nagyságos asszony. Ez jóval több, mint amennyit a nénikéim legmerészebb álmaikban reméltek. Két szerencsétlen teremtés! Szánalomra méltó a gyámoltalanságuk, és most nagyon boldog vagyok, amiért ilyen jó hírt vihetek nekik. Vagy ön akarja közölni velük, nagyságos asszony?

Martina elutasítóan intett.

- Nem, nem, csak a hálámat akartam kifejezésre juttatni, és örömet akartam szerezni önnek. Mondja meg nekik ön!

- Köszönöm, nagyságos asszony. És biztos lehet benne, hogy a nénikéim a szorgalmukkal és a rátermettségükkel igyekeznek majd rászolgálni az ön jóságára, mert mindketten kiváló gazdasszonyok. De ez nem csökkenti a hálámat, nagyságos asszony. Ön még annyira fiatal, mégis olyan megértő.

Martina elpirult, s egy mosoly suhant át az arcán.

- Nem hagyom, hogy zavarba hozzon. És kérem, ne a jelenlétemben beszéljen a nénikéivel erről az ügyről. Nem szeretném, hogy köszönetet mondjanak.

Gerd szeme felragyogott.

- Értem, nagyságos asszony, mindig kínos fogadni a köszönetnyilvánítást. Velem most mégis kivételt kell tennie. Nem akarom nagy szavakkal terhelni, de minden, amit az ön érdekében teszek majd, a hálám kifejezésére fog szolgálni.

Martinának a torkában dobogott a szíve, de nyugalmat erőltetett magára.

- Megvallom, szívesen innék egy csésze teát - mondta tettetett derűvel. - A nénikéi már biztosan várnak bennünket, és nem szeretnék pontatlan lenni.

- Ezer bocsánat - kapott észbe Gerd -, amiért ilyen sokáig zavartam az ügyeimmel.

- A nénikéi ügyeivel, hogy pontosak legyünk - tette hozzá Martina hamiskásan.

Gerd elragadtatottan figyelte, és az a pajos mosoly, amely a piros ajkak körül játszott, megint furcsán ismerősnek tűnt neki.

Hol látta már ezt a mosolyt, mely napsugárként ragyogott be egy komoly, szomorú arcot?

De most nem töprenghetett tovább ezen.

Gerd az étkezőbe vezette Martinát, ahol a nénikéi már lázasan tevékenykedtek. Velük egy időben lépett be Boolkman úr is, aki időközben megírt egy fontos levelet.

Mindannyian helyet foglaltak a teázóasztalnál.

Melanie néni friss teasüteménnyel kínálta őket, melyet szokás szerint maga süttött. Elsőként Martinának nyújtotta a kis porcelántálat. Ő kivett egy süteményt, és közben a gyerekkorára gondolt. Ez az apró teasütemény annak idején pompás ínycséségnek tűnt számára, de csak ritkán kapott belőle.

Miután elfogyasztották a teát, Boolkman igazgató úr így szólt Gerdhez:

- Ha most ráér, megbeszelnék önnel néhány üzleti ügyet, mert az esti vonattal el szeretnék menni.

- Állok rendelkezésére, igazgató úr. Már tegnap délben kiadtam az embereim bérét.

- Nagyon jó! Kosszum asszony, még találkozunk, mielőtt elutazom. Ha van valami óhaja, kérem, ne felejtse el szólani!

Martina mosolyogva bólintott.

- Majd meglátom, hogy igénybe kell-e még vennem a segítőkészségét. De azt hiszem, nem kell többé zaklatnom.

A férfi meghajolt Martina előtt. Gerd ugyanezt tette, és a két úr elhagyta a szobát.

Martina most egyedül maradt a nénikéivel, akik görcsösen próbáltak társalogni vele. Lerítt róluk, hogy benne látják a sorsuk megtestesülését. Martina is érezte ezt, és halvány mosoly játszott az ajka körül.

Most felcserélődtek a szerepek. Teljesült egy gyermekkori vágya, mely olyankor tört rá, amikor a nénikéi az anyját kínozták.

„Bárcsak hatalmam lenne fölöttük, hogy megbüntessem őket!” - kiáltott fel annak idején gyakran.

És most kezében volt ez a hatalom, de nem tudott élni vele. Kicsinyes és alantas dolognak tűnt számára, hogy kihasználja fölényét.

Beszélggett még egy darabig a két hölgygel, azután felállt.

- Körül akarok nézni a házban - mondta.

A két idős hölgy gyorsan felugrott.

- Szívesen körülvesszük, nagyságos asszony.

De Martina a fejét rázta.

- Köszönöm, egyedül is elboldogulok, és nem akarom fárasztani önöket. Jobb, ha egyedül nézem meg a házat, hogy közben kigondolhassam, mely szobákat fogom felújíttatni magamnak.

Ezután gyorsan elhagyta a szobát.

A két hölgy aggodalmas arccal egymásra nézett.

- Mi lesz velünk, Helene? Vajon itt maradhatunk? - kérdezte Melanie.

Nővére sóhajtvá vállat vont.

- Szerintem bízzuk Gerdre, hogy megbeszélje vele ezt a kérdést.

És gondterhelten meredtek maguk elé.

Martina eközben lassan bejárta a szobákat. Alig változott valami. Néhány helyiség kicsit kopárabb lett, néhány pedig teljesen kiürült. Ezek voltak az apja szobái, ezek pedig a nagypapjéé. És itt terpszkedtek a nénikéi, miközben az anyját a tetőtérbe száműzték.

Végül Martina oda is felment. Belépett a kis szobába, ahol meghalt az

anyja. A nap fényesen tűzött be az ablakon, és rásütött a keskeny ágyra - az anyja halottas ágyára.

Martina ráhanyatlott, és remegő kézzel megsimogatta a párnát.

Könnyű fuvallat simította végig a homlokát - mintha az anyja becéző kezét érezte volna magán. Körülnézett a szobában - és kövé dermedt. Látta, hogy a helyiségben mindenféle ócska kacatot halmoztak fel. Az egyik sarokban több köteg újságpapír tornyosult, régi zsákok társaságában egy nagy, üres kosár árválkodott.

Lomtárrá alacsonyították az anyja halottas szobáját! Dühvel teli fájdalom hasított belé. Gerd erről biztosan nem tudott - ő ezt nem tűrte volna. Talán még azt sem tudta, hogy az anyjának itt fent, a tetőtérben kellett befejeznie nyomorúságos életét.

Martinát annyira felháborította ez a felfedezés, hogy már-már újjáéledt benne a nénikéi iránt érzett régi haragja. Azonnal el kell távolítani innen ezeket a holmikát, gondolta. Legszívesebben lerohant volna, hogy kiadja magából a mérgét, de akkor elárulta volna magát.

A szívére szorította a kezét, mintha így akarná megnyugtatni magát, és belépett a szomszédos szobába, melyben egykor o maga lakott. Az is hasonlóan festett; ezt a szobát sem tudták nemesebb célokra használni, mint hogy lomtárat csináljanak belőle. Az anyja és az ő számára azonban megfelelőnek találták lakóhelyül.

A felindultságtól tüzelő arccal odalépett az ablakhoz, és kinézett. A kilátás gyönyörű volt innen fentről. És ezt a szép kilátást akarta ürügyül használni ahhoz, hogy felújíttassa és berendeztesse a szobákat. Ezek lesznek a legszebbek a házban - az ő kedvenc szobái.

Lent, az előtérben találkozott Helene nénivel, aki épp az alagsorba tartott, ahol a konyha és az éléskamra volt. Ebédet kellett készítenie, és utasítani a cselédeket, hogy mi kerüljön ma este az úrnő asztalára.

Kapóra jött neki, hogy találkozott Kossum asszonnyal.

- Szeretném megkérdezni, nagyságos asszony, hogy este hideg vagy meleg vacsorát kíván-e, és hogy egyáltalán milyen időpontokban szokott étkezni?

Martinának uralkodnia kellett magán, hogy el tudja fojtani a haragját. Legszívesebben kérdőre vonta volna Helene nénit, amiért lomtárrá alacsonyították az anyja szobáját. De hivatalos hangnemben és tartózkodóan csak annyit mondott:

- Nekem megfelel az, amit önök vacsoráznak.

- Ó, mi csak szendvicset meg egy kis gyümölcsöt eszünk, és teát iszunk hozzá. Télen pedig egy tányér meleg levessel egészítjük ki a vacsorát.

- Nekem is jó lesz így. Ne zavartassa magát miattam! Majd szólok, ha különleges kívánságaim lesznek.

- És mit szokott enni reggelire, nagyságos asszony?

- Reggelire? Az sem fontos. Mindenben alkalmazkodom a ház szokásaihoz. Csak arra szeretném kérni, hogy a szolgálóknak, Jamának a szobájában tálalják az ételt. Nagyon félénk, és jóformán egy szót sem tud németül. Nem akarom, hogy a többi alkalmazott rajta köszörülje a nyelvét.

- Úgy lesz, ahogy kívánja, nagyságos asszony. Körülnézett a házban?

- Igen, jártam valamennyi szobában, és kiválasztottam azokat, amelyeket fel szeretnék újítani. A feleslegessé váló bútorokat majd szét lehet osztani a most üresen álló szobákban. Az első emelet középső szobáit választottam ki, melyeket önök előkészítettek számomra, valamint azt a két kis szobát fent a tetőtérben, amit most lomtárnak használnak. Pedig ágyak is vannak ott, láthatólag cselédágyak. Csodás a kilátás onnan fentről, és én igazán kellemes fészekké szeretném varázsolni őket.

Helene néni azonnal tudta, mely szobákra gondol Kossum asszony, amikor a cselédágyakról beszélt, enyhe pír futotta el az arcát, de gyorsan úrrá lett a zavarán.

- Persze, nagyságos asszony, tudom, melyik két szobára gondol. Valóban ott akar berendezkedni? Odafönt különben csak cselédek laknak.

E pillanatban Melanie is odaért.

- Melanie, a nagyságos asszony igényt tart a tetőtéri szobákra.

Melanie arca elborult.

- A tetőtériekre? Tehát nem elegendőek önnek az első emeleten lévő szobák?

Martina pontosan tudta, miért sápadt el Melanie néni. Attól félt, hogy kiűzik őket a szobáikból. És mert még lángolt benne a harag, kurtán azt válaszolta:

- Nem, nem elegendőek.

Ezzel gyorsan otthagya a rémült testvérpárt.

De alig ért a szobájába, már meg is bánta, hogy így megijesztette a két idős hölgyet. Legszívesebben visszament volna, hogy megnyugtassa őket. De aztán hátravetette a fejét.

- Nem, rájuk fér egy kis büntetés! Amíg Gerd meg nem váltja őket, rágódjanak csak azon, hogy van-e még számukra hely Rainauban.

Martina leült, és összeírta egy kis könyvben, mi mindenre lesz szüksége. Kossum úr házának kis úrnője ugyanis megtanult ragaszkodni a komfort minden formájához. És abban a kellemes helyzetben volt, hogy nem kellett megtagadnia magától semmit.

Jama elhelyezte Martina szobájában Jan van Kossum, Georg Feldner és Gerd Volmar fényképeit. Az íróasztalon kaptak helyet. De Martina egyelőre mással foglalkozott. A szoba közepén lévő kerek asztalnál ült, és végiggondolta, mi mindent kell beszereznie.

Mielőtt még elkészült volna a jegyzeteivel, az egyik szobalány jelentette neki, hogy Bookman úr el akar köszönni tőle.

Martina tehát lement a földszintre.

Bookman már az előtérben állt útra készen.

- Kedves Kossum asszony, el kell búcsúznom öntől. Van még valami óhaja vagy parancsa?

- Nincsen, mivel ön adott nekem egy csekkfüzetet, amely varázsütésre teljesíteni fogja valamennyi kívánságom. Meg fogom kérni Volmar urat, hogy rendeljen ide egy lakberendezőt, akivel közölhetem az elképzeléseimet.

- Nos jó, eszerint egy időre nélkülözni tud. Valóban őszig akar maradni?

- Igen, ez egészen biztos.

- És télen visszajön Amszterdamba?

- Nem akarok ennyire előre tervezni. De addig még amúgy is találkozunk. És ha szükségem lesz a tanácsára, mindig bizalommal fordulok önhöz.

- Ennek őszintén örülök. A viszontlátásra, kedves Kossum asszony.

- A viszontlátásra, igazgató úr.

Gerd, aki jelen volt ezen a rövid megbeszélésen, kikísérte az igazgatót a kocsihoz.

Amikor visszatért a házba, Martinát még ugyanott találta.

- Ha van egy félórája, intéző úr, kérem, jöjjön fel a nappalimba. Meg szeretnék beszélni önnel néhány dolgot.

Gerd meghajolt.

- Néhány perc múlva felmegyek, nagyságos asszony. Csak azt engedje meg, hogy levegyek egy mázsás terhet a nénikém szívéből. Még nem tudtam beszélni velük.

Martina mosolyogva bólintott.

- Hát akkor beszéljen csak velük! Azután várom.

A fiatalember ismét meghajolt, mire Martina barátságos biccente sel megfordult, és felment a lépcsőn. Gerd nézte, amíg el nem tűnt a szeme elől. Azután nagyot sóhajtva sarkon fordult.

Rövid idő múlva belépett nénikéi kis nappalijába. Melanie a kézimunkájával ült az ablaknál, melyen betűztek a nap utolsó sugarai, Helene pedig éppen beírta egy könyvbe, mit kell a jövő héten beszerezniük a városban. Amikor Gerd belépett, mindketten felnéztek.

- Ó, Gerd, de jó, hogy jössz! Képzeld, Kossum asszony azt mondta, hogy nem elegendőek számára az első emeleti szobák.

Biztosan ki kell költöznünk a házból. Már lefoglalta a két padlásszobát is, amelyek most lomtárul szolgálnak.

A fiatalember felfigyelt.

- Miféle szobák azok?

- Nos, az egyikben Maria lakott legutoljára, és ott is halt meg. A másik pedig Martina hálószobája volt.

Gerd épp leült, de most megint felugrott.

- Hogyan? Jól hallottam? Maria néni és Martina a padláson lakott? Fent, a cselédek között? Azokban a szobákban, amelyek most lomtárul szolgálnak?

A két hölgy riadtan nézett rá.

- Nos... - nyögte ki végül Melanie - szükségem volt azokra a szobákra, amelyekben Maria korábban lakott, amikor Rupert még élt, mert Helene ki akarta bővíteni a lakosztályát az én szobáimmal.

Gerd homloka elvörösödött.

- A testvéretek feleségét és lányát pedig a tetőtéri lyukakba száműztétek, a cselédek közé? Hagytátok, hogy ott haljon meg szegény Maria? Kényelmesen el terpeszkedtetek, miközben Marjának és Martinának be kellett érnie két nyomorúságos padlásszobával? Hát képtelenek voltatok belátni, mekkorát vétettetek e két ártatlan teremtés ellen? Az ember már azt sem tudja, mit mondjon a felháborodástól! És én miattatok aláztam meg magam Kossum asszony előtt, értetek emeltem szót, amikor arra kértem, hogy ne küldjön el titeket Rainauból. Pedig megérdemeltétek volna, hogy elűzzön benneteket. A saját bőrötökön kellene tapasztalnotok mindazt a keserúséget és megaláztatást, melyben ennek az angyalnak és a szegény kislányának része volt miattatok. Most ismét feltámadt bennem minden düh, amit gyámoltalanságotok láttán elnyomtam magamban. Rátok fért volna, hogy pontosan olyan sorsra jussatok, amilyenre Mariát íteltétek! - A fiatalember feldúltan járkált a szobában.

A két hölgy ijedten nézett rá.

- De Gerd, apánk akarta így - mondta Melanie csüggedten.

Az mérgesen feléjük fordult.

- Az apátok? És ez nektek kapóra jött! Most megint szinte magam előtt látom, hogyan bántatok Mariával és a gyerekével. Hát egyetlen könyörületes szavatok sem volt a szegény kitaláltotthoz? Hagytátok, hogy a padlásszobában lakjon a beteg testével és a beteg lelkével. Valószínűleg még akkor sem törődtek vele, amikor haldoklott. Igazán meglepődnék, ha nem a kis Martinára hagytátok volna beteg édesanyja ápolását. Minő felemelő példája a női jóságnak és gyengédségnek! Amit most megtudtam, az elveszi a kedvem attól, hogy örömteli hírt hozzak nektek. Kossum asszonyban több könyörület van irántatok, mint amennyi bennetek volt a testvéretek felesége és gyermeke iránt.

A két idős hölgy magába roskadt, és kétségbeesetten nézett Gerdre.

Melanie félénken megkérdezte:

- Beszélte Kossum asszonnyal?

- Igen, az volt hozzá az első kérésem, hogy ne küldjön el titeket Rainauból. Nem is sejtitek, mibe került nekem ez a kérés. És ha tudtam volna, hogy még ezt is megtettétek Mariával, inkább leharapom a nyelvem, semhogy szóljak az érdeketekben. De már megtörtént, és ez a jóságos nő nem csak megengedte, hogy itt maradjatok, és megtartsátok a szobáitokat, amíg az igazgatósági épületet alaposan felújítják és kibővítik, de még bért is akar fizetni nektek. Ez a jutalom a kegyetlenségetekért. Tényleg nincs igazság a földön! Különben most el kellene hagynotok Rainaut, és idegenben elszenvednetek azt a bánásmódot, amelyben ti részesítettétek Mariát és Martinát.

E szavakkal Gerd kiviharzott a szobából, és becsapta maga mögött az ajtót.

Azonnal felment Martinához. Jama mosolyogva az úrnőjéhez vezette, aki a nappalijában fogadta.

Amikor Gerd belépett, Martina azonnal látta rajta, hogy nagyon felizgatta valami. Ismerte a halántékán húzódó kék eret, mely láthatóan kidagadt, amikor dühös volt. Kérdőn szegezte rá a tekintetét, amikor a férfi meghajolt előtte.

- Úgy néz ki, mint akit bosszúság ért, intező úr.

Gerd nagy levegőt vett.

- Bocsásson meg, nagyságos asszony, amiért még kissé izgatottan török be a szobájába. Épp az imént hallottam a nénikéimtől, hogy ön a személyes használatára igényt tart a két

padlásszobára. Tehát nem elegendők önnek az első emeleti szobák? Kérem, vegye számításba az én szobáimat is. Én ellakhatok a padlásszobákban, míg az igazgatósági épület el nem készül.

Martina fürkészve nézte a fiatalember arcát. Vajon mi dühítette fel ennyire?

- De hát éppen azokat a szobákat néztem ki magamnak, mert olyan szép a kilátás az ablakukból.

Gerd az ajkát harapdálta.

- Mégis arra szeretném kérni, hogy mondjon le róluk. Én... én... épp az imént tudtam meg, hogy az egyik padlásszobában halt meg Rupert nagybátyám felesége. Kissé kihozott a sodromból ez a hír. Az a nő valóságos szent volt, egy mártír, és én... nem is sejtettem... De nem terhelem a családi ügyeimmel. Mindenesetre arra kérem, fogadja el a szobáimat, és engedje át nekem a padlásszobákat. Nem szeretném, ha nagylelkűségében még ön hozna áldozatot.

Martina már tudta, hogy Gerdnek csak most jutott a tudomására, mit műveltek az édesanyjával. Láttá rajta, hogy még mindig forr benne a düh emiatt, és ha teheti, bizonyára a nyakába borult volna, és azt mondja neki: „Drága jó Gerd, tudom, hogy fel vagy háborodva, amiért lomtárat csináltak az anyám szegényes szobájából, és köszönöm, hogy szent mártírnak nevezted!” De nem árulta el magát, és amilyen nyugodtan csak tudta, azt válaszolta:

- Nagyon téved, Volmar úr, ha azt hiszi, hogy áldozatot hozok. Még az első emeleten lévő szobákat sem fogom teljes egészében használni, és csak néhányat rendeztetek be kellemesen, mert őszintén szólva, egyiket sem találok kellemesnek. A földszinti hivatalos helyiségekre is ráfér egy kis változtatás. De a két padlásszobát a hallottak ellenére is szeretném berendeztetni magamnak. Kérem, ne tartson önfejjének, de túlzottan csábító a kilátás, és én épp ezekben a szobákban fogok a legtöbbet tartózkodni. Nem kell félnie attól, hogy megbecstelenítem az egyik szeretett rokona halottas szobáját. Épp ellenkezőleg, szentélynek fogom tekinteni e két helyiséget, mert tudom, hogy tisztelni kell a halottak emlékét. - Azután könnyes szemmel ránézett a fiatalemberre. - Nagyon szerette a halottat? - kérdezte remegő hangon.

- Nagyon. Olyan ember volt, amilyen kevés él a földön, és olyan boldogtalan, amilyen szintén kevés van.

Martina olyan sugárzó tekintettel nézett Gerdre, hogy annak átmelegedett a szíve. Azután elfogódottan lesütötte a szemét.

- Kérem, foglaljon helyet! Érthető a felindultsága, de az embernek nem szabad felizgatnia magát olyan dolgokon, amikén már nem lehet változtatni. Megmondta a nénikéinek, hogy itt maradhatnak?

Gerd leült vele szemben, és nyugalmat erőltetett magára.

- Igen, nagyságos asszonyom, felkerestem őket, hogy megvigyem nekik ezt az örömteli hírt, de kis híján a torkomra forrt a szó, amikor hallottam a padlásszobákról. - Gerd végigsimította a homlokát. - Be kell vallanom önnek, hogy nem vártam meg a hír hatását. De kérem, bocsássa meg ezt a személyes kitérőt! A nénikéimmel szemben tanúsított nagylelkűsége ennek ellenére lekötelezettjévé tesz. És most állok szolgálatára.

Martina pontosan tudta, mi zajlott le Gerdben, amikor beszélt nagybecsű rokonaival. Bizonyára nem vetett gátat a dühének, és a két idős hölgynek zsebre kellett vágnia tőle néhány keresetlen szót.

Most mosolyogva a fiatalember elé tette a jegyzetfüzetét.

- Nézze, mindenekelőtt ezekre a berendezési tárgyakra lesz szükségem. Ajánlhatna nekem egy jó kis bútorkereskedést, és ide rendelhetne valakit, akivel megbeszélhetek mindent. Ezenkívül hamarosan szükségem lesz egy autóra is, és ebben is a segítségére hagyatkozom. És lenne még néhány egyéb kívánságom. Feljegyezné őket, kérem?

Gerd meghajolt, elővett egy jegyzetfüzetet, és írni kezdett. De közben észrevette, hogy kezd kifogyni a tinta a töltőtollából. Felállt, és az íróasztalhoz lépett.

- Ugye megengedi, hogy belemártsam a tintába a tollamat?

De ahogy odalépett az asztalhoz, hirtelen megtorpant, és csodálkozva meredt a Jama által ott elhelyezett három fényképre.

Martina látta rajta a megdöbbenést, amint felfedezte a saját képét. Elpirult, és nem mert ránézni a fiatalemberre. Ő is csak most vette észre, hogy Jama odatette a képét.

Gerd lassan odafordult hozzá.

- Nagyságos asszony, az íróasztalán van egy fényképem. Valószínűleg a nénikéim tették oda tévedésből.

Martina ekkorra már erőt vett a zavarán.

- Ó, nem, a szolgálóm, Jama volt az. Kicsomagolta a bőröndjeimét, és az egyikben biztosan megtalálta az ön fényképét. Még Boolkman úr küldte el nekünk, amikor alkalmazta önt. A bácsikámnak, akarom mondani Kossum úrnak megtetszett a képe. Nagyon rokonszenvesnek találta az ön arcát és... hát igen, én is. Így aztán magammal hoztam a felvételt, hogy alkalomadtán felismerjem önt, mert nem tudtam, hogy Boolkman úr ide fog kísélni.

Gerd érezte, hogy Kossum asszony zavarban van. Maga is kissé elfogódottan kérdezte:

- Akkor ugye megengedi, hogy magamhoz vegyem? Tolakodásnak tűnne, ha továbbra is a szobájában hagyom.

Martina nem szívesen vált meg a képtől, de mivel már nap mint nap láthatta Gerdet, könnyebben viselte ezt a veszteséget. Most mindenesetre nem tarthatta meg feltűnés nélkül a fotográfiát. Tehát látszólagos nyugalommal kivette a keretből.

- Hálás köszönettel adom vissza önnek. Megtette nekem azt a szolgálatot, hogy már előre meggyőzött arról, mennyire rokonszenves személyiség Rainau helytartója.

A fiatalember szeme felragyogott, és megcsókolta úrnője kezét, amikor átvette tőle a képet.

- Büszkeséggel és boldogsággal tölt el, hogy ezt hallom öntől. Fájtna volna, ha az ellenkezője történik.

E szavak közben Gerd pillantása a két másik férfi képére tévedt.

Martina kissé nyugtalanul azon töprengett, vajon Gerd ráismer-e Georg bácsikájára. De az nagyon megváltozott az évek folyamán, ezenkívül Gerd csak kiskorában láthatta. Ezért nyugodtan így szólt:

- A bácsikám és Jan van Kossum képe.

A fiatalember érdeklődéssel szemlélte a felvételeket.

- Két nagyon jellegzetes arc, nagyságos asszony. Ugye azt mondta, hogy a férjén kívül röviddel ezelőtt a nagybátyját is elvesztette?

Martina tekintete elfelhősödött.

- Igen, mindketten egy szörnyű vadászbaleset áldozatai lettek — mondta halkan.

Gerd megrémült a nő szeméből sugárzó fájdalomtól.

- Ó, bocsásson meg, amiért megfélemedeztem a gyászáról — mondta elfogódottan.

- El akarom mesélni önnek, hogyan vesztettem el ezt a két drága embert, hogy többé ne kelljen elnézést kérnie ezért.

És röviden beszámolt a szerencsétlen tigrisvadászatról és annak következményeiről. Mély megindultsággal beszélt. Most nem gondolt arra, hogy Gerdet idegennek kellene tekintenie. Csak azt tudta, hogy ez Gerd, szeretett gyermekkori barátja, akinek bizalommal elmondhat mindent.

A fiatalember úgy érezte magát, mint valami furcsán boldogító álomban. Olyan csodálatos volt, hogy ez a pompás ifjú teremtmény megosztotta vele a bánatát! Lenyűgözve nézte Jan van Kossum arcát.

- Milyen nemes ember! El tudom képzelni, nagyságos asszony, mennyire fájtna önnek, hogy meg kellett válnia tőle - mondta halkan.

Martina még egyszer felsóhajtott.

- A legnemesebb, akit ismertem. Úgy néztem fel rá, mint egy istenre. És bármennyire is szerettem a nagybátyámat, Jan bácsit sem szerettem kevésbé. E két ember halála minden gazdagságom ellenére nagyon szegénnyé tett.

- A szülei sem élnek már, nagyságos asszony?

- Nem! - felelte Martina. Azután felegyenesedett, és így folytatta: - De nem szeretnék tovább beszélni ezekről a szomorú dolgokról. Mindössze azt akartam, hogy tudja, mit jelentett nekem ez a két ember, és hogy mennyire szenvedtem és szenvedek még ma is az elvesztésük miatt. Azt is tudnia kellett, hogy egyedül Jan bácsi jóságának köszönhetően lettem Rainau úrnője. Minden vagyonomat neki köszönhetem, és ezért az a legfőbb törekvésem, hogy úgy használjam ezt a gazdagságot, ahogyan ő akarná, ha élne. Kizárólag így szolgálhatok rá a szeretetére. Nem írt elő semmit, nem szabott feltételeket. Csupán egyvalamivel tartozom neki mindazért, amit értem tett.

Gerd kérdően nézett rá.

- Mivel?

- Sajnos, nem rajtam múlik, hogy teljesíteni tudom-e az óhaját. Azt mondta, hogy a boldogságommal tartozom neki. Mindent viszonztam, ha igazi boldogságra lelek. Ebből is láthatja, milyen nagyszerű ember volt.

- Akkor teljes szívemből kívánom, hogy törleszteni tudja ezt az adósságot - mondta a fiatalember mélyen megindulva.

Martina csendesen elmosolyodott.

- Majd a jó Isten eldönti.

Gerd csodálattal nézte a nő arcát. Azután egy pillanatra lehunyta a szemét, mintha valami veszélyes varázslat alól kellene kivonnia magát.

- Kimondhatatlanul hálás vagyok önnek, nagyságos asszony, amiért érdemesnek tartott arra, hogy a bizalmába avasson. Nem tudom, mivel érdemeltem ki a jóságát.

- Azonnal elárulom, intéző úr. Amikor Jan megnézte az ön képét, azt mondta, meg van győződve arról, hogy minden szempontból megbízhatom önben. Hosszan nézte a képét. És Jan nagyon jó emberismerő volt. Ezért bízom meg ennyire önben.

- Én pedig szavamot adom, hogy semmi sem lesz fontosabb számomra, mint hogy érdemesnek mutakozzam a bizalmára. - Nagyon örülök, amiért hosszabb ideig kíván Rainauban maradni, mert így több alkalmam lesz rá, hogy bizonyítsam a hűségemet. Vissza fog menni a trópusokra?

Martina végigsimította a homlokát.

- Huzamosabb időre már nem, legfeljebb átmenetileg, hogy ellátogassak kedves halottaim sírjához.

- A holland gyarmatokon élt?

- Igen, Szumátrán.

Gerd meglepetten felegyenesedett.

- Szumátrán? Sok német él ott?

- Nem túl sok. De miért érdekli?

- Mert körülbelül hét évvel ezelőtt egy fiatal unokahúgom Szumátrára ment a bácsikájával. Annak a nőnek a lánya, aki fent, a padlásszobában halt meg. Szerencsétlen teremtés volt az a Maria, jó, szép és szeretetre méltó, mint egy angyal. De csak kényszerűségből túrték meg a házban, mert nem hozta meg azt a gazdagságot, amit vártak tőle. Ön annyi mindent

megosztott velem az életéből, nagyságos asszony, hogy hasonló bizalommal szeretném viszonzni. Szóval ez a szerencsétlen

asszony, aki mártírként viselte a sorsát, és a kislánya idejekorán lovagias érzéseket ébresztett gyermeki lelkemben. Hatalmas dolgokat akartam véghez vinni, hogy megszabadítsam őket a szenvedéseiktől. De nem tettem semmit. És amikor távol voltam, meghalt az a boldogtalan... a padlásszobában, ahogy azt ma a legnagyobb megdöbbenésemre megtudtam. Kimondhatatlan

felháborodást éreztem kicsinyes és könyörtelen kínzóiról, akik épp őt, az ártatlant hibáztatták Rainau pusztulása miatt. A kislányát - ha őszinte akarok lenni, azt kell mondanom: szerencsére - elvitte a bátyja a házból, ahol csak sanyargatták.

Akkoriban egy távoli helyen állomásoztam, és csak hallomásból tudom, hogy Szumátrára ment a nagybátyjával.

Martina különös érzésekkel hallgatta ezt a beszámolót.

- És azóta nem hallott az unokahúgáról?

- Nem. Az elutazása előtt írt nekem egy rövid, megindító búcsúlevelet, de mire megkaptam, már elhagyta az országot. Röviddel azután kitört a háború,.. és teljességgel lehetetlen volt követnem a nyomát. De épp most szeretném kideríteni a tartózkodási helyét, mert egy szerény örökség várja.

- Ó, igen, Bookman úrtól tudom, hogy-e fiatal lány és a két nagynénje javára lemondott az örökségéről.

Gerd homloka kipirult.

- Természetes, hogy lemondtam róla e három gyámoltalan nő javára. Férfi vagyok, és magam is elboldogulok az életben. Bár azt reméltem, hogy az unokahúgom jobb körülmények közé került a nagybátyja révén, én mégis el szeretném juttatni neki ezt a kis tőkét. Ezért szeretném megtudni, hogy hol tartózkodik. Már írtam a szumátrai német követségnek, de bizonyára hosszú időbe fog telni, mire hírt kapok róla. Ön szerint nehéz lesz kideríteni kettejük tartózkodási helyét, ha még Szumátrán élnek?

Martina lesütötte a szemét. Most nem tudott Gerdre nézni.

- Bizonyosan nem, mivel nem sok német él Szumátrán. Nekem... nekem is vannak ott kapcsolataim, és ha a követség csődöt mond, megpróbálom kideríteni az unokahúga tartózkodási helyét.

- Köszönöm, nagyságos asszony.

Martina most mégis felnézett a fiatalemberre, különös, átható tekintettel. Hát még mindig nem sejtí, ki áll előtte?

Gerd a szemébe nézett, és hangosan vert a szíve.

Martina érezte, hogy a fiatalember lelkében olyasvalami zajlik, aminek ő az okozója. Csupán azt nem tudta, mi lehet az. Talán épp utána kutatott az emlékeiben?

Gyorsan másra terelte a szót, és megint a házat illető terveiről kezdett beszélni. Azt is megemlítette, hogy szeretne egy hátsólovat.

- Nem tudok lovagolni, Volmar úr, de szívesen megtanulnék, és szeretném néha lóháton bejárni a birtokomat. Már gyermekkoromban is vágytam arra, hogy legyen egy lovam. Most teljesíthetem ezt a vágyamat, és nem is akarok soká várni vele.

- Ha parancsolja, a lehető leggyorsabban keresek önnek egy alkalmas lovat, nagyságos asszony. És ha nagy örömet akar szerezni nekem, akkor megengedi, hogy én legyen a tanára.

- Igazán a vállára venne ekkora terhet?

- Szíves örömet.

- Ez esetben elfogadom az ajánlatát. Egyelőre semmi más nem nyomja a szívemet, és nem akarom tovább feltartani.

Gerd az órájára nézett.

- Ideje vacsorázni. A jövőben egyedül kíván étkezni?

Martina mosolyogva nézett rá.

- Az nagyon unalmas lenne. Azt hiszem, önökkel jól el lehet társalogni. Ezért ha nem zavarok, szívesen ennék önökkel együtt. A nénékém majd vigyázni fognak rám, így a jó híreken nem esik csorba.

A nő hamiskás mosolya ismét elbűvölte Gerdet, és ugyanazt a különös, ködös emléket ébresztette benne, amit néhány órával azelőtt.

Legszívesebben hangosan felkiáltott volna az örömtől, amikor arra gondolt, hogy mostantól mindennap ezzel az elbűvölő nővel ülhet az asztalhoz. Milyen csodálatos lesz, mennyire más, mint amikor a nénikéivel osztotta meg örömtelen étkezéseit.

- Igyekezni fogok, hogy kellemesen szórakozzon, és ne kínozza az unalom a közös étkezéseink folyamán.

- Egészen biztos, hogy kellemesen elcsevegünk majd, és én nagyon hálás vagyok a társaságukért, mert a gyászév leteltéig visszavonultan akarok élni, és teljesen rá leszek utalva önre és a nénikéire.

Gerd vidáman felnevetett, mint egy boldog gyerek.

- A nénikéimmel még talán fel tudom venni a versenyt. Tehát az asztalhoz vezethetem?

Martina bólintott.

- Megköszönném. A friss levegőtől ma igazán megéheztem.

Gerd boldogan lépkedett lefelé a lépcsőn a szép, fiatal nő oldalán. Együtt mentek be az étkezőbe. A két idős hölgy már ott volt, és Martina hosszú idő óta most először evett újra velük.

Vacsora után hamar elkészönt. Túl sok emlék tört rá az este folyamán, melyeket nyugodtan akart végiggondolni, anélkül, hogy elárulná magát..

Másnap Martina rögtön a reggeli után lement a parkba, édesanyja sírjához. Ma még nem látta Gerdet, aki korán kilovagolt a földekre.

De alig ért oda az anyja sírjához, amikor a bozót mögül egy ló fűjtatását

hallotta. Körülnézett, és megpillantotta az arra ügető Gerdet. Az is látta őt, és leugrott a lóról, hogy üdvözlje.

- Jó reggelt, nagyságos asszony! Ilyen korán lejött a parkba?

Martina mosolygott.

- Ilyen korán? Ma nagyon sokáig aludtam, és ön már órák óta úton van.

- Igen, most idejében a helyemen kell lennem, hogy minden rendben menjen. De ön az egész park legszomorúbb sarkát választotta ki a reggeli sétájához. Ez a Dornberg család magántemetője.

- Gondoltam. Éppen a sírokat néztem, és azon töprengtem, miért van az egyikben ilyen sok virág.

Gerd most odalépett Maria Dornberg sírjához.

- Ez egyfajta jóvátétel. Itt nyugszik az a boldogtalan teremtés, akiről tegnap beszéltem önnek. Amikor visszajöttem a hadjáratból, egészen elhanyagoltan találtam a sírt. A nénikém hagyták elgazosodni, és egyetlen szál virágot sem áldoztak a kicsinosítására, pedig körös-körül épp elég nő. En újra feltöltöttem a sírgödört, beültettem borostyánnak, és azóta rendszeresen friss virágokkal díszítem. Tudja, nagyon szerettem és tiszteltem ezt a szegény asszonyt, és az édesanyám is úgy szerette, mint a testvérét. Mivel ilyen sokáig mostohán bántak a sírjával, most mindig ennek kell a legszebbnek lennie.

Martina egy hirtelen érzéstől hajtva a fiatalember felé nyújtotta a kezét.

- Ön nagyon jó ember. Kérem, engedje meg, hogy részt vegyek ebben a nemes cselekedetben, vagy inkább a mai naptól kezelve bízza rám egészen a sír gondozását. Nekem több időm van rá, és nagyon szívesen tenném.

- Ön sokkal, sokkal jóságosabb, mint amilyen én valaha is lehetnék.

- Nem, nem, ne beszéljen így! Gondoljon arra, hogy két sírt kellett hátrahagynom egy idegen országban. Idegen kezeknek kell ápolniuk őket. Ha majd ezt a sírt gondozom, szeretett halottaimra emlékezve fogom tenni, és megnyugvást lel a szívem.

- Nem akarom megfosztani ettől, nagyságos asszony. Csak azt nem tudom, jót fog-e tenni önnek, ha ilyen sokat időzik e sírkertben.

- Ó, ez pompás, békés földdarab, és őszinte örömmel tölt el, hogy virágokkal foglalatoskodom.

- Bizonyosan sokkal ügyesebb is a keze, mint az enyém. Nekem az volt a fontos, hogy annyi virágot hozzak ide, amennyit csak bírok. És nem csupán azért, mert egy kedves halott nyugszik itt, hanem mert úgy gondoltam, kis unokatestvérem is így akarná.

Tudom, hogy nagyon szomorú lett volna, ha látja ezt az elgazosodott, díztelen sírt.

Martina nagy levegőt vett.

- Bizonyosan boldogtalan lett volna. A hosszú évek során nyilván fájó szívvel gondolt édesanyja távoli sírjára. De talán sejti, hogy ön gondolzza.

- Ó nem, nem tudhatja, hogy Rainauban vagyok.

- De hamarosan meg fogja tudni. Engedje meg, hogy erről én gondoskodjam. Ha a követség nem deríti ki az unokahúga tartózkodási helyét, majd megteszem én. De most nem akarom tovább tartóztatni. Bizonyosan megéhezett és megszomjazott a hosszú lovaglástól.

A fiatalember nevetett.

- Ó, igen, meglehetősen. Ön már reggelizett, nagyságos asszony?

- Persze, de a hosszú lustálkodás büntetéseként egyedül.

- Ha ezt tudom, jobban sietek, és az ön társaságában fogyasztom el a villásreggelit.

- Talán majd egy más alkalommal.

Gerd arra gondolt, hogy bizonyosan teremt alkalmat erre, még ha egy órával előbb is kell felkelnie.

Együtt mentek vissza a házba. Martina megpaskolta Gerd lovának nyakát.

- Már megbíztam egy lókereskedőt, hogy keressen önnek egy alkalmas hátszlovat - mondta a fiatalember.

- Jaj, de örülök! Rendelek majd magamnak lovaglóruhát. A nyereg beszerzését önre bízom.

Gerd meghajolt.

- Be kell mennünk a városba az autó miatt. Akkor elintézhetjük a nyeret is. A lakberendezőt már ide rendeltem.

A következő napokban lázas készülődés vette kezdetét a rainaui házban. Megjelent az egyik nagy bútorbolt berendezője, és mindent megbeszélt Kossum asszonnyal. Felvette a megrendelését, és megígérte, hogy a lehető leggyorsabban kivitelezzi a terveit.

Most tehát elkezdődött a munka Rainauban. Szakemberek lepték el a házat, tapétáztak, festettek és mázoltak, azután jöttek az új bútorok. Beletelt néhány hétbe, mire teljes lett a rend, de a ház merőben új külsőt öltött. Martinának igazán kellemes és elegáns otthona lett.

A két padlásszoba nyugodalmassá fészekké változott. Ott, ahol annak idején Maria halottas ágya állt, most egy perzsa szőttessel letakart baldachinos heverő kapott helyet. A mögötte lévő falat imaszőnyeg díszítette. A padlón is perzsaaszőnyeg volt, és az ablaknál, ahonnan olyan pompás kilátás nyílt a parkra, kellemes olvasósarkot alakítottak ki. Ezenkívül Martina ebben a szobában őrizte a Szumátráról hazahozott emlékeit. Itt állt Jan bácsi és Georg bácsi képe is. Egy finom üveges szekrényke pedig mindenféle kedves emléktárgyat rejtett.

A szomszédos szobácskát, egykori szegényes hálószobáját Martina a Lahoriban lévő szobájának mintájára rendeztette be.

Fehér faliszekrények, színes függönyök és fehér bútorok kerültek ide. A padlót színes gyékényszőnyeg borította.

Gerd elcsodálkozott, amikor látta, milyen varázslatos kis zug lett a két kopár padlásszobácskából. Amíg folyt a munka, Martina nem engedte meg neki, hogy bekukkantson ide. Most nagy szemeket meresztett, amikor készen látta a helyiségeket.

... Azt hinné az ember, hogy egy keleti hercegnő lakik itt - tréfálkozott.

- Nem tetszik?

- Dehogynem, elragadónak találom mindkét szobácskát. Festői benyomást tesznek az emberre. Nem lehet ráismerni a két szegényes odúra. Egészen ünnepélyes, már-már ájtatosságra ösztönöz ez a baldachin az imaszőnyeggel.

Martina komolyan bólintott.

- Ez is volt a szándékom. Nem akartam megfélemezni arról, hogy egy szent vívta itt élete végső küzdelmét.

Martina most megmutatta a fiatalembernek az első emeleten berendezett szobáit is. Itt csatlakozott hozzájuk a két nagynéni, akik szintén meg akarták csodálni a vadonatúj köntösbe öltöztetett házat. Martina nem engedte be őket a két padlásszobába. Állandóan magánál hordta a kulcsokat. Egyedül Jama léphetett be ide. Neki kellett takarítania a helyiségekben.

- Nem akarom, hogy idegen szemek lássák - mondta Martina az intézőnek.

- És nekem szabad?

- Igen, mert egy önnek kedves ember halt meg itt. Az ön esetében nem kell félnem attól, hogy a kíváncsisága megszentelteleníti ezt a helyet.

És miközben ezt elmondta, olyan különös tekintettel nézett a fiatalemberre, hogy az elfogódottan összeresztett.

Martina mosolygott magában. „Gerd, drága Gerd, hát vak vagy, hogy még most sem látod, ki vagyok?” - gondolta.

Gerdnek azonban úgy tűnt, mintha Kossum asszony még sokkal közelebb került volna hozzá. Minden Rainauban töltött nappal drágább lett a szívének. Már régen tudatosult benne, hogy lelkének minden rezdülésével szereti ezt a nőt.

Amikor Gerd ezen az estén hazajött a földekről, hallotta, hogy Martina egy Mendelssohn-dalt játszik a zongorán, amelyet még az elsők között szerzett be rainaui tartózkodása kezdetén. Ő maga is kedvelte a zenét, és megállt az előcsarnokban, hogy végighallgassam a dalt. Azután sietve felment a szobájába, hogy átöltözzön. Visszatérve, az előcsarnokban összetalálkozott Martinával, aki épp a zeneszobából lépett ki. Gerd sugárzó szemmel nézett rá.

- Hallottam a játékát, nagyságos asszony. Ritka élvezetet okozott, hogy hosszú idő után ismét szép zene hangjai töltötték be ezeket a termeket. Azt kívántam, bárcsak megengedné, hogy néha hallgassam, amint játszik.

Martina elmosolyodott.

- Szívesen teljesítem a kívánságát, ha nincsenek túl nagy igényei.

- Ahogy hallottam, a játéka a legmagasabb követelményeket is kielégíti.

- O, nem. Jan bácsitól tanultam mindent, amit tudok. O istenáldotta tehetség volt. Szinte minden este muzsikáltunk Lahoriban, és Jan bácsi kísérte a dalaimat.

- Hát énekelni is szokott, nagyságos asszony?

- Igen, de soha nem vettem énekórákat. Jó a fülem, nagyon szeretem a zenét, és egészen elviselhető mezzoszoprán hangom van. Ez minden.

- Ez nem kevés. Örülök, amiért néha hallgathatom önt. Csodásan szól a zongora, és én a zenét nélkülöztem leginkább Rainauban.

- Nos, akkor néha meg kell hívnom egy-egy szerény koncertre. Vacsora után játszom önnek valamit.

- Ön páratlanul jó hozzám.

- Talán ön is zeneértő? Úgy értem, a gyakorlatban is zenél?

Martina tudta, hogy Gerd kiválóan zongorázik, de úgy tett, mintha nem is sejtene.

A fiatalember nevetett.

- Régen gyakran és szívesen zenéltem. De a háború kitörése óta nem nyílt többé alkalmam rá, A fronton természetesen lehetetlen lett volna, itt Rainauban pedig nem volt semmiféle hangszer. így nagyon kijöttem a gyakorlatból. Kíváncsi vagyok, le tudnék-e még ütni néhány akkordot.

- Ezt még ma este ki kell próbálnia.

Gerd nagy levegőt vett, és a nő átszellemült, szép arcára nézett.

- Szívesen megtenném, ha megengedi. Annyira szép a zongora hangja, hogy valósággal a keze alá kívánkozik az embernek.

- Jó, akkor kölcsönösen játszunk egymásnak valamit, a nénikéi pedig arra lesznek ítélve, hogy hallgassanak minket.

Gerdnek nevetés közben elővillantak erős, fehér fogai.

- A nénikéim olyannyira nem értenek a zenéhez, hogy még a legcsodálatosabb muzsikát is zavaró lármának érzik. De ez nem fog visszatartani minket.

Beléptek az étkezőbe. Ott mostanában a megszokottnál gazdagabban terített asztal várta a családot, Martina rendelte így. Ő maga gondoskodott mindig virágokról, és ő szedte és rendezte el a felszolgált gyümölcsöket.

Martina állította össze az étlapot is. Felvett egy szakácsnőt, hogy ne a nénikéinek kelljen főzniük, és esténként mindig meleg ételt tálaltatott fel. Nem is annyira maga, mint inkább Gerd miatt tett így. Észrevette, hogy a fiatalember nem részesül igazán jó ellátásban megfeszített munkája után. A nénikéi ugyanis megszokták, hogy takarékoskodjanak minden tojással és minden darabka vajjal. Martina feltűnés nélkül változtatott ezen, így mostanában jobb ételek kerültek az asztalra.

Gerd elégedett volt a változással, és ennek a maga derűs módján nyíltan hangot is adott. A két nagynéni sem tiltakozott, hogy részesüljön a jobb ellátás áldásaiban. És egyáltalán: a hetedik mennyországban érezték magukat, mert még soha nem ment ilyen jól a soruk.

Vacsora után mindannyian átvonultak a zeneszobába. A két idős hölgy szívesen vállalta a hallgatóság szerepét. Martina leült a zongorához, és rövid gondolkodás után belefogott egy Mendelssohn-dalba. A kotta még ott állt kinyitva a zongorán. A fiatal nő lágyan, teljes átéléssel játszott, tökéletes tanúbizonyosságot téve arról, hogy kiváló érzéke van a zene minden fajtájához.

Gerd az erkélyen ült, és a kezére támasztotta a fejét. Tekintete állhatatosan függött a bájos zongorista arcán.

Miután Martina befejezte a darabot, eljátszotta még Schumann „Allegro moderato”-ját. Azután felállt.

- Most ön következik, Volmar úr.

Gerd odament hozzá, és a kezét ajkához emelve megindultan így szólt:

- Ön maga a testet öltött zene, nagyságos asszony.

Martina elpirult a fiatalember lángoló tekintetétől.

- Ne bókoljon, Volmar úr, különben még viszonznom kell a dicséretét.

Gerd helyet foglalt a zongoránál.

- Magam is kíváncsi vagyok, hogy le tudok-e még ütni egy tiszta hangot. Előre is elnézését kérem, ha nagyon megkínoznám a fülét.

- Próbálja csak meg, biztosan menni fog - mondta Martina, de nem nézett a fiatalemberre.

- Mit játszak? - töprengett amaz.

- Talán Boccherini menüettjét.

Gerd megdöbbsent, és kérdően nézett a nőre.

- Honnan tudja, hogy szívesen játszom ezt a menüettet? Tényleg az egyik kedvenc darabom.

Martina ezt nagyon jól tudta. És most a fiatalember felé fordította kissé kipirult arcát. Gerd megint azt a különös kifejezést látta a szemében, mely mindig gondolkodóba ejtette.

- Hallottam nemrég, ahogy ezt a menüettet füttyülte.

Gerd mit sem sejtve felnevetett.

- Milyen jól értenek hozzá a nők, hogy kihasználjanak efféle apróságokat. Valóban megdöbbsentett. De lássuk csak, el tudom-e még játszani kotta nélkül.

És eljátszotta, könnyedén és kedvesen, ahogy ez a zene megkívánta, ugyanakkor feloldódva a menüett ritmusában. És a keze olyan biztonsággal mozgott a billentyűkön, mintha tegnap játszott volna utoljára.

Martina elfordulva állt az ablaknál, és kinézett a parkra. Nem egy vékony kis teremtes táncolt ott a gyepen, ruhája szegélyét bájosan felcsippentve, és nem egy nyúlánk fiú futott

feléje, hogy a karjába vonja és megcsókolja? Nem egy kék szalagot lóbált a kis lovag a szélben, melyet aztán a szíve fölé rejtett?

„Míg a feleségem nem leszel.” E szavak csengtek Martina fülében.

Összerezzen. Háta mögött elhalkultak a zene utolsó hangjai. Ekkor lassan megfordult, és égő szemmel ránézett Gerdre. Az a gondolataiba mélyedve ült a zongoránál, keze még a billentyűkön pihent. Csak akkor tért magához, amikor Martina odalépett hozzá.

- Bocsásson meg, a múltban kalandoztak a gondolataim - nézett fel a férfi. - Hosszú évekket ezelőtt erre a menüetre táncolt az unokahúgom a park gyepén. Elragadóan bájos gyermek volt. Fehér ruhában, lobogó szőke copfokkal úgy suhant a fürgé lábain, mint egy fénylő napsugár. Erre gondoltam. Különös, némely dallam szinte kézzel fogható élménnyé sűrűsödik az ember emlékezetében. Miközben a menüettet játszottam, úgy éreztem, mintha Martina bármelyik pillanatban megjelenhetne az ajtóban, hogy kedvesen követelje: „Még egyszer, Gerd! Olyan szép ez a zene, táncolni akarok rá!” De bocsásson meg, nagyságos asszony, amiért az emlékeimmel untatom. Olyan furcsa... amióta Rainauban van, nagyon sokat gondolok az unokahúgomra. Biztosan azért, mert szinte ugyanilyen szőke haja volt, mint önnek, csak talán kissé világosabb.

Martina elfordította az arcát. Nem, ha Gerd most sem ismeri fel, akkor bizonyára soha nem is fogja.

És hát hogyan is juthatna arra a gondolatra, hogy az unokahúga Rainauban tartózkodik, de nem fedi fel előtte a kilétét. Ilyesmi meg sem fordulna Gerd fejében.

Martina nagy levegőt vett.

- Nem, nem, egyáltalán nem untat. Szívesen hallgatom, amikor az unokahúgáról beszél. De most feltétlenül viszonznom kell a bókját. Pompásan játszott a menüettet. El tudom képzelni, mennyire szívesen táncolt rá az ön "kis" Martinája. Kérem, játsszon még! Sokkal szebben zongorázik, mint én. Ha majd megint képes leszek rá, hogy énekeljek, önnek kell kísérem.

- Nagy megtiszteltetés és öröm lesz számomra. Kifejezett élvezet egy ilyen pompás hangszert megszólaltatni.

És Gerd tovább játszott. Hangokban fejezte ki, amit nem tudott szavakba foglalni.

Martina hallgatta. Belesimult egy karosszékbe, és a kezével beárnyékolta az arcát. Közben állhatatosan nézte Gerdet, jellegzetes, határozott vonásait, szép, magas homlokát, mélyen ülő, acélkék szemét.

Nem lett volna igazi nő, ha nem veszi észre, milyen érdeklődéssel viseltetik iránta Gerd, hogy kihasznál minden percet, amit a közelében tölthet, hogy felragyog a szeme, amikor megpillantja, és elfelhősödik a tekintete, amikor el kell válnia tőle.

Martina szíve gyakran majd kiugrott a helyéből, és olyan szívesen megmondta volna neki, ki is ő valójában. De ilyenkor elfogta valami különös félelemérzet, mely újra és újra lakatot tett a szájára. Mi lesz, ha Gerd attól kezdve csak az unokahúgát látja majd benne? Vajon nem változhatnak-e az iránta táplált érzései tisztán rokon érzésekké? Ennek nem volt szabad megtörténnie, mert szerette Gerdet, szerette a szíve minden melegével. A fiatalember már nem az unokabátyja volt számára, hanem az a férfi, aki után leírhatatlan bensőséggel vágyódott. Nem, nem fedhette fel előtte a kilétét mindaddig, amíg bizonyosságot nem szerez róla, hogy a férfi ugyanígy szereti őt.

Másnap reggel Martina lovaglórát vett. Tanulékony diáknak mutatkozott, bátor volt, és könnyedén felfogta, mit kell tennie. Elegáns lovaglóruhájában nagyon bájosan festett a nyeregben.

Nem telt sok időbe, mire kilovagolhatott Gerddel, először csak egy rövid szakaszon.

Egy hét múlva azonban már a földekre is el tudta kísérem. Ez mindkettőjük számára örömteli esemény volt, mert így Martinának nem kellett olyan sok magányos órát töltenie otthon, Gerdnek pedig nem kellett annyira sietnie, hogy hazaérjen.

Egy napon Martina megint elkísérte az intézőjét ellenőrző körútjára. Amikor már legalább egy órája lovagoltak egymás mellett, Gerd aggódva megkérdezte:

- Nem túl megerőltető önnek, nagyságos asszony?

Ő mosolyogva rázta a fejét.

- Ó, dehogya! Pompás érzés lóháton száguldani. Így ismerhetem csak meg igazán a birtokomat, és a gazdálkodás fortélyait is elleshetem öntől.

- De akkor nem lesz szüksége intézőre. Mi lesz akkor velem? - tréfálkozott Gerd.

- Nos, ha jól tudom, tíz évre szól a szerződése - felelte Martina pajkos mosollyal.

Gerd fellélegzett.

- Ez nagyon jó, soha nem is akarok elmenni Rainauból.

- Azért, mert Rainau a nagyapjád volt?

- Nem, mert most Kossum asszonyé - nyögte ki a fiatalember felindultan.

Martina hirtelen elpirult.

- És ha Kossum asszony elmegy Rainauból? - kérdezte visszafojtott hangon.

A fiatalember előrehajolt, és rémülten az arcába nézett.

- Nagyságos asszony... csak nem akar elmenni Rainauból?

Martina látta, mennyire elsápad, amikor meghallotta a válaszát:

- A nyárnak hamarosan vége, és én csak a nyarat akarom itt tölteni.

- Akkor a jó Isten legyen hozzám irgalmas - csúszott ki Gerd száján, szinte akarata ellenére.

Martinának nem kellett volna hallania ezt, mégis meghallotta. Gyorsan előrelovagolt, hogy elrejtse égő arcát.

Gerd követte, és amikor megint mellé ért, feléje fordította sápadt, izgalomtól feszült arcát.

- Nagyságos asszony, kérem, mondja meg... valóban el akar menni a nyár végén Rainauból?

- kérdezte hangjában leírhatatlan félelemmel.

Martina ráemelte a tekintetét, és a két szempár önfeledten merült el egymás nézésében. Végül kiegyenesedett, és halkán így válaszolt:

- Nem, itt maradok.

Ekkor mély sóhaj szakadt fel a fiatalember melléből.

- Tudnia kell - mondta felindultan hogy Rainau olyan ön nélkül, mint a világ napfény nélkül.

Martina nem válaszolt, és megint gyorsabb vágára fogta a lovát. De a szíve repesett a boldogságtól.

Gerd szeme és az egész lénye elárulta neki, hogy olyan forrón szereti, ahogyan ő kívánta.

Szótlatlanul lovagoltak tovább egymás mellett, míg végül elérték Rainaut.

Oda időközben levél érkezett a palembangi német követségtől. Martina látta meg előbb a borítékot.

- Postája jött Szumátráról, Volmar úr - mondta kissé nyugtalanul.

Gerd az írásért nyúlt.

- Ó, valószínűleg a rég várt hír a konzulátustól.

- Kérem, olvassa el! Nagyon kíváncsi vagyok, mit írnak önnek - mondta Martina várakozásteljes pillantással.

A fiatalember felbontotta a levelet, és olvasni kezdte. Azután leengedte a kezét, és Martinára nézett.

- Ez nagyon hosszadalmassá teszi az unokahúgom utáni kutatást. A konzulátus közölte velem, hogy Georg Feldner, az unokahúgom nagybátyja már nem él. Idén halt meg. Isten tudja, a világ mely pontján bolyong most a kicsi Martina.

- Az unokahúgáról semmit nem ír a konzulátus? - kérdezte Martina, miközben idegesen játszott az lovaglőostorával.

- Nem, róla egyelőre nem kérdezősködtem. Azt hittem, ez felesleges lesz, ha megtalálom a nagybátyját.

Martina határozottan kihúzta magát.

- Bízva rám, hogy kiderítsem a tartózkodási helyét! Nagyon hamar eredményre fogok jutni, mert vannak ismerőseim Palembangban is ahonnan ez az írás jött.

- Nagy szívességet tenne ezzel, nagyságos asszony, mert őszintén szólva nagyon aggódom a kis unokahúgomért. Addig egészen nyugodt voltam, amíg úgy tudtam, hogy a nagybátyja védelmét élvezzi. De most kétszer olyan sürgetővé vált, hogy megtaláljam és a gondjaimba vegyem.

Martinát mélyen megindították ezek a szavak.

- Nyugodjon meg, a lehető leggyorsabban hírt hozok róla.

- Köszönöm, nagyságos asszony.

Martina biccentett, és felment a lépcsőn. Gerd utána szólt:

- Nagyságos asszony! Arra szeretném kérni, nézze át a bútorszállító cég számláit, hogy tudjam, minden rendben van-e.

Martina megállt a lépcsőn, és hátrafordult.

- Szívesen. Lemegyek önhöz, miután átöltöztem.

- A szobám nem hölgyeknek való hely.

- Én mégis fel fogom keresni ott. Meg akarok győződni róla, hogy megfelelő szállása van.

- Ez esetben örömmel várom.

Fél óra múlva Martina bekopogott Gerd dolgozószobájába. A fiatalember felugrott az íróasztaltól, és kinyitotta az ajtót.

Martina belépett, és mosolyogva körülnézett. Igazi dolgozószobát látott. Az íróasztalon vastag iratkötegek, mellette, a falon egy mezőgazdasági naptár. Egy kis pulton, a fal mellett vetőmagmintákkal teli üvegtálcák, az egyszerű polcokon mezőgazdasági tárgyú könyvek. Lovaglóstor, lovaglókésztyű és sapka a szoba közepén álló asztalon. A könyvespolccal szemben pedig a heverő, fölötté fegyverek.

- Tehát itt lakik? Őszintén szólva nem túl kényelmes az otthona.

- Nekem tökéletesen megteszi, nagyságos asszony. Ha pedig ki akarom elégíteni a szépérzékemet, csak körül kell néznem az ön szobáiban.

Martina odalépett a heverőhöz, mely fölött a fegyverek lógtak, és meglátta a kék selyemszalagot az egyik kardon. Alig észrevehetően összeresztette. Ez volt az a szalag, amit Gerd egykor elrabolt tőle. Azonnal ráismert, és enyhe pír öntötte el az arcát. Csintalan mosollyal a szalagért nyúlt.

- Ez biztos valami szerelmi zálog - csipkelődött.

Gerd nevetett.

- Az unokahúgom hajszalagja. Egyszer fiatalos hévvel elragadtam tőle, amikor különösen bájosnak láttam. És azt is megfogadtam neki, hogy a szívemen fogom hordani, míg egy napon a feleségem nem lesz.

A nő különös tekintettel nézett rá.

- Bizonyára csak tréfált.

- Ó, nem, akkor teljesen komolyan gondoltam. Ám meg kell jegyeznem, hogy ez az unokahúgom tizenegyedik születésnapján történt, és hogy én tíz évvel idősebb vagyok nála. De a lovagjának éreztem magam, és őszintén kedveltem azt az édes kis teremtet. Lelkiismeretesen a szívem fölött hordtam a szalagot, mígnem leróttam a sorsnak az adóm, és fiatal hadnagyként beleszerettem egy bájos leánykába. Ezt nem kerülhetjük el mi, férfiak, nagyságos asszony. Az unokahúgom iránt pedig őszinte barátság és vonzalom maradt a szívemben, minden más semmivé foszlott. És hogy mi az igazi szerelem, azt csak jóval később tudtam meg... csak rövid ideje tudom.

A fiatalember pillantása elárulta, amit nem akart kimondani. De Martina megpróbált nem tudomást venni erről, és látszólagos elfogulatlansággal így szólt:

- Tehát mégis megszegte a szavát, Volmar úr. Nem hordta a szívén ezt a kék szalagot az esküvőjükig. És mi van akkor, ha Martina megtartotta az ígéretét?

- Bizonyosan nem tartotta meg. Még dühös is volt rám, amiért a szalag után ráadásul még egy csókot is loptam tőle, és feltétlenül vissza akarta kapni a hajszalagját. A kis Martina biztosan elfelejtett engem, különben hírt adott volna magáról.

- Ki tudja - mondta Martina halkán. Azután visszatette a szalagot a helyére, és Gerd felé fordult. - Most pedig lássuk azt a számlát, Volmar úr!

A férfi elébe tette a kért iratot. Martina észrevette, hogy kissé remeg a keze, és könnyörögve függeszti rá a szemét.

Miután gyorsan átfutotta a számlát, felnézett - egyenesen a fiatalember esdeklő szemébe, és megrémült a felé áradó forró áhítattól.

Egy jó darabig álltak így, és egyikük sem tudta levenni a másikról a szemét.

Martinát remegés járta át. A fiatalember látta ezt, és a maradék önuralma is elhagyta. Esdeklőn és vágyakozva kinyújtotta úrnője felé a karját, és a nevének akarta szólítani. De ekkor rájött, hogy még a keresztnevét sem tudja.

Martina látta, hogy Gerd már-már megfélekedett magáról, és kislányos féltékenységgel kivonta magát a vágyakozó pillantás bűvköréből. Szó nélkül kisietett a szobából, mintha csak maga elől menekülne.

Gerd összerezzen, amikor becsukódott az ajtó. Levetette magát a karosszékbe, és az íróasztalon nyugovó karjára hajtotta a fejét.

Mit tett? Elárulta az úrnőjének, hogyan érez iránta. Mire az? Elmenekült a vágyakozón felé nyújtott karok elől. Szó nélkül elmenekült. De... a szeme... az a csodálatos szeme nem nézett rá szigorúan és elutasítóan. És a teste megremegett a pillantásától. Ha tehát hihet a szemének...

Gerd összeszorította a fogát, és mélyet sóhajtott. Ebben a testtartásban maradt hosszú ideig. Nem vette észre, hogy úrnője az ablaka előtt elhaladva kimegy a verandára.

Martina féltékenyen bepillantott a nyitott ablakon, és látta, ahogy a fiatalember az asztalra borulva ül. Milyen örült volt! Miért menekült el a boldogság elől? Miért nem vetette magát ujjongva Gerd karjába? Az többé nem meri majd feléje nyújtani a kezét. Így kesergett magában, miközben az anyja sírjához ment, amelyet most már ő díszített Gerd helyett friss virágokkal.

Letérdelt a sírhalomnál, és a kezébe temette az arcát.

- Anya, annyira szeretem... segíts! - fohászkodott kétségbeesetten.

Így térdelt ott hosszú ideig. Végül felállt, és visszament a házba.

Megint elhaladt Gerd ablaka előtt, de a szoba most üres volt. Hirtelen távolodó lódobogás ütötte meg a fülét. Kihajolt a veranda korlátján, és látta, hogy épp arra megy az egyik szolga.

- Az intéző úr kilovagolt? - kérdezte tőle.

A szolga levette a sapkáját.

- Igen, nagyságos asszony, épp az imént ment el.

Martina felsietett a padlásszobájába, és az ablakhoz lépett. A távolban még látta a szélesebb iramban vágató Gerdet.

Hangos sóhajrással leült, és a kezébe vette Jan bácsi képét.

- Jan bácsi, drága Jan bácsi... azt mondtad, hogy tartozom neked a boldogsággal. De csak akkor lehetek boldog, ha Gerd ugyanúgy szeret engem, ahogyan én őt, ha a felesége lehetek. És szeret... tudom, érzem! De én, bolond nem menekültem a kitárt karjába, amikor pedig megtehettem volna. Most kinn, a földeken vágat, mint a szélvész, és ha néhány óra múlva hazajön, nyugodt, idegen arccal néz majd rám. Ó, Jan bácsi, segíts, hogy boldog legyek!

Miután visszatette a képet, felugrott, és nyugtalanul járkálni kezdett a szobájában. Vágyakozó türelmetlenséggel figyelte, nem jön-e már Gerd. De az csak röviddel ebéd előtt tért vissza, és Martinának a távolból úgy tűnt, mintha sápadt lenne.

Ebédnél aztán találkozott vele. És nem tévedett. A fiatalember valóban sápadt és lehangolt volt. A homlokát mély barázdák szántották. Evés közben mindvégig kerülte Martina pillantását.

Olyan keveset beszéltek egymással, hogy a két idős hölgy meglepetten felfigyelt. Máskülönb mindig nagyon élénken társalogtak.

Gerd ebéd után azonnal kilovagolt anélkül, hogy szokásához híven még egy kicsit beszélgetett volna úrnőjével. Ma nem bírta elviselni a társaságát, mert érezte, hogy nem tudna uralkodni magán. Belátta, hogy túl sokat kíván. A nő elmenekült, és most bizonyára haragszik a merész intézőre, aki arra vetemedett, hogy vágyakozva úrnője felé nyújtsa a karját.

Vagy talán csak a férje emléke tartja vissza attól, hogy megnyissa a szívét egy új vonzalomnak? Hisz nem volt a szemében sem harag, sem elutasítás, csak valami meghatározhatatlan félelem - talán kérés -, mindenesetre egy furcsa kifejezés, mely újra és újra reményt ébresztett Gerd szívében.

Így telt el néhány nap, melynek során a fiatalember szándékosan kerülte Martinát, és csak a két nagynénje jelenlétében találkozott vele.

Martinát azonban semmi sem győzhette volna meg jobban a szerelméről, mint ez a félénk tartózkodás. Jól értette Gerd viselkedését, és nagyon haragudott magára, amiért a butaságával így elriasztotta.

„Mit tegyek, hogy megértessem vele, mekkora butaság az ő részéről is ez a tartózkodás?” - tépelődött magában.

Megint a padlásszobájában tartózkodott, és az ellovagoló Gerd után nézett, aki meg sem kérdezte tőle, nem akarja-e elkísérni. Sóhajtván odalépett ahhoz a szekrénykéhez, amelyben az emlékeit őrizte, és egy kis dobozból elővett egy kék szalagot - a Gerd kardján lévő szalag párját. Álmodozva végighúzta az ujjai közt.

„Buta Gerd, édes buta Gerd...”

És hirtelen csintalan fény gyúlt a szemében.

„Most már elárulhatom neki, hogy Martina vagyok, hiszen tudom, hogy szeret” - gondolta.

Fogta a szalagot, és az ablaknál álló kisasztalra tette. Egy csinos kis tokból piros tollat vett elő, mellyel jegyzetelni szokott, és a következőket írta a kék szalagra: „Drága Gerd! Meddig várjon még Martina?”

Ekkor sötét pír szökött az arcába, és hirtelen habozni kezdett, hogy megvalósítsa-e a tervét. Ha Gerd elolvassa ezeket a szavakat a kék szalagon, arra kell majd gondolnia, hogy azt ígérte Martinának, feleségül veszi. Vagyis ez egyúttal azt jelentené, hogy ígéretének a betartására figyelmezteti. De az ő hibája, hogy Gerd kerül, és hogy komor arccal járja a birtokot, ezért tennie kell valamit, hogy jóvátegye a hibáját. Nem nézhette tovább tétlenül, hogy a fiatalember emészti magát.

Martina határozott mozdulattal felállt, fogta a szalagot, és lesietett Gerd szobájába.

Remegő kézzel a másik mellé kötötte a teleírt szalagot. Úgy helyezte el, hogy Gerd azonnal lássa, amikor odalép a heverőhöz.

Gerd rövid lovaglás után hazatért, és épp akkor lépett a szobájába, amikor Martina elment az ablaka előtt. A nő hirtelen elpirulása és félénk tekintete fogva tartotta a pillantását, és még hosszan hallgatta távolodó lépteit. Hallotta, ahogy bemegy a házba, felsiet a lépcsőn. Egyre feljebb és feljebb ért: tehát a padlásszobájába ment.

Bár csak követhetné! Az iránta érzett vágy elrabolta minden nyugalmát, minden önfegyelmét.

A rátörő érzésektől elgyengülve rávetette magát a heverőre, és maga elé meredt. Képtelen volt így tovább élni az imádott nő mellett. Testének minden porcikája reszketett az iránta érzett vágytól, minden gondolata csak körülötte forgott. Hogyan fogja ezt tovább bírni?

Aztán hirtelen felugrott, és a falon lógó fegyverekre meredt. Csak nézte őket, de semmit nem látott. Egy rövid idő múlva azonban határozott kifejezés költözött a szemébe - meglepődött, mert meglátott egy másik kék szalagot a kardján lévő mellett. A színe, a hossza és a szélessége pontosan egyezett az övével.

Hogyan került ide ez a másik?

És most már látta a szalag kékjétől élesen elütő piros írást is. Ezt olvasta: „Drága Gerd! Meddig várjon még Martina?”

Egy darabig csak bámulta e szavakat, majd végigsimította a homlokát. Azután hirtelen letépte a teleírt szalagot, és az íróasztalához lépett vele, melyen épp ott volt Martina egyik cédulája. Összehasonlította a szalagon és a cédulán lévő írást. Megegyeztek egymással.

Tehát az úrnője akasztotta ide ezt a szalagot - itt járt a szobájában, amíg ő távol volt. Egyelőre csupán ennyit értett az egészből. Megint elolvasta a szalagon lévő szöveget. És aztán megpróbálta tisztázni magában a rejtélyes ügyet. Kossum asszony bizonyára meg akarta tréfálni. Hisz ő maga mesélt neki Martináról és a kék szalagról. Elmondta, hogy ifjonti hévvel azt ígérte a lánynak, hogy feleségül veszi.

Az úrnője talán így akart csipkelődni vele? Talán ezzel akarta az értésére adni, hogy nem közeledhetnek egymáshoz, mert ő az unokahúgának kötelezte el magát?

Mindenesetre nem tudta, mit gondoljon, és nem jött rá a kérdés egyszerű magyarázatára - talán épp azért, mert az olyan kézenfekvő volt. Annyira összezavarodott, hogy már nem tudta, mit tegyen. De aztán hirtelen felegyenesedett. Ha valóban ez a gyermeki ígéret áll kettejük közt, akkor ezt

tisztáznia kell! Nem engedheti, hogy ez a butaság elzárja előle a boldogsághoz vezető utat! És húzódjon meg bármi az ügy háttérében - végre egyértelmű helyzetet kell teremtenie kettejük közt, mert nem bírja tovább ezt a bizonytalanságot!

A rátörő forró érzéstől hajtva kiviharzott a szobából, hármásával véve a fokokat felrohant a lépcsőn, és kifulladásra bekopogott a padlásszoba ajtaján.

Martina hallotta a fiatalember rohanó lépteit. Remegve hívta be a szobájába. Gerd megjelent a küszöbön, kezében tartva a kék szalagot.

- Bocsásson meg, nagyságos asszony, de nem bírtam tovább. Fel kellett keresnem önt, hogy megoldjam ezt a rejtélyt. Ezt a szalagot találtam a szobámban. Csak öntől származhat. A rajta lévő írás az öné. Mit akart üzeni ezekkel a szavakkal?

Bocsássa meg a felindultságomat, de ha tudná, mi játszódik le bennem! Nem tudok továbbra is ilyen idegenül élni ön mellett, és annyira rejtélyes számomra az ön lénye. Imádom, szeretem kimondhatatlanul... és tudom, hogy nem szabadna háborgatnom önt, most nem, amikor még egy drága halottat gyászol. De elviselhetetlen számomra ez a bizonytalanság... az egyik mozdulata reményt kelt bennem, a másik visszataszít a kétségbeesésbe. Mit jelent ez a néhány szó a szalagon? Azt hiszi, hogy az unokahúgomhoz köt egy ígéretet, melyet ő bizonyára már régen elfelejtett?

Martina hol elpirult, hol elfehéredett, és miközben különös tekintettel a fiatalemberre nézett, csak ennyit mondott:

- Nem, nem felejtette el... és nem engedi el önt.

Gerd végigsimította a homlokát.

- Isten az égben, csak nem bolondultam meg teljesen? Nem gondolhatja komolyan, hogy ez az ígéret közénk állhat? Nagyságos asszony... nem, nem szólíthatom ilyen idegenül... úrnőm, imádom, még a nevét sem tudom, és lélekben mindennap újakat kell kitalálnom. Kérem, legalább a nevét mondja meg!

Most minden zavara ellenére pajkos kifejezés jelent meg Martina arcán, amelytől megint olyan ismerősnek tűnt a fiatalember számára.

- Martina... Martinának hívnak.

Gerd összerezzenett és rámeredt.

- Martinának?

Az gyámoltalanul összekulcsolta a kezét, ahogy gyermekkorában, amikor kétségbeesésében öhozzá menekült.

- De Gerd, drága Gerd, hát még mindig nem ismeresz rám? - kérdezte halkán.

A fiatalember megmerevedett, és a szemében leírhatatlan felindultság tükröződött. Így állt egy darabig bénultan a döbbenettől. És mintha hirtelen lehullott volna a hályog a szeméről, felismerte a szép Kossum asszonyban gyermekkori játszótársát, akivel évekkal ezelőtt együtt hancúrozott Rainau parkjában.

- Martina, kicsi Martinám... hogy is lehettem ennyire vak egész idő alatt! Bár annyi minden tűnt ismerősnek rajtad, nem leltem rá magyarázatot. Talán az idegen név tartott vissza, vagy a gazdag úrnő és a vagyontalan intéző közti korlát zavarta meg az eszem. Kérlek, bocsásd meg, hogy nem ismertem rád.

Gerd odament Martinához, és végtelenül boldogan a karjába zárta. A nő hozzásimult, és hosszú ideig így maradtak, mert nem találtak szavakat a boldogságtól. Végül Martina kezdett beszélni:

- Drága Gerd, csak most vagyok igazán itthon Rainauban, mert azt hiszem, valóra váltak szeretett Jan bácsikám utolsó szavai:

„A szeretetem minden utadra elkísér majd. És ha egy napon igazi boldogságra lelsz, gondoldj arra: ezt Jan bácsi imádkozta ki nekem az égből, aki most lenéz rám, és örül a boldogságomnak." Ma találkoztam ezzel a boldogsággal, amit te jelentesz nekem. De most szép sorjában el akarom mesélni, milyen különös körülmények hoztak vissza Rainaubá.

Martina azzal a nappal kezdte a történetét, melyen a Lahoriba vezető hajóját előtt búcsúlevelet írt Gerdnek. Amikor ahhoz a szörnyű szerencsétlenséghez ért, mely elrabolta tőle a két szeretett embert, könnyek szöktek a szemébe, és csak akadozva tudta folytatni:

- Jan határozott kívánsága volt, hogy visszatérjek Németországba. Ezért tett meg mindent annak érdekében, hogy Rainau ne kerüljön idegen kezekbe.

Gerd mély megindultsággal hallgatta a szavait, és egy gyengéd csókkal próbálta elűzni a bánatát. Ekkor Martina szeme újból felragyogott.

Gerd örült ennek a hangulatváltozásnak, és azt mondta:

- Ha majd a gyászév letelte után a feleségemként vezetlek haza, örök kötelezettségemnek fogom tekinteni szeretett Jan bácsikád szavait. Annak az önfeláldozó, jóságos embernek tényleg csak a te boldogságod járt a fejében, amikor a halál árnyékában feleségül vett. Jaj nekem, ha nem tudok eleget tenni annak a kötelezettségemnek, hogy boldoggá tegyelek!

Martina szorosán hozzásimult.

- Erre egyedül te vagy képes, Gerd. Én mindig csak téged szerettelek. A te képed hordoztam a szívemben már akkor is, amikor még egyáltalán nem tudtam, mi a szerelem. Mindig csak rád vágytam.

Gerd megsimogatta a haját.

- Én meg olyan hűtlen voltam, egyetlenem - mondta, szinte neheztelve magára.

Martina csendesen mosolygott.

- Igen, szörnyen hűtlen voltál. De én megbocsátok neked. Hogyan is gondolhattál volna egész életedben egy olyan buta kislányra, mint amilyen én voltam? És ennek ellenére olyan szeretettel beszéltél rólam.

Gerd gyengéden magához vonta.

- Most már sok mindent értek, te kis kópé. Már tudom, miért kellett Boccherini menüettjét játszanom, miért akartad magad gondozni az édesanyád sírját, és hogy miért épp a padlásszobát rendeztetted be magadnak.

Te jó Isten, milyen vak voltam! Fel kellett volna tűnnie, hogy Szumátráról jössz, hogy volt ott egy nagybátyád, aki idén halt meg. Hiszen a követség jelentette nekem, hogy Georg Feldner ebben az évben halt meg. És egyáltalán, miként lehetséges, hogy az aranyszöke fűrtjeidről és a sugárzó szürke szemedről nem ismertem rád azonnal!

Martina mókásan fölényes arckifejezéssel bólintott.

- Épp elégszer mondtam is magamban: buta Gerd, hát még mindig nem veszel észre semmit? Mindketten nevettek.

- Csak egyvalamit hozhatok fel a mentségemre, a közelséged elvette az eszem. Kinevethetsz, ha akarsz. De honnan sejtettem volna, hogy az én szegény, félénk kis Martinából ilyen szép, büszke hölgy lesz, a szerencsétlen Maria kitaszított gyermekéből Rainau úrnője!

Martina bólintott.

- Így rendelte az ég. Képzelheted, mennyire örültem, amikor Jan bácsi azt mondta, hogy meg akarja venni neked Rainaut.

- Tehát neked köszönhetem a szerződésedet?

- Nem közvetlenül neked. Jan bácsi természetesen sokat meséltetett rólad, és tudta, hogy kedves vagy a szívemnek, és aggódom érted. De ha nem tetszettél volna neki ennyire, és ha Boolkman igazgató úr nem ír olyan sok szépet rólad, ki tudja, hogy szerződtet-e. Leginkább az tetszett neki, hogy lemondta az örökszédéről a két nagynénéd javára, akik annyira ellenszenvesek neked. Ez még inkább melletted szólt, mint az, hogy az én javamra is...

Gerd nagy levegőt vett.

- És most olyan gazdag vagy, hogy egyáltalán nincs szükséged erre a pénzre.

Martina sugárzó szemmel nézett rá, és csak ennyit mondott:

- Jan bácsi a boldogságomat akarta megalapozni, amikor az örökösevé tett. Most pedig te gondoskodj arról, hogy ne tegyen boldogtalanná a gazdagság! Segíts úgy használnom, hogy áldást hozzon rám!

Gerd hosszan és komolyan nézett a szemébe, és áhítattal megcsókolta ezt a két fénylő csillagot.

- Drágaságom, igazad van, soha ne legyünk a gazdagság rabjai!

Még egyszer bensőségesen megcsókolták egymást, azután kimentek Martina anyjának sírjához. Előtte még szedtek néhány szál virágot a kertben, piros és fehér rózsákat. Egymáshoz simulva tették meg a családi temetőhöz vezető utat.

Martina Maria sírjához helyezte a rózsákat. Csak egy különösen szép fehérret tartott továbbra is a kezében.

- Ezt neked áldozom, Jan bácsi. Éreztem, hogy velem vagy, és örülsz a boldogságomnak - mondta mélyen megindulva.

Majd megcsókolta a puha szirmokat, és az ég felé emelt tenyerébe tette, mintha egy láthatatlan alaknak nyújtaná. Ebben a pillanatban feltámadt a

szél, és kifújta a kezéből a virágot, mely Maria sírja mellé esett, a borostyánok közé.

Gerd átölelte kedvesét.

- Velünk van a szereteteink áldása, higgyünk ebben! Édesanyád sírjánál megfogadom neked: a te boldogságod mindig fontosabb lesz számomra, mint a magamé.

Azután lassan visszamentek a házba. Az előtérben Melanie néni ütköztek.

- Ó, nagyságos asszony, hiába kerestem a szobájában. Jama sem tudta, hol van. Kész az ebéd.

Gerd nevetve nézett végig a lovaglórúháján.

- Elkéstünk. Csak még öt percet kérek, hogy átöltözhessek.

Majd kezet csókolt Martinának, és elsietett.

Amikor aztán az asztalnál üiték, és már elfogyasztották a levest, Gerd felállt.

- Kedves Melanie néni, kedves Helene néni, közlöm veletek, hogy ma eljegyeztem Kossum asszonyt.

A két idős hölgy döbbenetesen nézett rá.

- Gerd... ez igaz? - dadogta Helene néni.

A férfi mosolyogva Martinára pillantott.

- Efféle dolgokkal nem tréfál az ember. Kossum asszony mától a menyasszonyom. Ideje, hogy eláruljuk a lánykori nevét, amit magam is csak most tudtam meg. Martina Dornbergnek hívják. O Rupert bátyátok és Maria leánya.

A két hölgy arca elfehéredett a rémülettől. Kővé dermedten ültek a helyükön, és úgy néztek Martinára, mintha az ítéletükre várnának.

Az csak szánni tudta őket.

- Nem kell megrémülnötök, és nem kell attól félnetek, hogy megtorlóm rajtatok, amit velem tettetek. Már az eddigi viselkedésemből is láthattátok, hogy nem ez a szándékom. Túl boldog is vagyok ahhoz, hogy neheztelni tudjak rátok. És rögtön meg akarok szabadítani titeket minden gondotoktól. A számomra letétbe helyezett pénzt a kívánságomra Gerd fogja megkapni, mivel az őt illeti meg. De egy ugyanekkora összeget a részetekre is átutaltatok. És ha akartok, életek végéig itt maradhattok Rainauban, csak át kell költöznötök a felújított igazgatósági épületbe, mert az esküvőnk után egyedül akarok itt lakni Gerddel.

Gondoskodni fogok arról, hogy kellemesen érezhessétek magatokat, és odaát megint több helyetek lesz, mint most. Mindannyiunk számára jobb lesz, ha a jövőben nem élünk együtt. Továbbra is hasznossá tehetitek magatokat Rainauban, amennyire az erőtök engedi. Nos, ezt azonnal meg akartam mondani nektek, mert ma boldog arcokat akarok látni magam körül.

Az öreg hölgyek lassan visszanyerték az önuralmukat, csak még a nyelvük nem akart engedelmessé válni. Zavaros szavaikban félelem, öröm és megkönnyebbülés jutott kifejezésre.

De végül viszonylag érthetően gratulálni tudtak az ifjú párnak. Helene néni megindultan így zárta szerencsekívánatait:

- Nem érdemeljük meg a jószágod, tényleg szégyenletesen viselkedtünk veled és az édesanyáddal. Te egy angyal vagy, amiért meg tudsz bocsátani nekünk.

- Ámen - mondta Gerd hangosan, és a karjába zárta menyasszonyát.

VEGE